

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

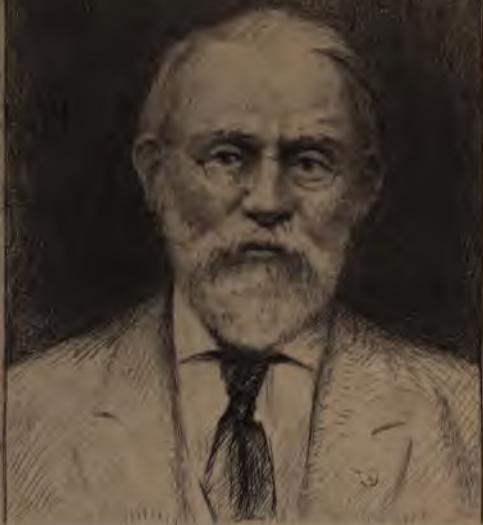
Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

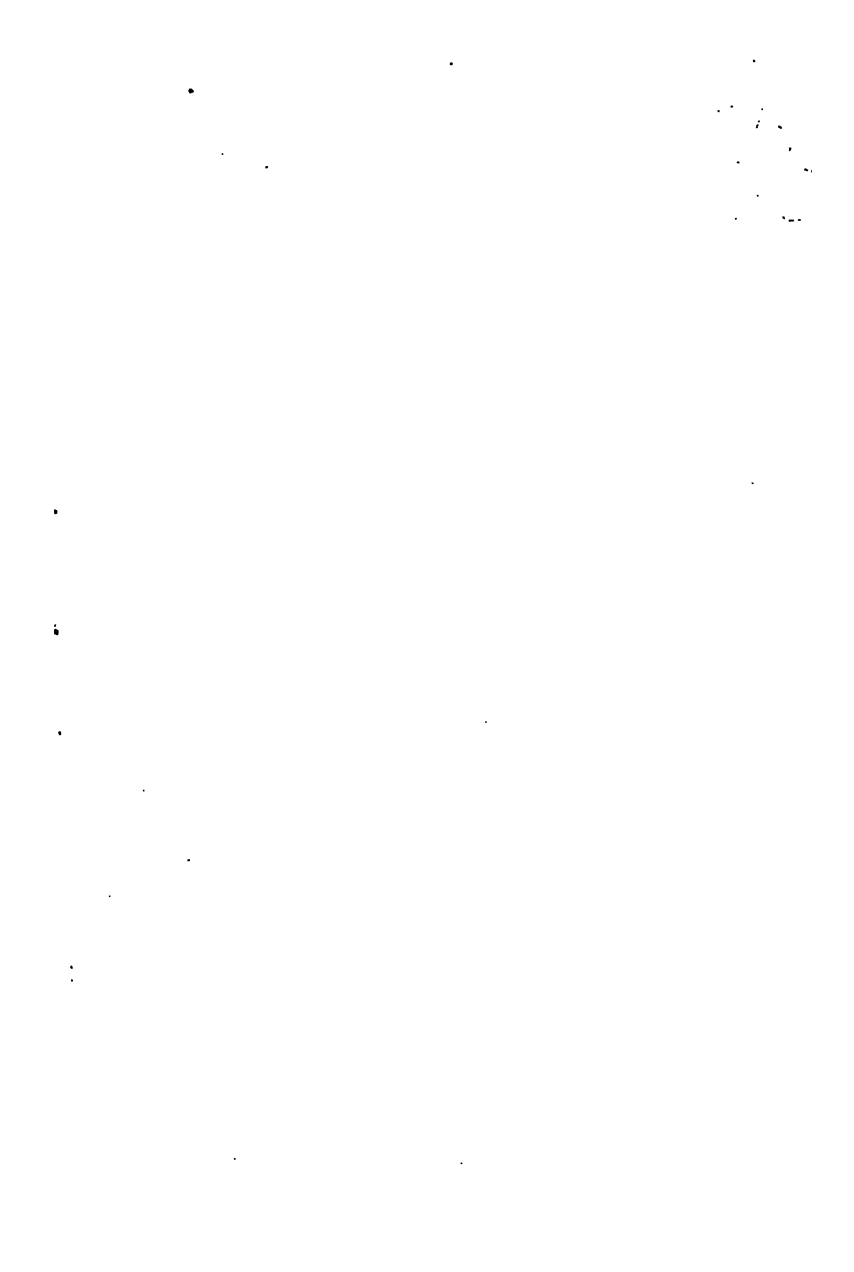
Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på <http://books.google.com>

SILAS WRIGHT DUNNING
BEQUEST
UNIVERSITY OF MICHIGAN
GENERAL LIBRARY

FROM THE LIBRARY OF

SEN

EN REKRUT FRA FIRE OG TREDS.

Dist. 1000. Frederik

EN REKRUT

FRA

FIRE OG TREDS.

KJØBENHAVN.

P. G. PHILIPSENS FORLAG.

1889.

Kjebenhavn. I Cohens Bogtrykkeri.

DUNNING
HILL
12-14-39
39883

I.

Fredericia By laa mennesketom og øde inden for sine Volde som Gaarden i et Munkekloster. For et Par Dage siden var Fæstningen bleven bombarderet, og Granaternes Spor saas overalt i de Rækker af Huse, som vare brændte, og som stode i Ruiner lige til Grunden; de fleste andre Bygninger bare Mærker af dem ved Huller i Tage og Mure og sprungne Vinduer. I den Del af Byen, som var mest sammenbygget, havde Ilden haft bedst Næring, gadelang laa Byen her i Ruiner, men i den øvrige Del, hvor de større Gaarde laa med Mellemrum af Marker og Haver, betegnede vel hist og her en Brandtomt eller en Skorsten, som nogen ragede i i Vejret, at der havde været Ild, men kun de ubeboede Huse og Urenligheden paa de daar-

ligt brolagte Gader viste, at det var en forladt By, som var overladt til sin Skæbne. Da Fjenden nærmede sig Fæstningen, havde de fleste velhavende Familier forladt den; Granaterne havde senere jaget næsten hele Resten bort. Det var kun en ringe Del af den lavere Befolkning, som blev tilbage, og den havde i Bombardementets Dage, da alt var i Forvirring, bidraget ikke lidet til at formere Uordenen ved Udskejelser i Retning af Plyndring. Nu, da Ro og stræng Kommando var vendt tilbage, saa' man slet ingen civile Folk i Byen.

Martssolen stod højt paa den hvide Himmel og kastede et skaanselsløst Lys over de brede Gader, hvor der laa Dynger af Snavs og allehaande Sager omkring. En kold og blæsende Vind fejede i store Skyer Kalk og Støv og Straa afsted med sig. Som en Taage formørkede det fine Murstøv saa et Øjeblik den klare Luft, indtil det pludselig faldt ned mod Jorden, hvirvlede rundt, trængte ind overalt igjennem Revner og Sprækker, og tilsidst strakte sig hen som et hvidgraat Dække paa Stenene, paa Tagene — indtil et nyt Vindstød atter jagede det afsted.

En Officersaspirant kom ud af en Port, men da et Vindstød i det samme kom flygende med sit smudsige Tilbehør, trak han sig hurtigt tilbage igjen. Det var en attenaarig Knægt med et smukt, friskt Ansigt. Under den lille Felthue brusede et krøllet blondt Haar frem, som man strax lagde Mærke til, da det var altfor stort for en Soldat. For et Par Timers Tid siden var han kommen fra Kjøbenhavn med et Par Kammerater, og efter en lystig Rejse gennem Fyen, fuld af Latter, Spøg og ungdommelig Forventning, havde de i Havnen sagt hinanden Farvel for at melde sig til Tjeneste ved Regimenterne.

Han kom nu fra Regimentschefen, men hans Udrustning, der var splinterny, lige fra den blanksorte Tornyster til den lange Officerssabel, havde lige saa lidt som hans reglementerede Optræden gjort noget synligt Indtryk paa Chefen. Hvis Felix havde ventet at blive modtaget med aabne Arme, saa var han bleven skuffet. Den lille grimme Mand med det stive Halsbind havde sét et Øjeblik paa ham, og da han hørte, at han var frivillig, havde han kun — Felix vidste ikke rigtig,

om det var med en medlidende eller foragtelig Mine — meddelt ham, ved hvilket Kompagni han skulde melde sig. Saa var han ganske betuttet kommen ud paa Trappen og ned i Porten, men da Støvskyen modtog ham og truede med at ødelægge hans velbørstede og pudsede Klædedragt, blev han helt forknytt.

Det var en slem Velkomst. Han bed sig i Underlæben af Ærgrelse og Forlegenhed, han havde jo rent glemt at spørge om, hvor han kunde finde Kompagnichefen, og vidste nu ikke, hvorhen han skulde styre sine Skridt. Han gik atter ud paa Gaden og fulgte den med Blæsten paa Ryggen. Han saa' paa alle Husenes Døre og Porte, hvor der med Kridt var skrevet, hvilke Afdelinger der var indkvarteret, men det var stadig andre Regimenter end hans eget. De faa Soldater, han mødte, vidste ingen Besked, og en Underofficer, som han spurgte, affærdigede ham kort. Det var ham en Gaade, at der var saa tomt; han vidste ikke, at den Del af Besættningen, som ikke var paa Forpost, hvilede sig ud hjemme i deres Kvarterer. Jaget af

Blæsten gik han om i den stille By, hvor ingen vilde have noget at gjøre med ham.

I en bred Gade kom en Oppasser ud af et Hus og løb hurtig forbi ham. I det samme raabte en Stemme inde i Huset: »Lars! L-a-r-s!« og dér kom én buldrende ned ad Trapperne, rev Gadedøren op og gjentog sit Raab, men blev staaende oppe paa den høje Stentrappe og saa' paa Felix. Det var en ung, meget høj Officer med et tyndt Overskjæg, Haaret var sirligt glattet frem over Ørene. Paa det ene Ben havde han en vel-pudset Ridestøvle med Spændespore, paa det andet en grøn Morgensko. Med en Grimasse satte han en Monokle fast i Øjet og spurgte: »Har De ikke sét en Dunk?«

»Der løb netop en Mand ned ad Gaden,« svarede Felix med Haanden til Huen.

»Pokker staa i ham! — L-a-r-s!« brølte han ned ad den tomme tavse Gade, saa han blev ganske rød i Hovedet. Da Felix ikke kunde se hans Distinktioner, spurgte han forsigtig, om Hr. Premierlieutenanten ikke kunde sige ham, hvor Chefen for hans Kompagni boede.

»Næ, det véd jeg min Salighed ikke, har aldrig hørt Tale om ham. — De er nok lige kommen, hva'?'«

»Ja i Formiddags, men jeg kan ikke finde min Kompagnikommandør.«

»Det er s'gu heller ikke saa nemt, — noget af Deres Regiment ligger i den bebefæstede Lejr. Har De været derude?« — Uden at faa Svar vendte han sig om til Lars, som nu kom tilbage. »Hør dit Bæst, Du har jo kun børstet min ene Støvle, — ja, jeg kan s'gu ikke hjælpe Dem,« sagde han til Felix, der blev staaende, og gik ind med Lars, i det hans skændende Stemme mere og mere tabte sig inde i Huset.

Felix gik videre, han kom igjennem de samme Gader, forbi de samme Huse; han begyndte at blive træt. Oppe ved Volden var der mere Liv, han mødte nogle Patrouiller og lidt efter et Par Officerer med slæbende Sabler; de saa' ud, som om de havde travlt, og dem turde han ikke henvende sig til. Inde i en Gaard saa' han en rødhaaret Soldat staa ved Posten med halvnøgen Overkrop og vaske sig, han gik hen til ham og spurgte

sig atter for uden synderligt Haab. »Han bor inde ved Siden af,« sagde Manden og skrubbede løs i sit røde Ansigt, »der er en Ordonnans i Porten.«

Endelig, tænkte Felix. Ganske rigtig, i den lave halvmørke Port sad en Soldat paa Jorden, lænet til Muren og sov, og da han gik forbi ham og op ad Trappen, stod Kompagnichefens Navn skrevet med Kridt paa en Dør. Han viskede Støvet af Støvlerne, trak ned i Kappen, rettede sig og bankede forsigtig. Ingen svarede, men han hørte nogen tale indenfor. Hans Hjærte bankede stærkere end hans Kno, nu skulde han jo staa over for sin Chef; han fortrød, at han ikke havde ladet sit Haar klippe kortere, rigtig militært var det ikke, — maaske var det en Bulderbasse, som strax vilde skælde ham ud. Lidt efter bankede han igjen. »Kom ind!« lød en Stemme. Han traadte ind i et lavt, smudsigt Værelse; skjönt det ikke var mærkt endnu, brændte der dog en lille Lampe paa et skrøbeligt Klapbord, som stod foran en gammel Sofa, i hvilken der sad to Officerer.

Den ene af dem rejste sig og gik hen

imod ham. Det var en kraftig bygget, lavstammet Mand med et graat tætklippet Haar og Skjæg, kun Overskjægget var tykt og svært, men skjulte dog ikke det venlige Udtryk om Munden, der stod i en usædvanlig smuk Harmoni til de graa Øjne. Det var Kompagnichefen.

»Naa,« sagde han, efter at Felix havde meldt sig til Tjeneste, »saa De skal altsaa her til Kompagniet? Ja saa velkommen da,« og han forestillede ham for de andre Officerer i Stuen, for Bataillonschefen, Kapitajn Knudsen, der sad i Sofaen, en svær og stor Mand, hvis ravnsorte Skjæg og mørke rolige Øjne gav ham et Præg af Tavshed og Sørgmodighed, og for de to Lieutenanter, af hvilke den ene, Høyer, der sad overskrævs paa en Stol med Armene paa dens Ryg, viste sig at være en høj, stærk Skikkelse, da han rejste sig og rakte ham Haanden. Hans blonde Fuldskjæg var omkring Munden helt brunt af Tobaksrøg, som han af en lille Soldaterpibe med et Kvindehoved paa, stadig og langsomt lod sive gennem Overskjægget op omkring den lille tynde Næse. Der var stor Ro og

Sikkerhed udbredt over ham, i stærk Mod-sætning til den anden unge Mand, Lieutenant Sander, som stod foran Bordet med Kappen paa og Huen i Haanden. Han saa' ud til kun at være en Snes Aar eller lidt mere. Hans lille blege og spinkle Ansigt, der var helt skjægløst og hans smukke Mund og skarpe Øjne tydede paa Forstand og Energi, hans livlige og bestemte Bevægelser, naar han talte, gjorde det samme Indtryk. Deres Uniformer vare slidte og medtagne, kun Kraven paa Kapitajnens Frakke skinnede livlig rød frem under hans lange Fipskjæg.

Da Præsentationen var endt, vedblev Kompagnichefen: »Ja, hvor skal vi nu gjøre af Dem, Aspirant? Har De Kwartér? Ikke det? Ja, saa véd jeg min Sandten ikke, hvad vi skal gjøre. Klokken er jo mange. Hvad Slags Tjeneste skal De egentlig gjøre? Er der ikke bleven sagt noget til Dem derom? Kan De føre en Deling?« og han saa' under sine mange Spørgsmaal Felix smilende ind i Ansigtet. Denne bad om i den første Tid at maatte gjøre Tjeneste som Menig for rigtig at komme ind i Tjenesten.

»Det kan jeg lide, saadan skal det min Sandten være!« sagde Kompagnichefen og slog ham paa Skulderen. »Det vil vi drikke et Glas paa,« vedblev han og skjænkede op i nogle smaa Snapseglass, »det er rigtignok kun Dobbelt-Øl, jeg har ikke andet, men Skaal alligevel!«

»Der kommer Kommandersergenten,« sagde den store Lieutenant, som var gaaet hen til Vinduet, hvor han stoppede sin Pibe. Kommandersergenten traadte ind og stod rettet henne ved Døren. Han var egentlig kun Sergent, men gjorde Tjeneste i en højere Grad, da der manglede Underofficerer. Det var en undersætsig ung Mand med et rødt Ansigt; det blonde Skæg var helt farveløst af Vejr og Væde.

»Kommandersergent!« raabte Kompagnichefen strax. »Der er kommen en Aspirant til os. Her er han. Han træder ind som Menig. De sørger for et Gevær til ham, men hvor skal vi indkvartere ham?«

»Jeg skal nok finde et Sted, Hr. Premierlieutenant, naar jeg maa faa en lille halv Time.«

»Saa kan De vente her,« sagde Kompagnichefen, da Sergenten var gaaet, »sæt Dem ned.«

Under alt dette var den lille blege Officer gaaet op og ned ad Gulvet. Han havde kun staaet stille engang imellem, hørt efter, og set paa Felix, tømt sit Glas og var saa gaaet videre. Felix havde taget Tornystret af og lagt det paa en Tønde, der stod ved Vinduet, og betydelig lettet satte han sig hen ved Bordet.

»Naa, men hvad sagde saa Kejseren?« spurgte den sorte Kapitajn Kompagnichefen, som var bleven afbrudt i en Fortælling.

»Nej — nu skal vi høre Nyt fra Kjøbenhavn,« sagde denne til Felix, som sad og svedte i sin store Kappe med en pinlig Følelse af at være tilovers. »Nu maa De ud med alt, hvad De véd derovre fra.« Men Felix var forlegen og imponeret af første Gang at sidde i en Kreds af Officerer og vidste ikke, hvad han skulde sige.

»Hvad sagde man saa om Dannevirke derovre.«

Ja, Folk vare jo meget bedrøvede, mente

Felix, men mange havde jo rigtignok ogsaa sagt, at det var, som det skulde være, tilføjede han forsigtig.

»Naa og Dybbøl? Er det ogsaa, som det skal være?« spurgte den sorte Mand bistert.

Felix svarede ganske spagfærdigt, at der vilde man kæmpe til sidste Mand og opbyde alt.

»Ja, De har godt ved at snakke derovre, naa og er De nu kommen over for at kæmpe til sidste Mand?«

Felix mumlede noget mellem Tænderne om at gjøre sin Pligt, men da han mærkede at én bag ved ham — det maatte være Lieutenant Sander — lagde Haanden paa hans Skulder, gjentog han højere, at han var kommen for at gjøre sin Pligt.

»Lad det nu være godt, lille Aspirant,« sagde Kompagnichefen og gjorde nogle Spørgsmaal om Folk, han kjendte i Kjøbenhavn, og da Felix var saa heldig at kjende nogle af hans og de andres Bekjendte, fik Samtalen et lettere og livligere Præg.

»Ja, nu maa jeg gaa,« sagde Sander,

for vel Hr. Højst, og jeg

er Kammerråd.

— Jeg har, Hr. Højst, været i den

Men, Hr. Højst, det er som

— Ja, Hr. Højst, det er som

— Ja.

— Så, Hr. Højst, det er som

— Ja, Hr. Højst, det er som

— Ja, Hr. Højst, det er som

— Ja, Hr. Højst, det er som

— Ja, Hr. Højst, det er som

— Ja, Hr. Højst, det er som

— Ja, Hr. Højst, det er som

— Ja, Hr. Højst, det er som

— Ja, Hr. Højst, det er som

— Ja, Hr. Højst, det er som

— Ja, Hr. Højst, det er som

— Ja, Hr. Højst, det er som

— Ja, Hr. Højst, det er som

— Ja, Hr. Højst, det er som

— Ja, Hr. Højst, det er som

— Ja, Hr. Højst, det er som

— Ja, Hr. Højst, det er som

— Ja, Hr. Højst, det er som

— Ja, Hr. Højst, det er som

synlig følte sig lettet ved at faa Sagen afgjort. Felix fik Tøjet paa, gjorde Honnør og gik.

»Har man nu andet end Vrøvl?« hørte han Kompagnichefen spørge de to andre, idet han lukkede Døren.

Blæsten havde lagt sig, men det var bleven helt mørkt, og Sergenten førte den unge Mand med sig gjennem den tomme By. De kom forbi sammenfaldne Ruiner, der nu lyste hvidt i Mørket, forbi øde Huse, hvorfra kun et enkelt oplyst Vindue kastede sit Skær ud over den oprevne Stenbro, forbi Marker og Haver, langs endeløse Plankeværker, over Skarndynger og Smaasumpe, indtil de standsede ved nogle høje smukke Bygninger.

»Ja, se der boede jeg først,« sagde Sergenten muntert og pegede paa et højt Hus, »men saa blev Gulvet skudt igjennem, og jeg maatte holde Flyttedag.«

»Hvor bor De nu? Er vi der ikke snart?«

»Jo strax, vi skal bare forbi Engen, saa er vi der. Jeg har maattet redde mig ind i Bøssemagerens Hus, fint er det ikke, men Herregud!« og endelig stod de uden for et

lille tarveligt Hus. De kunde næsten naa op til Tagrenden, saa lavt var det, og den ene Gavl var halvt faldet sammen. Igjennem et lille Kjøkken kom de ind i en stor lav Stue, der vendte ud til et Gaardsrum, som var fuldt af Brændestabler og Kasser.

»Ja se Møblementet har jeg, med Skam at tale om, alt sammen reddet her rundt omkring fra,« snakkede Sergenten, medens han søgte at faa tændt et tyndt Tællelys i en Flaske og derefter pegede paa et Par Borde og Stole samt en Seng med noget Halm i og en gammel Dyne. »Sid ned Aspirant, og lad som De var hjemme. Velkommen er De s'gu.«

Han kaldte en tyk duknakked Soldat ind fra Gaarden, og de to fik nu travlt med at tømre nogle Brædder sammen til en Ramme i en Krog af Stuen. Felix sad og saa' til.

»Saa, nu har vi to Senge, behag at vælge, hvilken De vil ha'e. Man ligger udmærket i den der,« sagde han og pegede paa Dynen.

»Nej tak, jeg vil helst ligge paa Gulvet.«

»Naa, som De ønsker; aa Jesper, hent saa tre Knipper Halm ovre i Smedien. Nu

skal vi vel ha'e os noget at spise, jeg er morderlig sulten.«

»Tak, jeg er kun træt,« sagde Felix, som havde faaet Tøjet af sig og nu ogsaa trak Frakken af og smed sig i Halmen.

Han vidste ikke rigtig hvorfor, men han følte sig misfornøjet og utilfreds, han var ligesom skuffet over noget, men han kunde ikke finde Aarsagen dertil; thi selv om ogsaa hans Kvartér var bleven lidt tarveligt, havde de dog alle været venlige imod ham ved Kompagniet. Dagen havde været saa lang, saa trættende og ensformig — ja det var det, nu vidste han det. Meget havde han set i Dag, men »Krigen« havde han ikke set noget til. Han havde tænkt sig det ganske anderledes inde i en belejret By, Tropper der rykkede ud og ind, Trompetfanfarer, vajende Faner, Travlhed og Liv, Larm og Tummel, at alt var optaget af Fjendens Nærhed, af et truende Bombardement, af forventede Angreb, at Saarede blev bragt ind, Afløsninger marcherede ud — — og saa havde alt været saa roligt og dagligdags. —

»Hvad behager?« spurgte han Sergenten,

som sad og spiste, medens han stadig fortalte om Kompagniet og dets Forhold.

»Nej, jeg siger kun, at Premierlieutenanten, det er en dejlig Mand, kan De bande paa han er,« og han berettede videre, indtil han opdagede, at Felix sov.

»Sikken ung Fisk,« mumlede han og tog et Par tunge graa Tæpper og bredte ud over ham.

£

II.

Hver Morgen Klokken fire maatte Soldaterne ud af Halmen, og Klokken halv fem stod hele Fredericias Besætning i Allarmstilling. Man ventede altid Fjendens Angreb i Dagbrækningen. Det ene Kompagni efter det andet kom marcherende til Bataillonens Allarmplads. Der blev givet Melding, der blev kommanderet Rør, og der indtraadte friere Bevægelser i Geledderne. Folkene satte sig ned paa Fortouget, paa Gadedørstrapperne og paa Stenbroen med Ryggen lænet op til Husene. De Kompagnier, som ikke skulde paa Forpost, men som efter Allarmstillingen gik i Kvartér igjen, havde ikke Tornystrene paa. Nogle af Folkene gav sig til at spise i den tidlige Morgen. Det var en Vane for dem strax at faa Madposen frem, naar der blev kommanderet Rør. Man vidste jo ikke,

hvornaar der atter kom en Lejlighed til at faa en Bid — en tom Mave, det er den danske Soldats Natur imod — mange havde desuden heller ikke i de mørke Kvarterer og i den søvndrukne Hast faaet Tid til at tage sig et lille Morgenmaaltid. Andre faldt lidt efter lidt i Søvn. Halvfrysende, sammenkrøbne op ad hinanden, indtog de uvilkaarlig alle mulige Stillinger, brugte hinanden til Støtte Ryg mod Ryg, den enes Hoved paa den andens Mave, Benene ind imellem hinanden eller spærrede ud til alle Sider. Officererne gik op og ned, hvor der var en Smule Plads, eller satte sig i en lille Klynge paa det øverste Trin af en Trappe, hvor fra de kunde overse Gaden og Folkene.

En kold hvidgraa Morgenluft bredte sig over den hele Scene. Der var en Blanding af Hvile og Forventning over den. Man vidste, at nu havde Forposternes Patrouiller travlt ude foran Fæstningen, at de nu gik langt ud imod Fjenden for at se, om han dog ikke denne Morgen havde noget i Sinde. Og hørte man saa en Lyd, som af et Skud i det fjærne, spidsede man Øre, de halvsovende lukkede

Øjnene op og saa' sig omkring uden at forandre Hovedets Stilling, andre rejste sig halvt og lyttede. Men kom en Ordonnans travende nede ved Enden af Gaden, blev der ganske tyst, og alle, der ikke var faldet hen i en alt forglemmende Søvn, saa' efter ham, til han forsvandt ned ad en Sidegade. Naar Klokken saa nærmede sig syv, kom der Uro i Blodet. Bataillonerne skulde nu enten rykke ud til Afløsning af Forposterne eller hjem i Kvartererne for at have en Hviledag. Folkene gjorde sig færdige. »Træd an« lød det, og der kom Bevægelse i dem alle. Lidt efter marcherede Kompagniet afsted, idet Soldaterne satte Fødderne haardt i den toppede, hullede Stenbro for at holde Varmen.

Felix gik strunk paa højre Fløj af Kompagniets forreste Sektion, hans Bagmand var en vældig Sjællænder med et brunrødt Rundskæg og en stor fremskudt Underlæbe. Felix gik strunk og stram, thi han havde til sin store Misfornøjelse set, at de andre var uden militær Holdning, ja de bar Geværerne næsten som de vilde, helt langt ned af Nakken, og Marchen — de holdt

næppe Trit engang. — Aa, der var mange Ting at ærgre sig over, og hverken Officerer eller Underofficerer lod til at bryde sig derom.

Saa kom de da igjennem Kongens Port ud af Byen. Det var Graavejr, Luften tung og tyk af Taage og Væde, og Vejene opkjørte og snavsede. Det var vanskeligt at kjende Vej fra Mark, og Felix opdagede ikke strax, at de ikke fulgte Chausseen, men fulgte en Vej, som var banet ved den daglige Marche af mange Fødder. — Saa gik det videre i Tavshed. Han søgte at holde sig paa sin Plads, men Vejen var for smal, og han maatte idelig ud paa Marken, hvor den pløjede Jord lagde sig i tykke Klumper om hans Støvler, limede sig fast og gjorde det tungt og svært at gaa. Enhver gik nu, som han vilde, og Kompagnichefen foran med en Stok i Haanden. Er det nu soldatermæssigt? tænkte Felix; han gaar jo som en Forvalter med en Flok Arbejdere. Han havde aldrig set en Forvalter, men tænkte sig saadan en bred Skikkelse med en Egekjæp i Haanden. Er vi der mon ikke

snart? tænkte han og havde stor Lyst til at staa stille og skrabe den fede Dynd af Støvlerne. Endelig saa' de noget, der lignede et Hus. Det var Pikethytten, som dukkede frem i Taagen: et langt Bræddetag stod paa Jorden; det saa' ud, som om man var gaaet bort med Huset og havde ladet Taget blive staaende med Gavlen ud i den Retning, hvor Fjenden var.

Kompagniet gjorde Holdt. En Del Soldater gik op og ned foran Hytten med Hænderne i Buxelommerne, andre stod og trippede med Fødderne for at holde dem varme. Geværerne stod i Pyramider ved Siden af Hytten. Kompagnichefen vilde gaa ind, men i det samme blev Døren aabnet, og en høj Officer med et langt Skjæg kom frem i Aabningen. »Nø, hvad Fanden, er det Dem! Saa kan vi vel snart blive færdige. Jeg har haft et Satans Vrøvl i Nat med Majoren« — — og saa snakkede de videre. Pløtmandskabet havde nærmet sig og stod og talte med Folkene i Kompagniet.

»Har I set no'et te' Fjenden?« spurgte en af disse.

»Næ,« blev der svaret, der æ' s'gu slet ingen, men der æ' en Patrouille ovre i Erritsø.«

»Kommandersergent Kristiansen og Lieutenant Sander!« raabte Kompagnichefen, »Vil De tage Feldtvagterne, saa løser tredje og fjerde af i Aften!«

Lidt efter marcherede Kommandersergenten af med sin Deling. Felix var kommet til at fryse ved at staa stille. Naa, nu gik det da ud imod de yderste Forposter. Kommandersergenten gik foran. «Tilhøjre, tilhøjre,« sagde han, idet han pegede fremad og hen i den Retning. Hvorfor kommanderer han da ikke »højre sving«? tænkte Felix. De kommanderer jo slet ikke, det er jo slet ikke, som om det var Soldater.

»Naa, vil De saa være Vedet eller føre Posterne op? Premierlieutenanten har ikke givet nogen Ordre, saa De kan godt blive fri.«

»De véd jo nok, at det er Meningen, at jeg skal gjøre Tjeneste som Menig.«

»Naa, som De vil,« og de traskede videre. Taagen hævede sig mere og mere, men Eggen fik ikke noget lysteligere Udseende.

Flade, brede, side Marker; langt nede tilvenstre imod Syd, i en dyb Dal, saas Oversvømmelsens graalige Strømme, til højre saa' man kun Taagen, som trak ad den Kant, men ret udfor dem hævede Terrænet sig i en bovnende Banke og dannede en smuk, bølgende lysegraa Linje, der tegnede sig ganske svagt paa Baggrund af Skovene og Bakkerne langt borte. Derude laa Vejlbj og Igum, Felix kjendte Navnene fra Fredericiaslaget.

Feltvagthyttten var et sammentømret Halvtag, hvis aabne Side vendte ud imod Fjenden. Feltvagtkommandøren, en lille forfrossen, tyndskjægget Lieutenant, stod og saa' ind imod Afløsningen, da denne kom.

»Naa,« sagde han gnavent til Kommandersergenten, »det var da godt De kom, lad os nu faa den Afløsning til at gaa lidt villig.« Kommandersergenten inddelte sine Folk, gav Kommandoen til Korporalen og vilde selv gaa med første Afløsning.

»Hvor vil De hen?« sagde Lieutenanten irriteret og gik hen til ham, — paa hans forfrosne Næse hang der en lille klar Draabe, der hele Tiden truede med at falde, — »er

De da ikke Delingsførereren, eller kommer der maaske en anden?»

»Nej, men jeg vil helst selv ud for at se Vedetternes Stilling.«

»Aa, hva' Fa'en,« svarede han og vendte ham Ryggen.

Kommandersergenten gik med en halv Snes Mand af første Afløsning, blandt hvilke Felix befandt sig.

»Naa, Aspirant, det skal altsaa være?« Han havde begyndt at tabe Lysten. Han havde tænkt sig det at staa i den yderste Forpostlinje, Ansigt til Ansigt med Fjenden, som noget stort og opløftende. Med Bøssen i den stærke Arm skulde han holde Vagt imod Danmarks Fjender, vaage og vogte, medens Kammeraterne sov og med Heltemod modtage hans første Angreb! Men det han nu saa' dæmpede hans Iver. De slæbte sig over de jordtunge Marker, han frøs om Næsen, og Fingerspidserne sved af Kulde i den vaade Morgenstund. Det saa' heller ikke saa farligt ud, og han var allerede træt og søvrig. Men han svarede som før, at han vilde have sin Post. »Ja, naar De

har Lyst, saa værs'go'.« Underofficerens Svar saarede ham, thi det viste ham, hvor lidt man trængte til ham, og at det var ligegyldigt, om han var med eller ikke, og han forstod, at de syntes, det var dumt af ham, at han ikke, da han kunde, blev i god Ro inde i den lune Barakke.

»Der æ' Kjæden,« hørte han en af Folkene sige, og han saa' to mørke Skikkelser foran sig i Taagen.

»Holdt! Afløsning frem! Aspiranten og 41.« Felix og Fløjmanden afløste de to Vedetter. Det var to smaa Folk af en anden Bataillon, krumryggede af Nattekulde og Nattevaagen. Duggen hang i smaa Draaber i deres Skjæg og sad i tætte Perler i Fnuggen paa deres grove Kapper. Endskjønt de længtes efter at komme afsted, gav de dog med stor Omstændelighed en lang Oplysning om den foranliggende Egn. »Der henne gaar Vejen til Vejlbj, og den Gaard der ude hedder Anelyst, Underkorporalen saa' igaar Eftermiddags en Patrouille der henne a', — men Gaarden der ovre — det er mod Nord — den ved a ikke hvad hedder; der nede bag-

ved har vi Stallerup By og en anden en, men a kan ikke se noget til Husene, om ogsaa det ikke er Taage.«

»Er det Post Nr. 1?«

»Ja vel, Hr. Sergent, henne ved Diget staaer den næste.«

»Det er godt, har I set noget til Fjenden?«

»Ikke en Bitte, Hr. Skersant — ja det vil sige, Underkorporalen saa' ham igaar, men det var nok ikke mer end som en Visiteringspatrouille.«

»Det er godt. — Træd ind,« og afsted gik Afløsningen.

Nu stod han der i de yderste Forposter, Ansigt til Ansigt med Fjenden, som intet skilte ham fra, men som han heller ikke saa' noget til. Han tog Geværet i Armen, saaledes som han havde lært det ovre i Kjøbenhavn, stillede sig rank og flot med Ansigtet ud i den Retning, hvor Fjenden var, og stirrede derud med opmærksomme Øjne og spændte Miner. Ingen Fjende skuldeuset nærme sig hans Post, det følte han — — og hvis han pludselig saa' en Østriger komme

krybende i Taagen som en Slange, saa havde han lært, hvad det vilde sige, — saa vilde man søge at overrumple hans Post. Øst-rigeren vilde pludselig springe ind paa ham, slaa Geværet af hans Haand, gribe ham i Struben, saa han ikke kunde skribe, bore sin Kniv i hans Hjærte, og medens en anden, lige saa snedig Fjende gjorde det af med hans Kammerat, den store Fløjmand, vilde pludselig mange mange fjendtlige Soldater vrimle frem, styrte ind imod Feldtvagten, slaa denne tilbage paa Pikettet, alt vilde blive Forvirring, og Fæstningen maaske overrumplet.

— Nej, nej, nej, han vidste, hvad han skulde gjøre, en mistænkelig Lyd i Taagen, — den mindste Bevægelse af noget ukjendt inden for 50 Skridt — saa vilde han raabe an, og fik han intet Svar, da et Skud fra sin trofaste Ven, den store Tapriffel, som tyngede ham saa haardt i Armen, og hele Kjæden, Feldtvagten, Pikettet, alt vilde være parat. Han vidste, hvad det gjaldt. En stolt Følelse af det store Ansvar blussede op i ham, og en tryk Følelse af, at han ikke var alene om dette Ansvar, — han vendte sig om for at

sige et Par Ord til sin Kammerat, men han sank næsten i Knæ af Forbavselse. Den store Fløjmand havde ganske rolig lagt Geværet ned foran sig, knappet Kappen op og ud af Brødposen taget et stort strikket Tørklæde, som han med Sindsro viklede om sin Hals og nu omhyggelig knappede Kappen sammen om igjen. Saa tog han en tyk Humpel Rugbrød frem af Brødposen og en lille Stump Flæskefedt, der sad paa et Stykke Svær. Da han mærkede, at den anden saa' paa ham, sagde han: »Ska' De it' ha' en Bi' Brø', Hr. Asperant?«

»Men er De gal Menneske, kalder De det at staa som Vedet?«

»Jæ' æ' b'e'en sulten a' den lange Ma'seren,« svarede han rolig, skar lidt Flæsk af med Toldekniven og tog sig en stor Bid Brød dertil.

»Ja, men Fjenden, — naar nu Østrigerne kommer?«

»Aa, han kommer Fa'en itt', nu da Taagen æ' ta'en po aa lett', næ gu' om han gør. Men,« tilføjede han efter en lille Pavse,

i hvilken han spiste videre, »æ' De bang' for han, saa pas po han, jø æ' stras færig.«

Felix vendte sig fra ham i den dybeste Indignation. Var det den Samvittighedsfuldhed og Paalidelighed, hvorfor den danske Soldat var saa berømt? Men lad ham først blive færdig, saa skal jeg sige ham min Mening, eller nej — det er min Pligt at melde ham, og i den Straf, den haarde Straf, som maa ramme ham, da han har brudt sine Pligter paa Posten, vil de andre faa en Advarsel, der maaske vil føre dem tilbage til deres Pligt. Og Premierlieutenanten, som troede denne Mand saa godt; havde han ikke sagt, da han satte mig paa Kompagniets højre Fløj: saa faaer De en solid og dygtig Rodekammerat i vor højre Fløjmand! Nu skal jeg nok lukke deres Øjne op alle sammen.

»Ska' dæ' vær' en bitte Snaps, Asperant?« lød Fløjmandens Stemme ganske blidt bagved ham. Han vendte sig ikke, gjorde en afværgende Bevægelse med Skulderen og stod støt og saa' ud i Landskabet, ud paa den svindende Taage, som gled langsomt hen helt

nede ved Jorden i tynde Slør, der spredte sig mere og mere.

Fløjmanden var imidlertid bleven færdig med sit lille Maaltid og stod nu ved Siden af Felix. Denne var vred og talte ikke til ham.,

»Æ' De fra Køvenhavn a'?'« spurgte Fløjmanden.

»De maa ikke tale saa højt paa Posten.«

»Hvorfor itt'?'«

»Det maa De jo have lært paa Skolen. Fjenden kan høre os.«

»Saa mo' han s'gu ha' lang' Øren,« sagde Fløjmanden.

»Han er maaske nærmere end De troer. Hans Patrouiller har maaske listet sig ind paa os, dækket af Taagen.«

»Næ gu' har de ej. Hva' sku' de her? Han ve' s'gu godt, hvor vi vi stoer, aa han sæl æ' langt ovre ve' Aaen.«

»Man er aldrig sikker lige over for Fjenden.«

»Næ' der æ' nok no'en, som itt' er'et.«

»Hvad mener De med det?'« — og da den anden ikke svarede ham, begyndte han et langt Foredrag om Vedettens Pligter, idet

han udpakkede al den Felttjeneste Visdom, som han havde inde.

»Javel, javel,« svarede Fløjmanden en gang imellem.

»Jamen det vil jeg sige Dem, at det er min Pligt at melde til vore Foresatte, hvorledes De bærer Dem ad, og spiser og drikker paa Posten!« tilføjede Felix i høj Grad irriteret.

»De mo' itt' tal' saa højt po Posten,« svarede den anden med et smørret Smil.

Aspiranten tav. Der er intet Udkomme med de Folk, tænkte han, sløve som de er, rimeligvis af den trættende og strænge Tjeneste. Det er maaske Synd at være for haard imod dem. Han skuttede sig af Kulde og følte sig træt og mat, især i Knæene.

Ingen af dem sagde noget, der var ganske stille omkring dem. Kun nogle Krager skreg imellem ude paa Markerne. Taagen var stegen tilvejs og laa i et tæt graat Dække oppe i Luften. De kunde nu se langt ud over Egnen, men de saa' kun Mark ved Mark, pløjede sorte Agre, graagrønt vissent Brakland, og længere ude Tobaksjorderne med

lange Stilke, som stode bøjede og brækkede langt fra hinanden.

»Har De været paa Post her før?« spurgte Felix tilsidst.

»Nøj, vi har væ't ude i den befæstede Lejr, aa vi ha' væ't nere foran Oversvømmelsen før Bombardemangen, men her æ' mæjet bæ'er. Men dæ' æ' nu alsammens itt' no'et, nøj nere ve' Reteraden fra Danneverke og Sangelmark, ja Gu' bevar os vel, sikken Relighed,« og han fortabte sig nu i en lang ensformig Beretning. »Holdt, hvem der!« brølte han pludselig og slog med et vældigt Klask Geværet ned i den venstre Haand, saa at Felix forskrækket fo'r sammen.

»Hvad er'et?« raabte han.

»Visiteringspatrouille,« svarede en dyb Stemme, og to Mand kom henimod dem fra venstre.

»Passér,« sagde Fløjmanden.

»Er der noget nyt?« spurgte den ene af Mændene.

»Næ' gu' om der æ',« svarede Fløjmanden.

Den pludselige Anraabning i den store Stilhed havde skræmmet Felix op, men han fik nu en lettende og fornøjet Følelse af, at alt var i Orden og Ro. Folkene talte saa lystigt og trygt med hinanden, der var jo i Virkeligheden heller intet at passe paa, alt var jo stille og fredeligt. Han tog Geværet ved Foden og lyttede atter til Fløjmandens Fortælling om Kompagniets Affære under Tilbagesædet, og han saa' med Beundring op paa den store Karl, der havde oplevet saa meget og dog talte derom, som om det var intet. Han övervældede ham i Begyndelsen med Spørgsmaal, men efterhaanden gled de over i en rolig Samtale, og da Fløjmanden saa', at han frøs, bød han ham en Snaps af sin lille blaa Lærke. Felix drak, og fra nu af var de Venner.

»De sku' nu røre lidt po' Dem, Asperant, Soldaten ska' itt' sto' stille po' Vedetten. Ja ser De,« sagde han, da Felix gik op og ned foran ham, »man læ'er saa mæjet Slu'er inge po' Skolen, a' man har sit Slid mæ' aa glemm' dæ' alsammens. Dæ' ka' nu vær' saa mæjet godt mæ' al den Teori man foer,

men dæ' sla'er s'gu'nte te' i Verkelighe'en. Men dæ' forstoer se', Rekler aa Reklementer ska' der s'gu te', men dæ' æ' nu mer for Offesererne aa' Underoffesererne. Dæ' æ' li'e-godt vist, a' de Offeserer, som har vaat menige Soldater æ' s'gu osse de voueste, ja saa min Salighed æ' de saa, aa' de goer itt' etter Bøjerne.«

Felix søgte sagtmødig at hævde Theoriens Betydning, men Fløjmanden vilde ikke give sig, og de diskuterede i en lavmælt Tone med stor Ivrighed, indtil de hørte Skridt bagved.

»Dæ' æ' Afløsningen,« sagde Fløjmanden.

»Hvad, allerede,« sagde Felix. Tiden var fløjet for ham. Med stor Selvfølelse instruerede han de ny Vedetter og gav dem, trods Fløjmandens Ord, alle de gode Regler, som han havde bevaret i sin Erindring fra sin Lærebog.

»Ja, det er godt nok alt sammen, men har I set noget til Fjenden?« spurgte Underkorporalen.

»Itt' en skimlet Lus engang,« sagde Fløjmanden.

»Saa har Du nok ikke set Din Skjorte efter, Fløjmand,« lo Underkorporalen. »Træd ind,« og de traadte ind og marcherede afsted for at afløse de andre Poster.

Felix var træt og sulten. Han længtes efter at komme ind til Feltvagten, og Afløsningen tog Tid.

»Nøj se der ligger en Bomme,« sagde en af Folkene og sparkede til en Granatstump.

»Lad mig se,« sagde Felix og sprang til, »ha, ha, Fjenden er altsaa ikke naaet ind i Byen med hvert Skud.«

»Det er en af vore egne,« sagde Underkorporalen, »vi skød meget for kort.«

»En af vore egne,« sagde han skuffet og smed den tunge Jærnkump.

Endelig naaede de da ind til Feltvagten i Bræddeskuret og satte Geværerne sammen. Folkene laa i en uordentlig Klynge op ad hinanden. De Fleste sov, to sad henne ved en Stolpe og spillede med nogle smudsige fugtige Kort paa en Tornyster. De afløste Folk gav sig strax til at spise, og Felix gik hen til Sergenten, som havde sin Plads i den ene Ende af Skuret, der var adskilt fra Folkene

ved et Par Brædder ligesom en Baas i en Stald. Han fik sin Mad frem, og Sergenten sad og saa' paa ham og røg af sin Pibe.

Dagen gik langsomt og trevent. De laa og dovnede paa den Smule Halm, der fandtes, og dette var saa opslidt og trampet itu, at det ikke gav noget Leje. Det var fuldt af Utøj og Snavs, saa at Felix under andre Omstændigheder vilde have skyet det som en kjøbenhavnsk Flyttedagsbunke, nu samlede han det omhyggelig sammen under sig, ja endog et enkelt Straa tog han op.

Herregud, er det Feltliv, tænkte han. Er det det raske Krigerlevnet, som jeg havde haabet paa? Vi har det jo værre end Lade-gaardslemmer. Naar vi endda blot saa' noget til Fjenden. Hvor det er dumt og kjedeligt og utaaleligt. Træt og søvnig som han var, hørte han næppe, hvad Sergenten talte om, men Ordet »Vaabenhvile« lød hen til ham, og han rejste sig halvt op. »Hvad, taler De om Vaabenhvile?« spurgte han.

»Ja der snakkes nok i Aviserne om det. Har De ikke hørt noget hos Officererne?«

»Ikke et Ord,« svarede han og lagde sig

ned igjen. Tænk Vaabenhvile! Hvis der nu blev Fred, uden at han havde været med til noget som helst, det var dog skrækkeligt. Og han faldt hen i en lang, lang Slummer.

Tillokkelsen ved at staa som Vedet tabte sig snart i Løbet af den lange Dag, og naar han kom ind til Feltvagten fra en saadan Tur, hvor han havde staaet og frosset og set ud over Markerne og hørt paa Kragernes Skrig og en tidlig Lærkes ensomme Syngen, kastede han sig ned paa Halmen, passiarede med Sergenten og hørte paa Folkene.

Da det blev mørkt, og kun en Lygtes sløve Skjær lyste inde hos dem, sagde en Mand i Klyngen: »Ska' vi itt' ha'e en Histarie? Pless ka' do itt' faatæl'?«

Pless var Kompagniets lystige Fætter og havde meget at sige imellem Folkene, dels var han Kjøbenhavner, hvilket blev betragtet som noget fint, dels var han Skomager og kunde hjælpe dem med deres Fodtøj og ikke alene, naar det stak ham, lappe deres Støvler, plukke en ny Saal i en Hast eller give den gamle et Stød, men han havde ufejlbare Raad for alle Onder og Sygdomme, især for ømme

og hudløse Fødder. Den lille Skomager med de smaa skælmske Øjne og den tandløse Mund, der var bred som en Skruptudses Flab, havde altid tusende Løjer for, og naar Pless var i Humør, lo hele Kompagniet.

»Ka' Do' itt' savtens faatæl' en Histaarie, Skoma'er,« vedblev de at sige.

»Dæ' ka' je' vel nok,« sagde Skomageren, »men ska' dæ' være et Æventyr eller en Løgnehistorie?«

»Ja dæ' ve' a itt', hwa' æ' æ Forskjæl?«

»Ja se et Æventyr, dæ' æ' saadan mæ' Fortryllelse aa' de Dele, forstoer I, men en Løgnehistorie, dæ' æ' no'et, som godt ka' være sandt, men æ' Løgn.«

»Ja la' vos fo saaden jæn.«

»Der var engang en Mand,« begyndte Pless at fortælle, »ja om det var en Mand eller en Kone er nu ikke godt at sige, men det er nu ligemeget, for hun kreperede, og da hun mærkede, hun sku' te'et, saa sa'e hun til sine Sønner: Det er skidt med det hele, sa'e hun, for nu kniber jeg sammen, og I har vel ikke Tøjet i Orden, saa at I kan følge mig til Jorden. Nej, sagde de, det er rent sløjt

med de Dele, for vi har kun et Par Buxer alle tolv. Det var nemlig tolv Sønner, skal jeg sige os.«

»Dæ' var en farlig Hovn,« sagde en Soldat.

»Aa,« sagde en anden, »den forrige Præst i Gunnerød havde dog enogtyve, men de sytten va' da re'nok osse Pi'ebørn.«

»Naa,« vedblev Skomageren, »da hun saa var væk, forstoer I, saa talte de billigvis om hvad de skulde tage sig til; for noget at leve af, maatte de jo ha', forstoer I. Det var nu rent galt, at de kun havde et Par Buxer, for saa kunde jo kun en af dem gaa paa Arbejde ad Gangen, forstoer I. Naa, saa blev de da ens om, at den ene skulde tage Buxerne paa og gaa ud og tjene noget ved Teglværket og saa skaffe Buxer til de andre. Saa trak de Numer, og det blev den yngste, som skulde afsted. — Aa la' me' ligge, sa'e han henne i Sengen. — Nej, du ska' afsted Kresjan, herut med Dig. Naa, saa maatte han da te'et. Det var nu en myrdelig grinagtig Fyr, var den Kresjan. — Naa, det er vel godt for no'et, sagde han, og saa gik han. Men han havde nu ikke Lyst til at gaa til Teglværket, men

gik lige ind til Byen, der maatte da være noget at tjene, synes han. — Naa, og saa kom han da ind til Byen og der var et farlig Spektakel med Revu og Defelering og Lys i alle Vindever. Saa gaaer han ned i en Beværtning og si'er: Hør, si'er han, gi' mig en Dram og en Drip Melk, si'er han. — Væsgo, si'er Manden. — Hør, si'er Kresjan, hvad er det for et gruelig Mudder her i Byen. — Naada, si'er Manden, har Du ikke væ't henne paa Gammeltorv. — Gu' om jeg har, si'er Kresjan, er der noget der pusler. — Ih, Gudbevares, siger Manden; Kongen og Prinsessen sidder paa Tronen, Ævlerne springer, og hele Torvet er med Gulvtæppe paa, og saa faaer alle Folk ligesaa meget Flæskesteg med Rødkaal, som de gider ha'. — Det er vel Løgn, si'er Kresjan. — Gu' om dæ' æ', si'er Manden, og saa gik Kresjan.

Men det var s'gu ganske paalideligt, for der var en farlig Stads. Henne ved Raaderdomhuset sad Kongen paa en Trone med Prinsessen, og alle Folk stod rundtenenom paa Fortouget og raabte Hurra for dem, forsto'er I, og saa var hele Torvet iklædt med rødt Klæde, forstoer I, som ingen maatte gaa paa,

undtagen alle Kammerraaderne og Kammerjunkerne, ja det forstoer sig, ogsaa Monrad og Krigsministeren og de andre Folk, som havde noget at sige.

Undskyld Deres Velærværdighed, si'er han saa til en skaldet Unge af en Blikkenslager-svend, kan Du ikke vise mig Prinds Ferdinand. — Gu' om jeg kan, si'er Drengen, for han er jo sygemeldt. — Ja saa er der jo ikke noget ved det hele, si'er Kresjan, for ham kjender jeg fra Tjenesten, da han var min Løjtnant paa Skolen. — Hvad beha'er, si'er Drengen, ikke noget ved det hele, hvad kalder De da Prinsessen? — Ja hun er Fanden lyne mig go', si'er Kresjan.« — —

»Det er farlig saa Du bander,» afbrød en Soldat — Dugmageren, som hørte til en eller anden religiøs Sekt — Fortælleren. »Tænk paa Dit timelige og evige Vel, lille Skoma'er.«

»Aa Sluder, det er jo ikke mig, det er jo Kresjan, forstoer I. — Naa, siger Blikkenslageren, der kan De selv se og saa om en lidt faaer vi gratis Flæskesteg uden Betaling; men først skal alle Mand ha' Lov til at ta' os et Stykke af det røde Klæde. — Det var

Om syv Satan, si'er Kresjan, der er jo Buxetøj til os allesammen. — Pas nu paa, nu fanger det an, si'er Drengen. Og sikken Komædie der nu blev a'. En, to, tre, løb alle de mange Mennesker ind og stredes og sledes om at faa et Stykke af det røde Tøj, de skreg og de hvinede, og de sled og de drog, naar en havde faaet en lang Las, saa faldt de andre over ham og rev det fra ham. Det var ligesom henne ved Makketutten, naar vi ikke har set ham i et Par Dage, forstoer I. Kongen sad selv og lo, saa hans Mave rystede, men Prinsessen sad og gloede som en Degn under Prækenen. Naa — Kresjan, han smed sig ind over alle de andre og fik et ordentlig Greb i Tøjet, og saa rullede han sig rundt, og paa samme Tid rullede han mere og mere Tøj omkring sig imellem Benene paa de andre, for stærk var han. Tilsidst havde han rullet en stor Bunke op omkring sig og laa ganske stille, forstoer I, men saa kom der nogen løbende og raabte: her ligger en stor Rulle og saa rullede de ham op igjen i en meget hurtigere Fart, og tilsidst saa trillede han uden nogen Verdsens Ting lige hen under Kongens

Trone! — Hurra! raabte alle Drengene. Der var en Mand i Rullen! og Kongen, han slog sig paa Knæerne, og grinte og harkedede, saa Kammer-raaderne maatte dunke ham i Ryggen. — Det var en Fandens Fyr, sagde Kongen, da han fik Mælet, og saa kjørte han hjem. — Naa, men Kresjan var ganske tommelomsk og stod nu der paa de bare Brosten med en lille rød Las i Næven, der ikke var stor nok til en Buxeklap, og alle Folk var henne og slaaes om Flæskestegen. Men Kresjan havde tabt Appetitten, forstoer I, og saa siger han til en Politibetjent: Hør, siger han, skulde De kunne sige mig hvor Prinds Ferdinand boer? Jo, si'er han, der og der, og saadan og saadan. Og saa gik han sporenstregs op til Prins Ferdinands Slot. Ankommen der satte han Tøflerne fra sig og snød sin Næse og saa bankede han paa den reglementerede Maade, som han havde lært af Vaabenmesteren paa Brandstuen. Kom ind, si'er Prinds Ferdinand, og da han kom ind, saa sidder han og drikker Gammelvin sammen med en General, — det kan nok være, at det var den lille Wilster, men det kan jeg nu ikke sige bestemt, og

saa si'er han — gjør Kresjan — Goddag Hr. Løjtnant, si'er han, hvordan har Deres Excellents det? — Det var nu en ren Himmelhund, var Kresjan, til saadan at belægge sine Ord. — Hvad Satan er det Dig 57, siger Prinds Ferdinand, for de kjendte nu hinanden fra Tjenesten a', væ'sgo' og sid ned. — Gu' er det mig Deres Velædelhed, men det er nok skidt med Kadaveret? — Ja, si'er Prinds Ferdinand, jeg er kvartersyg og kan ikke være med til Revuen og det hele, for jeg har saadan en gruelig Fodsved og saa har jeg en gevaltig Knyster paa min venstre Lilletaa. — Det er generendes, naar man skal marschere, si'er saa Generalen og gjør stram Honnør med Haanden til Huen. — Det er vel godt for no'et, si'er Kresjan. — Vil Du ha' et Glas gammel Franskvin og en Cegar, Kresjan? — Tak den som byder, og saa satte han sig ned og stak Radekoppen an. Det var nu en rigtig Haveneser, forstoer I, og ikke saadan noget Møgkuba, som groer her paa Marken. Og saa sad de og dampede og sa'e ikke no'et. Saa tilsidst si'er Kresjan, hør, si'er han, det var ellers en spendabel Fest var det, og Prinsessen var min Salighed

hel nydelig. — Næ, si'er Prins Ferdinand, hun er mig for klein. — Hvad er hun, si'er Kresjan, hun kunde s'gu godt komme i anden Deling. — Men saa skrupgrinede de to andre, og General Wilster gjorde stiv Honnør og klappede ham paa Skulderen. Næ, sie'r Prinds Ferdinand, jeg mener saadan i Ho'det, hun er saa myrderlig tvær, er hun. — Det er vel godt for no'et, si'er Kresjan, hør, si'er han saa, kan I faa nogen Helsen for Deres Velbaarenheds Daarligdom? — Næ, si'er han, der er ikke noget at gjøre og det er en ren Kjedsommelighed, især hvis Krigen gaar an. — Aa, si'er Kresjan, det er vel godt for no'et, lad bare mig se paa Pusselankerne. — Og saa tog han fat paa at hive Støvlerne af ham, det var nu nyskelige Støvler, forstoer I, og reelt Arbe'de, tyk brabantisk Læ'er til Saalerne og Skafterne — naa da, fineste Semslæ'er hele Vejen, og saa sad de som støbt, — han halede og halede, men fast sad de s'gu. Hvad er det for en Abekat, der syer for Deres Højædelhed? si'er han, aa General kom og ta' et Snuptag, saa er De en Knop.« —

»Tredje Afløsning, træd an!« lød Underkorporalens Stemme.

»Ja saa maa De s'gu hale fort, til jeg kommer igjen,« sagde Pless, idet han rejste sig. — —

Næste Morgen, da Felix vaagnede, var Vejret lige graat og mørkt, Folkene sov eller gik trampende op og ned med Hænderne i Lommen, Kraven om Ørene og den lille Pibe i Munden. I nogen Afstand stod den hellige Dugmager og sang med en brægende Stemme og i langtrukne Toner sine gamle Psalmer:

Naar Du Hjertet besøger fri,
Da skinner Sandhed derudi,
Udfar verdslig Forfængelighed,
Indgaaer brændendes Kjærlighed.

Han trak den sidste Stavelse langt, langt ud, saa at en af Folkene blev staaende stille og saa paa ham. »Dæ' var e' laang jen, Dukma'er, ka' der vær' maange Vers a' den Slavs?« Men Dugmageren sang videre uden at svare:

Mit Sind staaer altid efter dig,
O Jesu min, kom vist til mig,
Naar vil Du dog gjøre mig glad?
Mæt mig med dig, det er min Mad.

Ja den anden saa blev ved at staa og se
 paa ham, sagde han blidt: »Der er 48. lille
 Karop, men jeg taler kun de bedste:

Villie til dig hver Tid og Sted
 Gjør mig saa syg, jeg finder bed
 Jesus, som Honnings søde Lugt,
 Og altid Livets bedste Frugt.

III.

Et Par Dage efter var Felix atter ude paa Feltvagten. Hans Deling var paa Piket, men han var fulgt med Sander, som i den senere Tid havde sluttet sig meget til ham, fordi han trængte til en Fortrolig. Den unge Theolog var næsten altid i Fyr og Flamme for Fædrelandet, og hans glødende Had til Tyskerne og hans Lyst til Kampen imod dem fandt en dyb og klangfuld Sangbund i den lille Felix's Bryst. Mere fremmed, men ikke mindre tillokkende lød det for hans Øre, naar Sander i høje Toner priste sin Brud. I brede grundtvigianske Udtryk fortalte han da om hende, der var fager som Freya og lys som Dagen, og naar Felix saa' ham sidde der i Halmen og med glødende Begejstring i de mørke Øjne og i det blege Ansigt tale med urokkelig Bestemthed om sin Plan at rejse til hende en af Dagene for at gifte sig, saa mis-

undte han ham denne Kjærlighed og længtes efter noget lignende.

Fra den tidlige Morgen havde han siddet ude hos ham, da der kom Bud til ham fra Kompagnichefen om at komme ind til Pikettet og spise til Middag. Han sprang da glad op, for han frøs og begyndte at blive træt og sulten. Pikethytten var lun og tæt, der var Døre og Vinduer i Gavlene, Brædegulv og Kakkelovn, Mad og Varme, han havde kigget derind om Morgen. Blot der nu ikke er for mange Officerer, tænkte han; thi han saa stadig med stor Respekt op til disse, især til Linieofficererne, som forekom ham mere overlegne.

Strax da han traadte ind, kunde han intet skjelne, da der var en stærk og tyk Os af Tørverøg, Tobaksrøg og Mad. Halvdelen af Hytten var paa langs opfyldt af frisk Halm, og omtrent midt i den stod et Par lange Borde, nogle Træbænke og Stole uden Ryg. Da han blev staaende og saa' sig om, opdagede han lige for sig Kompagnichefen, som laa i Halmen ved Kakkelovnen. »Goddag,

lille Ven,« sagde han, »naa hvordan gaar det derude, fryser De?«

»Nej ikke videre, men der er saa lidt Halm.«

»Saa maa vi se at faa noget derud, Høyer, inden Natten.«

»Ja hvor skal vi faa det fra?« svarede denne, som sad med begge Armene paa Knæene og røg af sin Pibe.

»Det maa vi tale med Bataillonens om — ja vi har rigtignok spist, Maden staaer derhenne, men nu er den maaske kold,« og han vendte sig fra den unge Mand for ivrig at diskutere med Høyer om at skaffe Halm.

Felix gik hen til Bordet i den anden Ende af Barakken, hvor der stod en Suppeterrin og Tallerkner, som der var spist af. Nærmest Vinduet sad tre Officerer og spillede Whist. Kapitajn Knudsen, som han havde truffet før hos Kompagnichefen, var i Færd med at give Kort, han saa' ikke op og gjengjældte ikke hans Hilsen. Den ene af hans Medspillere — Lieutenant v. Kaden — sad med begge Hænderne i sine Kappelommer og saa' forfrossen

ud. Han var høj og mager, og trods den smudsige Kappe og den gamle Hue var der noget vist elegant udbredt over ham, et langt tyndt Overskjæg hang ham ned over Munden, Resten af Ansigtet saa' noget urent ud paa Grund af det stubbede Skjæg, som i mange Dage ikke havde været raget. »God Dag, Hr. Krigsmand,« sagde han, da Aspiranten hilste, og fulgte ham med sine smaa, stikkende Øjne. Den tredje af de spillende rejste sig næsten helt op for at besvare den unge Mands Honnør, det var en svensk Officer, en vældig svær og høj Lieutenant med et stort bart Ansigt. Idet han satte sig, sagde han til sin Makker: »Hva' är det för en Pojke?« Felix hørte ikke, hvad den anden svarede, men de lo begge to. Kapitajnen, der var færdig med at give Kort, afbrød dem og sagde til Svenskeren: »De er i Forhaanden, Hr. Lieutenant.«

»Ja så, förlåt,« og Spillet fortsattes i Taushed.

Felix følte sig sært forlegen, han øste op i en af de brugte Tallerkner og spiste med god Appetit, skjønt Ærterne vare blevne

kolde og tykke. Medens han spiste stude-rede han paa, hvad han nu skulde gjøre, naar han var færdig. Han kunde da ikke saadan uden videre strække sig hen i den gode Halm. Men naar han nu var færdig og maatte rejse sig, hvad saa? Gaa sin Vej? Der var saa koldt ude hos Sander. Da de tre vare færdige med deres Robber, og Svenskeren gav Kort, kom v. Kaden hen og gav sig i Lag med en lille Spritkjedel, der stod tæt ved Felix.

»Hvad siger Deres Kjøbenhavner Mave til det Sprøjt? Kan De smage, at Runkedoren har kommet Kanel i Ærterne?«

»Aa, naar man er sulten, saa — «

»Naa ja, velbekomme,« sagde han. »Har De noget nyt fra Kjøbenhavn? Hvad siger Pigebørnene til at De er rejst? Det er altsaa dog sandt, kan jeg se paa Dem, at alle Haarskærere og Hundeklippere i hele Kjøbenhavn ere blevne indkaldte — — ja nu kommer jeg.«

»Ja, vil De spille eller sludre, saa sig bare til,« sagde Kapitajnen.

»Død og Pine, jeg har jo Forhaanden, — — en lille Pique, op til den stærke. Sikke Kort De har, Kapitajn.«

Felix begyndte at hade den drilleворne Lieutenant. Da han var færdig, satte han med stor Langsomhed alt til Rette, da han ikke vidste, hvor han skulde gjøre af sig selv, men heldigvis kaldte Kompagnichefen paa ham og indbød ham til at tage Plads i Halmen. Felix laa og nød Varmen. Han var mæt og varm, og Livet fik derved et mere lyst Anstrøg. Det var dog ganske raskt, dette Liv, alligevel! Hvor han var ondskabsfuld, den Linieofficer, og dog kunde han ikke lade være at beundre hans flotte, drillende Væsen. Høyer sad og røg, og lod som sædvanlig Røgen langsomt bølge op igjennem Overskjægget om sin lille Næse. Engang imellem lod han en tør Bemærkning med et halvt humoristisk Udtryk falde, men det var mest Kompagnichefen, der førte Samtalen, som udelukkende drejede sig om Kompagniet og dets Anliggender. Tilsidst var det ligesom de talte langt borte fra ham, længere og længere, saa han ikke kunde skjelne Ordene — og saa sov han.

Da han vaagnede, saa' han sig forvirret omkring. Det var mørkt, der stod kun et Par Lygter omkring paa Bordene og nogle

Flasker med Lys i Halsen. Kompagnichefen laa ved Siden af ham og sov. Højer var der ikke, den store Kapitajn heller ikke, v. Kaden og den svenske Officer sad henne ved Spritlampen og snakkede sammen. De havde nogle Kopper foran sig, hvoraf de drak. Han sprang hurtig ud af Halmen.

»Halløj, hvad er det?« sagde v. Kaden, »ligger De der? Ja jeg saa' nok, at man havde travlt med at dække Skødebarnet til. Har De ligget der siden igaar Aftes — saa bliv De bare liggende.«

Felix tog Uhret op. Han troede det var midt om Natten, men saa' nu, at Klokken var fem om Morgen.

»Hvor er Lieutenant Højer?« spurgte han.

»Ude ved Feltvagterne.«

Felix følte sig baade flov over at have sovet saa længe og vred, fordi de ikke havde vækket ham — saa lidt Brug havde de altsaa for ham! Han gjorde sig færdig til at komme afsted.

»Hvorhen?« spurgte v. Kaden.

»Ud til Feltvagterne.«

»O hellig Uskyldighed, hvad vil De der?

Det er et Herrens Vejr, og Regnen styrter ned. Bliv De bare liggende,« men da Felix tog sit Gevær, tilføjede han: »Naa saa kom da og faa Dem en lille Vækker.«

»Tak, jeg vil gjerne skynde mig.«

»Aa Snak, — kom nu her.«

Han drak i et Par Slurk den lunkne Kaffe, hvoraf Halvdelen var Rom, takkede hostende, rettede sig og gik hastig ud, idet han hørte Svenskeren sige:

»En utemordentlig vacker gut« og den anden svare:

»Ja jeg er allerede hel væk i hans Søster, hvis han da har en.«

Han tumlede ud i Mørket. Det var blikstille Vejr, men Regnen skyllede ned med en sagte prikkende Lyd; han saa' ind imod Fæstningen, hvis Voldé allerede begyndte at tegne sig tydelig paa den østlige Himmel, hvor en Lysning skimtede frem igjennem Regnen og betegnede, at Dagen snart kom. Saa gik han ud imod Feltvagterne for at finde Højer. Vejen var blød og smattet, Fødderne gled i det dybe Ler, og han gik derfor ind paa Markerne, men tabte derved lidt efter det rigtige

Spor og mærkede snart, at han neppe var paa ret Vej. Vandet blev hængende i hans store Haar og dryppede ned under Kappekraven, og kort efter løb der ligesom en Straale ned ad hans Hals og gled isnende videre ned ad hans varme Ryg. Kappen blev tung af Væde, og trods den kølige Regn blev han varm og gjennemsvedt af den hurtige Gang. Han gik og gik. Nu maatte han snart være derude, eller var han gaaet fejl? Han stod stille og saa' sig om. Regnen faldt med smaa knaldende Dryp paa hans Hue. Maaske var han gaaet ud imellem Feltvagterne og var paa Vejen ud til Vedetterne; for igjennem Kjæden kunde han da vel ikke være kommen? Saa gik han jo lige over til Fjendens Forposter! Hvad skulde han gjøre? Ja han skulde orientere sig, vidste han nok, men Stjærner var der ikke, og Kompasset havde han i sit Tornyster, som laa inde i Hytten. Han gik atter til, og hans Fantasi legede atter sit Spil med alle mulige Forestillinger og Ideer. Han tænkte allerede paa at vende om, men standsede pludselig, da han hørte Stemmer. Det var en Patrouille. »Holdt —

hvem der!« lød det i Mørket. Han fik nu rigtig Besked og var snart ved Feltvagten, hvor Høyer stod og snakkede med en Under-officer. Han ytrede ingen Forbavselse ved at se Felix komme, men sagde ganske tørt:

»Nu skal Morgenpatrouillerne ud for at rekognoscere, vil De med?« og da han med stor Glæde gik ind herpaa, vedblev han:

»De skal blot gaa ligeud og være tilbage Klokken halv syv. De kan føre Larsens Patrouille, ja Larsen kan selv gaa med.«

Patrouillemandskaberne vare i Færd med at gjøre sig færdige, nogle gabede højt, andre mumlede noget om det stygge Vejr og gjorde et Kast med Kroppen, for at Tornysteret kunde komme til at sidde rigtig; de fleste saa' Geværerne efter og satte nye Fænghætter paa Pistonen. Lidt efter afmarcherede Patrouillerne; Felix og Underkorporal Larsen gik sammen foran den ene. Det begyndte at blive hel lyst. Da de havde passeret Vedetkjæden, sendte de en Mand forud. »Det er bedst jeg gaaer med,« sagde Underkorporalen. Det var en kjøbenhavnsk

Haandværker, en kjon Fyr med et frejdigt Ansigt, en rigtig rask Soldat at se paa.

Saa langt havde Felix aldrig før været ude imod Fjenden, og han betragtede nu med Nysgjerrighed de Marker, han som Vedet havde staaet og stirret ud imod. Hvad var der mon bag den Bakke der henne, der hvor Larsen nu laa? Han løb derop. Der var intet at se, og de gik saa ud til et lille ensomt Hus, som laa nogle hundrede Alen længere fremme i en Lavning. De lod den ene Mand, det var Pless, Skomageren, liste sig i Forvejen, og da han havde naaet Huset og vinkede ad dem, fulgte de efter. Det var nu bleven helt lyst, men det regnede uophørlig. Felix var i høj Grad optaget af sit Hverv, Larsen ikke mindre, og selv Skomageren og den anden Soldat, en lille haandfast Jyde, lod til at finde Adspredelse i det hele. Huset var tomt og ubeboet, inde i Stuen var der en hel Del Materiale ophobet, især store Bunker sammenrullede Telegraftraade.

»Er det vort eller Fjendens?« spurgte Felix.

»Jeg véd saa gu ikke. det er vel til at binde Faskiner med.«

Skomageren stod uden for Huset og passede paa, medens de andre var derinde. »Det var skam rart at komme i Tørrevejr,« sagde Larsen, »skal vi ikke ha' os en Dram?«

Felix, som ikke havde lagt videre Mærke til Regnen, tog sig en dygtig Slurk af Larsens Lærke og følte sig derefter end mere opildnet til Bedrifter. De afhandlede, hvad de nu skulde gjøre, og det endte med, at Larsen med stort Besvær kravlede op paa Husets Straatag, som faldt af i store Flager. Da han var helt oppe, raabte han ned, at der ingen Ting kunde ses for en Bakke, der laa foran. De blev saa enige om at gaa ud til Bakken. Forsigtig listede de sig frem til den lille Højdes Fod, hvor de lagde sig ned et Øjeblik, og de to Førere krøb saa op paa Toppen. Derfra kunde de se Stallerup Huse, men da de kastede et Blik ned mod Syd, gav det et Sæt i dem; thi bag et Gjærde, der løb fra Bakken i samme Retning, saa' de et Par østrigske Soldater, som stod nogle hundrede Alen fra dem og kiggede ganske rolig frem

over Gjærdet. De spændte begge to Hanen paa deres Geværer.

»Er der ikke fler', kan vi snuppe dem, kom bare,« sagde Larsen og krøb ned til de to Soldater.

»Pless, gaa op paa Bakken og bliv der. – Kom nu med!« sagde han til de andre, og idet de bøjede sig helt sammen, krøb de videre frem bag et Gjørde, som løb ud i Retning af Fjenden. Endelig gjorde han Holdt.

»Vi vil spærre dem Tilbagevejen, – bare der ikke er flere,« hviskede han, »bliv nu her, saa skal jeg se mig om.«

Felix og Jyden laa bag et Hegn og passede paa Østrigerne, som stod stille og snakkede. Hvis de gik hen imod dem, maatte de falde lige i Hænderne paa dem. Hans Hjærte bankede, saa han kunde høre det. Tænk at komme tilbage med et Par Fanger! De fjendtlige Soldater gav sig god Tid der henne ved Gjærdet, den ene satte sig endogsaa ned og snakkede, idet han saa' op paa den anden. De havde hvide Livremme paa og graagrønne Huer uden Skygger. Saa fjærnede den ene sig lidt, kaldte paa den anden, og de begyndte

begge at gaa bort i modsat Retning af Felix og hans Kammerater. Altsaa de undslap! Han kunde ikke staa imod, kastede Bøssen til Kinden og skød. — Skuddet gav ham selv et dygtigt Skub i Skulderen; Knaldet gjentog sig i et hult Ekko fra Bakkerne i Regnens dryppende Stilhed, og Røgen flød langsomt bort fra dem. Østrigerne blev staaende et Sekund, saa gav de sig til at løbe af alle Kræfter. Larsen kom kilende langs med Gjærdet.

»Hvorfor skød De for Pokker?« sagde han stakaandet. »Lad os bare komme afsted.« Felix mumlede noget, men hans Stemme var usikker, og da de andre satte tilbage i Løb, løb han med; han raabte efter dem: »hej! hej! hvad løber I for!« men fik neppe udtalt, før han hørte et dumpt Knald og næsten i samme Øjeblik: en pibende Lyd. Han mere fløj end løb op paa Bakken til de andre og smed sig ned, endnu et Knald, og med en svuppende Lyd smækkede en Kugle ned i den vaade Jord.

»Har De ladt, Aspirant? Vi maa se at rippe os.«

Han ladede Geværet med rystende Hænder, fik Krudt i Munden, da han bed Patronen af og kunde ikke faa fat paa Fænghætterne med de vaade Fingre.

»Det er en Patrouille paa fem Mand.«

»Lad os sende dem en Kugle,« sagde Felix, som, uagtet han var i et sælsomt Op-rør, havde Lyst til at faa noget ud af det.

»Nej, nej lad os komme væk.«

»Det er mig, der har Kommandoen,« svarede Felix kort.

Ovre bag et Hegn laa den fjendtlige Pa-trouille, ellers var der ingen at se, en af Øst-rigerne vinkede til dem med sin Hue og dukkede saa hurtig ned igjen, men pludselig raabte Jyden: »Der kummer nouet nordfræ, dæ' æ' nouet ri'endes.«

»Saa tilbage i en Fart!« sagde Felix, som saa' en Rytterpatrouille paa en halv Snes Mand komme travende. Og afsted gik det nu dækket af Bakken over Stok og Sten, alt hvad de kunde hale ud, forbi det lille Hus løb de, saa den opblødte Jord pladskede op om dem, og de vedblev at løbe, lige til de kunde se deres egne Vedetter langt inde. Saa

kastede de sig aldeles udasede ned paa den vaade Jord for at faa Vejret. De saa' ikke mere noget til Patrouillen eller Rytterne.

»Det slap vi godt fra,« sagde Larsen, der var den første, der talte, og medens de nu med Geværet i Hvil, svedte og vaade marcherede ind til Feltvagten, debatterede Felix og Larsen den lille Begivenhed med stor Iver. Han syntes, han havde oplevet noget stort.

Da de kom ind, var Afløsningen lige kommen.

»Hvad skød De paa derude? Hvad var der i Vejen?« var det første Spørgsmaal de fik. Felix gav sin Beretning, og paa Vejen ind til Fæstningen maatte han nu høre en lang Forklaring af Højer, om hvornaar man skulde skyde, og hvornaar man ikke skulde skyde. Han hørte kun daarlig efter; thi vaad som han var, glædede han sig kun ved at skulle hjem i Kvarteret. Nu havde han da noget at fortælle Kommandersergenten, og han underholdt ham trolig i de første Dage om denne sin Ilddaab. Vel havde han en Følelse af, at han ikke havde baaret sig synderlig behændigt ad, men

efterhaanden saa' han det hele i et andet Skær, ja tilsidst syntes han næsten, at det var en lille Bedrift. En dyb Respekt nærede han for Underkorporal Larsen, den fik senere Lejlighed til at blive endnu dybere.

IV.

Da han kom hjem i sit Kvarter, brændte det lystig i Bøsemagerens lille Kakkelovn. Han fik det vaade Tøj af sig og borede sig dybt, dybt ned i Halmen for at blive varm, for at sove. Men det gik ikke strax. Ligesom Dagen lysere og varmere skred frem og ikke lod sig tvinge tilbage for atter at blive Nat, før Tiden kom, var ogsaa hans unge Blod nu kommen i Bevægelse, og Nattens rolige Søvn lod sig ikke ved hans Ønske eller Befaling kalde frem. Han laa da stille og hvilede og hørte efter de Samtaler, Sergenten havde med de Folk, der gik og kom, og hvorledes hans Pen kravlede hen over det haarde Papir. Aa, hvor han dog havde det godt! Hvor der var hyggeligt i hans mørke Krog! Han hørte Jesper ude i Kjøkkenet, og naar Døren gik, sneg en appetitlig Lugt af noget stegt sig ind til ham. De Stakler, som nu stod ude paa Tobaksmarkerne og gloede over imod den

usynlige Fjende — og nede paa Dybbøl, ja lige over for dem følte han lige som Samvittighedsnag; de led og kæmpede der nede, medens der her var roligt og stille. Ganske vist, den megen Kulde, den ringe Søvn og den tarvelige Mad tog vel nok paa Kræfterne, men der nede — aa, blot han dog kunde komme til at opleve Kampen, blot, — blot — og saa sank dog alle Tanker og Ønsker tilsidst dybt ned i en fast, sund Ungdomssøvn.

Det var langt op ad Dagen, da han vaagnede; han var sovet fra Maden, som stod paa Bordet. Sergenten gik omkring i Stuen i bar Skjorte og i lange sorte Strømper, der var bundne med Seglgarn under Knæene, i Færd med at klæde sig paa eller af. »De har ikke været til at faa vaagen,« sagde han. Felix sprang op og satte sig strax til at spise, i det han rystede Halmen af sig. Et Par gyldne Rester glimrede som Ringe i hans lyse Krøller.

»Hvad skal jeg dog bestille i Dag, hele den lange Dag?« sagde han. Sergenten, som stadig gik om i sin stumpede Skjorte, der

viste noget af hans tynde hvide Laar, spurgte, om han vilde hjælpe ham med at skrive.

»Ja, med Fornøjelse,« svarede han med Munden fuld af Mad, men først maatte han dog gaa sig en Tur.

»Det er skrækkeligt med det Utøj,« sagde Sergenten og kastede et Blik ud i Gaarden, hvor Jesper bankede og børstede hans Tøj, »og jeg har kun ét Par Buxer, — men det er den gamle Halm paa Feltvægterne.« Felix slap Kniv og Gaffel og gav sig til at spørge. Troede Sergenten, at han ogsaa havde Utøj? Det haabede han da rigtignok ikke; noget saa væmmeligt, saa grimt, uh — nej det var ikke til at holde ud, væk med Maden, af med Tøjet, nu vidste han, hvad han vilde bestille. — Sergenten lo af ham, det var jo ikke noget at tale om, det maatte man vænne sig til, det førte Livet i Felten med sig, osv. Men Felix fik travlt. En stor Ballie fik han fat i, og saa af med Tøjet.

»Se, Hr. Kommandersergent,« sagde han, da han stod ganske nøgen, »jeg har meget stærkere Arme end De,« og han bøjede dem

langsomt, saa Overarmens svære Muskler kom frem som runde Knuder.

»De er brilliant skabt,« sagde Sergenten, »sikken Gymnastiklærer der kunde komme ud af Dem,« og han saa' beundrende paa det unge Legeme, »det var s'gu Synd, om en preussisk Kugle skulde gaa ind i det Kjød,« tilføjede han og strøg ud en at Felix bemærkede det sin kolde Finger hen over hans Bryst, men ved den pludselige Berøring fór han sammen, som om det gjorde ondt.

»Det haaber jeg heller ikke,« sagde han sagte med en ubehagelig Fornemmelse af Beklemthed, og med Iver fortsatte han Tvætningen af sit Legeme og sit Tøj.

Da han saa endelig ren og frisk med en Cigar i Munden, Huen paa skraa, rene Handsker og den lange Sabel om Livet gik ud af Bøssemagerens lille Hus, følte han en stor Sikkerhed over sig og et stærkt legemligt Velvære. Med Selvfølelse gik han nu op ad Gaderne og hen til Hotel Viktoria, hvor hen Musikkens Toner kaldte ham.

Soldaterne drev som sædvanlig op og ned eller stod sammen i Klynger og nød

Musikken, men i Dag var der ogsaa mange Officerer. Der blev snakket højt imellem dem og gestikuleret ivrigt. Der maatte være sket noget.

»Der har staaet et Slag ved Dybbøl,« sagde en Aspirant til Felix og fortalte ham, hvad han havde hørt. »Vi har kæmpet udmærket, men vi har lidt store Tab.« Han gik mere dristig end ellers hen til en Kreds af Officerer, og hvert Ord han kunde fange, klang i ham. »Det gaaer nok der nede — Oberst H. er faldet — Preusserne har beholdt Dybbøl By — i Dag gaaer det nok løs igjen — gid vi var der« osv. osv. Helt forvirret af alt, hvad han hørte, og medens Musikken spillede: »Nu skal vi nok atter med Preusserne slaes«, gik han ind i Hotellet.

Fra den store Gjestestue lød der en stærk Larm af mange Mennesker ud paa Gangen. Hvis Døren ikke havde staaet aaben, havde han næppe povet at gaa derind. Igjennem den stærke Tobaksdamp og Madosen saa' han, at Stuen var fuld af Officerer. Nogle sad ved det lange Bord og spiste. I en gammel Sofa

ved Væggen sad en høj Oberst med en stor ildrød Næse og talte højt med en lille tyk Major og en Kapitajn af Generalstaben med et blidt lyst Ansigt. Obersten havde vældige Kravestøvler paa, og Felix syntes, han lignede en Høvding fra Landsknægtenes Tid. »Vi skal saa Pinedød nok tæve dem af — men Udfald skal vi ha'e, løs paa dem!« og han trak op i Støvlerne med et voldsomt Tag.

Lige for Felix sad den store Kapitajn Knudsen ved Bordet og skjældte løs: »Sikke' noget Roderi, — se til at faa de Tallerkener væk, og lad mig faa noget Mad!« Nogle Militærarbejdere færdedes om ham, men turde ligesom ikke nærme sig til ham. »Naa for Pokker, tag det væk, lad mig faa noget at spise — og en ren Gaffel!«

Henne ved Vinduet stod Sander med et Par unge Officerer, blandt hvilke hans Ven Reinhardt, og ventede paa at faa fat i Aviserne. Felix nærmede sig til dem, man nikkede til ham og fortsatte Samtalen, der overalt drejede sig om det utaalelige i ikke at vide noget bestemt og Beklagelser over ikke at være med. Der havde været en Parlementær fra

Østrigerne hos Kommandanten i Fæstningen samme Dag. Hvad mon han vilde? Vaabenhvile? mente en. »Jeg beder min Gud til, at det ikke er Vaabenhvile,« sagde Sander, »lad os ikke tale derom — lad os gaa hjem og læse, Reinhardt,« og de gik.

Felix følte sig fremmed og ene imellem de mange andre, som han ikke kjendte. Han misundte en Aspirant, der sad og spiste imellem en Kapitajn og en Premierlieutenant og skænkede Rødvin for dem. Han kjendte lidt til ham, men turde ikke nærme sig. Han forlod Hotellet og gik med en stærk Følelse af Forladthed ud i Byen.

I Officerernes daglige Samliv var Tonen elskværdig og høflig som næsten altid imellem Officerer, støttet som den er af den foreskrevne ydre Respekt; men ogsaa imellem de ligestillede var der sjælden Uenighed. Folk, der af Omstændighederne tvinges til i et og alt at dele Last og Brast, lærer hurtigt at tage Hensyn til hinanden. Egentlig fortroligt og inderligt Venskab opstod ogsaa sjældent. Hver for sig ligesom rugede de over deres private Forhold. »De derhjemme« kom ikke

de andre ved, de kjendte dem jo ikke, men i ensomme Øjeblikke, paa Feltvagten, naar de frøs om Natten og var vaade, saa de ikke kunde sove, og paa Marchen, naar Vinden bed i Ansigtet, og de vare trætte og udasede, da fór Tanken hjem til Kone og Børn, til Fa'er og Mo'er, til en dejlig Kvinde eller til andet, som bragte Hjærtets Strenge til at bæve i vemodige længselsfulde Toner.

Og i disse Tanker havde de ligesom en lun og hyggelig Rede, hvori de gjemte sig og puttede sig ned. Derfor saa' man saa ofte, at de, der fik Breve, gik bort fra de andre for at læse dem i Ensomhed — intet profant Ord maatte forstyrre dem. Kun enkelte kjendte ikke dette. Felix's Kompagnichef ikke, fordi hans aabne barnlige Sjæl intet Dække havde for hans Tanker. Til dem alle talte han om sin unge Hustru og sit lille Barn, og naar han fik Breve fra Hjemmet, fortalte han alle derom, han syntes, at de alle maatte ønske at høre om dem, i hvis Kjærlighed hans hele Væsen levede. »Tak,« sagde derfor v. Kaden undertiden, naar han saa' ham komme med et Brev, »der har vi

Kompagnichefen med den hele Familie!« Men især havde dog denne udset sig den lille Felix til Fortrolig, hans Længsel efter sit eget Barn blussede op i et Slags faderligt og inderligt Venskab for denne Dreng. Timelang kunde han fortælle ham om dem derhjemme, og Felix lod de ubekjendte Navne flyve forbi sit Øre og tænkte paa sine egne. Og som det gik Kompagnichefen saaledes ogsaa Sander. Hans Hjærte var for fuldt og strømmede over, men han udtalte sig kun for dem, han særlig holdt af; den anden følte Trang til at holde lige meget af alle Mennesker.

Efter at Felix forgjæves havde søgt nogle af sine faa Bekjendte, gik han da op til sin Kompagnichef, som han fandt liggende i Sengen.

»Aa, jeg er syg, lille Ven. Kom her hen og sæt Dem og snak lidt med mig.« Han laa i en stor klodset Seng under mange tunge Dynner og havde en Faareskinds Trøje paa — en saakaldt Møllertrøje — med det lodne indad. »Ja, jeg er pakket ind og kan dog ikke svede, bare det ikke er Mavebetændelse; og noget fælt Tøjeri har Doktoren givet mig.«

Felix, som næppe kunde trække Vejret i den skrækkelige Luft, fortalte ham, hvad han havde hørt fra Dybbøl.

»Ja, jeg véd det nok, — men det er ikke noget, det hele. Preusserne beholdt jo Byen, vi kan ikke gjøre noget imod dem, det ser vi jo hver Dag — og det kostbare Blod flyder uden Nytte. Blodet er dyrt, naar man har Kone og Børn hjemme.« Han rakte ham sin fugtighede Haand og blev ved at holde hans fast, medens han fortalte ham om sin unge Kone og om deres lille Barn. »Se det lange Brev, jeg har faaet hjemme fra.«

Felix blev hos ham og hjalp ham og adspredte ham. »Hør, nu skal du gaa, min Dreng, — maa jeg sige du til dig? men du er vel for stor og stolt en Karl, til at man kan dutte dig.«

»Aa nej, gjør det,« sagde han og blev rød af Glæde.

»Naa gaa nu. I Morgen skal vi paa Forpost, og jeg vil med, saa jeg maa se at faa noget Søvn.«

Felix gik hjem, og Resten af Dagen sad

han og skrev Breve hjem, hjalp Kommander-sergenten og kjedede sig. Da han tidlig paa Aftenen krøb ned i Halmen og Tæpperne, sagde han: »Aa gid vi dog skulde til Dybbøl, jeg er saa led og kjed af det hele.«

»Der kan vi s'gu tidsnok komme,« sagde Sergenten, »hvis der da ikke bliver Vaabenhvile.«

»Aa den Vaabenhvile,« sagde Felix.

V.

Ensformig og kjedelig sneg Tiden sig hen for Fredericias Forsvarere. Den evige Venten paa et fjendtligt Angreb eller paa Bombardementets Fortsættelse, den stadige Forposttjeneste og de lange Hviledage sløvede og trættede. Efterretningerne fra Dybbøl var det eneste, som bragte Sindene i Bevægelse, snart i glade forhaabningsfulde Stemninger, snart i mismodige og bekymrede Tanker. Her, hvor man ikke var trættet af Fjendens Nærhed og af de svære daglige Tab, længtes de fleste efter selv at tage Del i de store Begivenheder og nærrede kun Frygt for, at en Vaabenhvile skulde bringe en Afslutning, inden den var fremtvunget med Sværdet i Haanden. Alle vare de — lige som ved Dybbøl — parate til at gjøre deres Pligt, selv om der var dem, der nærrede Mistillid til de Regerendes og Kommanderendes Evner og Forholdsregler. Men medens de menige Soldater mest gik op

i at sørge for deres Legemers materielle Krav og mere og mere blev Maskiner, der aad, drak, sov og passede deres Tjeneste — uden Afvexling, evig den samme, følte Officererne sig mere aandelig trætte ved dette Liv. Deres Samtaler drejede sig vel en Del om Begivenhederne, men i den daglige Omgang blev der talt lidet, og tit kun i stereotype Udtryk, i forvrængede Ordspil, intetsigende Mundheld og forceret spøgende Bemærkninger, tildels laante fra Geledet.

Begivenhederne i Fæstningens nærmeste Omegn vakte naturligvis stor Opsigt, og da Kapitajn Stockfleth en af de sidste Dage i Marts Maaned efter en lille Expedition til Assendrup bragte nogle og tyve fangne Husarer med sig tilbage, var Glæden stor, og vidt flyvende Fantasier om at komme til at udføre lignende Smaabedrifter, spøgede i manges Hjørner. —

Felix's Bataillon havde Post inden for Volden. Ved et af Fjendens Granater halvt ødelagt Jærnstøberi laa Folkene langs Voldens Fod, sparsomt forsynede med Halm. Nogle Steder var selve Volden undergravet, saa at

der var dannet Huler til Ly og Læ for Kulden og Projektilerne. Geværerne stod i Pyramider langs hele Gaden. I selve Jærnstøberiets store Værksted laa et Kompagni eller to, og i et Værelse, hvortil et Par Trin førte op fra Værkstedet, havde Officererne taget Ophold. Det var et temmelig stort Rum opvarmet af en umaadelig Kakkelovn.

Henne ved Vinduet sad en Lieutenant og læste mumlende i en lille tynd Bog. Det var en høj, klodset Mand med et fyldigt godlidende Ansigt. Det grove lyse Skjæg voxede ham højt op paa Kindbenene. Uagtet han havde Briller paa, holdt han dog Bogen tæt til Øjnene. Det var en Reserveofficer, Reinhardt, en indkaldt Lærer fra en Kjøbstadskole. Før Krigen havde han undervist i Tysk, nu var han bleven betaget af den Idé, at det var uværdigt at lære danske Drenge Fjendens Sprog, flere Aviser havde udtalt det samme, og Sander havde fanatisk støttet ham i hans Anskuelse og tilbudt at lære ham Engelsk i Løbet af Krigen, for at han efter sin Hjemkomst kunde undervise deri. Reinhardt havde med Iver kastet sig over Studiet af dette

Sprog og tilbragte hvert Øjeblik, han var i Stand til at finde paa Feltvagt, Piket, eller hvor han var med sine engelske Bøger. Nu sad han og læste, og Sander gik urolig op og ned af Gulvet.

Ved Bordet sad Kompagnichefen og røg af sin lille Pibe. Han talte med Højer og Kommandersergenten om Kompagniet og Folkene, for hvem hans Omhu var utrættelig. Felix laa med Armene i Vinduet og saa' ud paa Soldaterne, der opfyldte Gaden bag Geværerne. Han betragtede disse Skikkelser, som drev langsomt om imellem hinanden med en tung Gang og med rolige, noget sløve Miner. Han ledte forgjæves efter Folk med rank og rask militær Holdning. Nej, disse kraftige Skikkelser vare Bønder med plumpe Lemmer og brede Skuldre, skabte til at slide i Jorden, og naar det endelig skulde være, dygtige til at staa som en Mur, naar Fjenden vilde tage den fra dem. De klodsede Huer sad langt ned over deres sunde røde Ansigter, og det lange Haar strejfede Kappekraven. Selv om de havde haft en bedre Uddannelse, maatte de ikke egne sig til Paradesoldater. Forstærk-

ningsmændene saa' underlig afstikkende ud i deres lyseblaa Kapper. Mange af dem havde ingen Uniform, men kun en islandsk Uldtrøje under Kappen. Det var ældre, som oftest gifte Mænd, og de saa' endnu mere umilitæriske ud med deres smudsig-blonde Skjæg og daarlige Støvler.

Da Højer og Kommandersergenten vare færdige, sagde den første »Vel, Vel«; Underofficeren samlede Papirerne sammen og gik ud af Døren med Lieutenanten, der blev standset uden for Døren og kom i Samtale med nogen. I det samme traadte Sander hen til Bordet i stor Uro og sagde:

»Kjære Hr. Premierlieutenant, jeg maa sige Dem, at jeg har gjort det alvorlige Skridt.«

»Det er da vel ikke muligt,« sagde Kompagnichefen og tog Piben ud af Munden.

»Jeg har taget min Beslutning, jeg venter Brev i Dag.«

»Hum, hum, hum,« sagde Kompagnichefen og smækkede med Tungen mod Ganen, som en der beklager noget.

»Min Fæstemø vil strax tage til Middel-

fart, Kongebrevet har hun, de arrangerer alt med Præsten, og det gjælder nu kun at faa Orlov af Kommandanten paa fire Timer.«

»Men kjæreste Barn, kan De i de Par Timer være frem og tilbage til Middelfart — og,« tilføjede han, da den anden bekræftede det, »tænk paa den Afsked, De har at tage fra Deres Kjæreste — eller Deres Kone rettere sagt.«

»Hun er belavet derpaa, hun er besluttet derpaa ligesom jeg, aa, De kjender hende ikke, — og jeg hverken vil eller kan være længere borte herfra, maaske sker her netop noget, medens jeg er borte. — Naar blot Kommandanten giver mig Lov.«

»Det er ikke sikkert; nej, det er langt fra sikkert, nej, nej, nej — og tænk saa paa, naar Krigen er forbi, — hvad vil De saa leve af?«

»Aa det har vi jo talt om, jeg — «

Samtalen ude paa Gangen var endt, og v. Kaden traadte ind med et Godmorgen.

»Good morning Sir,« sagde han til Reinhardt. »How do you do?« — Reinhardt svarede muntert god Morgen, og v. Kaden

kaldte sin Oppasser ind og gav sig i Færd med at pakke en stor dobbelt Kurv ud. Hans Kappe havde en lang Rift i det ene Ærme, som han og Oppasseren diskuterede.

»Altsaa«, sagde v. Kaden til ham, »Du har ikke syet den sammen, og Du syer den sammen! Det er et drøjt Arbejde, men enfin, man gjør alt for sit Fædreland, — og Du, ædle Mads, elsker jo Dit Fædreland og de af dets frugtbare Jord avlede Produkter. Vel — af disse Produkter vil jeg iskjænke Dig en Aalborger-Snaps, som skal lønne Dine Strabadser som Skrædder.«

Medens han snakkede, talte Kompagnichefen og Sander ivrig sammen, og Reinhardt sad og læste halvhøjt paa engelsk: fourteen, fifteen, sixteen osv. og saa forfra igjen; men v. Kaden satte sig hen ved et lille Bord med et Par Spil Kort og begyndte at lægge Kabaler, medens han ventede paa et Par Makkere til en Whist.

»Har De set de fangne Husarer?« sagde han til Kompagnichefen, da Sander satte sig hen til Reinhardt. »Er det sandt at N.,« han nævnede en Kompagnichef ved Regimentet,

»har faaet Lov til en Expedition? — Bliver det til noget, har jeg hans Løfte om at komme med. — Det var noget for Dem, store Krigshelt,« sagde han til Felix.

»Where is your brother? — He is in the garden,« lød det fra de Læsende.

»Det hedder ikke gærden, gode Reinhardt,« sagde v. Kaden, »men garden; om Forladelse at en Ulærd griber ind i Deres Undersøgelser; Deres agtede Lærer vil tilgive mig,« og i det han atter henvendte sig til Kompagnichefen, vedblev han uforstyrret, »nu vil jeg lægge la charmante Madelaine op og se, hvad det bliver til, kom skal De se Aspirant: Ruder ti — Spader fem — Klør Knægt — Klør tre, den var værre, kjender De den charmante Madeleine? Jeg har lært den — Ruder Konge — bril-li-ant,« sagde han anerkjendende, »af min Tante, der er en ren Sybille, — gaar den ikke op, kommer jeg aldrig fra denne livfulde By, men dør af Kjedsommelighed, — det er den eneste Retning hun og jeg sympathiserer i, vi sværme begge to for den charmante, — den Toer var skidt, — nu gjælder det, den gaaer ellers

altid op, — bare jeg skulde arve hende, hun ejer rigtignok ikke andet, end en Vrimmel af Kobbertøj, men Kobber kan jo vexles om i Sølv: — O! O! Ruder Dame! O, I Piger!« og han blev ganske tavs i sin Iver, saa at man hørte Reinhardt læse halvhøjt og remse:

»Where is your brother? is our old uncle here? — no, he is not here — but my little sister and my mother and her friends are here — the dog has a long tail.«

»Et indviklet Familieskab i det engelske high-life,« sagde v. Kaden. »Nu kommer Hjærter ti og — lad mig se: nej, den vilde ikke, jeg kommer altsaa ikke til at arve min Tantes Kobbertøj — — skal vi saa have et Stykke Skinke.«

»Hallej!« sagde Felix og fløj bort fra Vinduet, da han saa', at Kompagniet traadte an udenfor, »jeg skal paa Post«, og knappende Frakken om sig kom han afsted i en Hast. Det var sidste Dag han skulde gjøre Tjeneste som Menig, Dagen efter skulde han overtage Kommandoen over den første Halvdeling af første Deling. — Da han et Par Timer efter kom tilbage, efter at have været paa Post,

tilbragte han Dagen med at spise, drikke, sove, se paa de andre og snakke med sin Chef, som han Dag for Dag fik mere og mere kjær.

Da han om Eftermiddagen Klokken sex, kort før han atter skulde paa Post, stod og talte med ham i Vinduet, traadte Sander ind ad Døren. Han var meget bleg og havde en rød Plet paa hver Kind. Han gik lige hen til dem og hviskede:

»Kommandanten har givet mig Lov til at forlade Fæstningen i Morgen i fire Timer. Han nægtede det først bestemt, kaldte det Narrestreger, han sagde, at vi havde andet at tænke paa end at gifte os. Han talte saa haardt, saa haardt,« vedblev han med skjælvende Læber, »men jeg blev ved, fik Tungen paa Gang, og han gav efter, men med strænge og affejende Ord og — — jeg véd ikke — men det var første Gang, der kom Tvivl i min Sjæl, om jeg handler rigtigt.«

Felix gik, opfyldt af hvad han havde hørt.

Det var en klar og kold Aften, saaledes som vi kun har dem, naar Foraar og Efteraar stunder til, og naar det spaaer Frost til

Natten. Skumringen begyndte netop da Felix var kommen paa Post i Prins Georgs Bastion. Solen gled ned langt ude bag Elbodals Skove i et Væld af Farver som rindende Floder af smeltende Ædelstene og kastede glødende Stænk langt ind paa den gyldne Himmel. Han saa' ud over Oversvømmelsens Vande, som Solen lod flyde med blodige Strømme. Ud til Stoustrup, hvor Fjenden laa paa Lur i Skovene, over Mosen ned til Erritsø, helt ned imod Syd fulgte hans skarpe Øjne den lige Kyst, ned mod Sandalshuset, som Korporalen ved Afløsningen havde peget paa, og som han havde hørt saa mange beklage var i Fjendens Hænder, da de derfra havde skudt over imod Strib. Og der laa Søen, som Solen ikke mere belyste, men blinkende graa med endnu et Skjær af Dagen over sig, og over Søen: Fyens Land i grønlig mørke Skygger.

Og som han stod der paa den høje Vold, alene med den vide Udsigt, fyldte Aftenens Ro og Skjønhed hans Sind. Alt som Solen svandt, og de stærke Skygger fra Vest strakte sig ind imod ham og tilsidst gik over i et

glasklart Mørke, der skjulte Landet for ham, saa' han mere op imod Himlen, der lige som højere og højere hvælvede sig i en favnende Skal over Jorden. Stjærnerne, som ikke havde haft Magt til at gjøre sig gjældende paa den lyse straalende Himmel, blinkede nu flere og flere imod den bløde Baggrund.

Felix stod med Geværet i Armen og fortabte sig ubevidst i det store Skue. Der var snart intet mere at se ude i det hemmelighedsfulde Mørke, kun et rødt Lys hist og her langt borte; var det en Stjerne i Horisonten eller fra et Hus? Vore egne Forposter saa' han ej heller mere, kun naar en Pibe blev tændt der ude, viste et Øjeblik flakkende Skjær, der strax forsvandt, hvor de stode.

Hans Tanker svævede viden om og svang sig fra de daglige Omgivelser, fra de Mennesker han levede med, fra Sander og hans underlig bevægede Sind til Hjemmet. Hvorledes mon de havde det hjemme? Om de nu kunde se ham her i den stille Aften ved den store Kanon. Om han end ikke havde oplevet meget, skulde han dog nok vide, at fortælle dem en Del. Han

tænkte paa den sidste Dag hjemme, paa den underlige Stemning, der havde været, saa blød, saa forceret munter, men ikke hyggelig, og paa en af de sidste Aftener han havde været sammen med Anna, hvorledes hun havde sunget og set paa ham, og hvorledes hans Kusiner havde klippet Lokker af hans Haar, og Anna ogsaa havde givet ham en lille ravnsort Krølle, — han havde den i sin Bog ved sit Hjærte, om nu en preussisk Kugle — — hvor gammel mon hun var? Ja ældre end han, det vidste han nok, — ja Bertha var ogsaa smuk, men hun lo saa meget, nej Anna, hvilke dejlige Øjne hun dog havde bag de lange mørke Øjenhaar. Hvordan mon Sanders Kjæreste saa' ud? Aa vistnok ikke godt. At tænke sig, at han, der var saa ung, vilde gifte sig, og det midt i Krigen, som oven i Kjøbet vistnok snart var forbi. — Skuffelsen over ikke at være, hvor det gik løs, nagede atter og atter hans Hjærte, han ærgrede sig over, at han ikke var blandt de af hans Kammerater, som vare komne til Dybbøl; hvor meget vil de ikke kunne have at fortælle, naar de kom hjem. — »Aa gid

jeg var der! Eller blot jeg dog kunde komme med paa en Expedition lige som den for nogle Dage siden,« tænkte han.

Tiden gik. Han stod og stirrede ud i Mørket. Henne ved et lille Skur, hvor Artillerivagten var, stod en Artillerist som stadig fløjtede mellem Tænderne: »Der har vi den igjen, den søde Vagtparade.« Engang imellem hørte han en enkelt dæmpet Kommando nede i Byens Gader og Trin af Patrouiller og Afløsninger. Ellers var alt stille omkring ham. Nu maatte han snart blive afløst, han fik Uhret frem, men det var for mørkt til at se, han syntes den var otte, ja saa maatte de jo strax komme.

Men de kom ikke. Tiden faldt ham lang, og han frøs i den kolde Aften. Det var dog mærkeligt, saa længe det varede. Artilleristen derhenne, som kom paa Post samtidig med ham, var bleven afløst, og den nye Post fløjtede ikke, men stod, saa han ikke kunde se ham. Utaalmodig kastede han Geværet paa Skulderen og gik op og ned. Det var da godt, at det nu var forbi med denne Gjøren Tjeneste som Menig, i Morgen var det forbi.

Nu vidste han jo ogsaa nok til at føre sine Folk, men Geværet vilde han ikke af med; det var mærkeligt, saa han var kommen til at elske den tunge Bøsse! »Soldatens bedste Ven« tænke han pathetisk, og han fik Lyst til at kaste den til Kinden — ja, hvis han nu pludselig hørte Skud og saa' dem lyne der ude i Mørket, først ét, saa to, saa flere — og saa — ja saa maatte han strax springe hen og raabe til Gevær, saa vilde hele Kompagniet besætte Volden, og hvis vore Forposter der ude blev kastede tilbage, og Granaterne regnede ned over Byen, og Fjenden kom nærmere og kjørte op med Feltkanonerne — herfra maatte man kunde se det hele — hvis de saa rykkede frem i store Masser og vilde storme de høje Bastioner, — hans Haand knyttede sig fast om Geværet, han bed Tænderne sammen, og han følte en grufuld Lyst efter at slaaes, efter at bore — bore — bore sin treæggede Bajonet ind i noget, han hadede, og som vilde ham tillivs — — — aa hvor han dog vrøvlede.

Men hvor blev dog Afløsningen af? Han gik over imod Skuret, hvilket ikke var ham

tilladt. Han kunde ikke se Posten, men spurgte ud i Mørket: »hvad er Klokken?« og efter en Stund — han opgav allerede at faa Svar — sagde en Stemme: »Æ Klok' ka wal wær' ni.«

Altsaa bliver jeg ikke afløst, tænkte han, da han gik tilbage til Kanonen. Har de glemmt det? Det var dog for galt at glemme at afløse Soldaterne — og ham! Altsaa var han saa lidt betydende, saa lidt brød de sig om ham og saa lidet vigtig og ligegyldig var den Post, han havde, — ha, om Kompagnichefen vidste det, men jeg melder det. Hvad om Kompagniet er rykket ud, tænkte han pludselig, paa en Expedition maaske og uden mig! Nej, det var umuligt, de havde blot glemmt ham. Men selv om de saa glemte ham hele Natten, han skulde staa paa sin Post, til han styrtede af Kulde og Sult og Søvn. Og hvert Minut blev ham nu langt som en Time, han syntes, at han frøs som aldrig før, og naar han bevægede sig for at holde Varme, syntes han, at han var ved at segne af Træthed. Han følte Martyrens Vellyst ved uforskyldte Lidelser, og han saa' op

imod Stjernehimlen, som om han vilde kalde den til Vidne paa den Uretfærdighed, hvorunder han led. Han hørte nogen nærme sig. Ja Klokken var vel nu ti, altsaa huskede de ham dog ved denne Afløsning. Men det var ingen Afløsning, men et Par Officerer, der nærmede sig hans Post. Han vendte sig med Front ud imod Fjenden og rettede sig. Det var en lille hvidhaaret Artilleriofficer og en anden, yngre Officer, der kom hen imod ham.

»Vil De saa besørge det, jeg bliver her saa længe,« sagde den Gamle, idet han afbrød en Samtale med den anden, som strax gik bort.

»Se se en Aspirant,« sagde han til Felix, der saa', at det var en Major eller Oberst, »til hvilken Afdeling hører De? Rør De kun,« vedblev han med en venlig Stemme, da han havde faaet Svaret. »De har rigtignok dejligt Vejr i Aften« og han stod nu og snakkede med Felix, som følte sig helt tryk ved hans Gammelmands Venlighed. Skulde jeg sige ham, at man ikke har afløst mig? Den gamle blev ved at snakke og morede sig, da Felix ogsaa fik Tungen paa Gang. Men til sidst,

da han vilde gaa fra ham, sagde han: »Naa, og hvor længe skal De staa her?«

»Ja jeg skulde staa til Klokken otte, men jeg er ikke bleven afløst.«

»Hva' og nu er Klokken snart halv elleve, men min brave unge Ven, det er jo rent galt.«

»Aa, jeg kan godt holde det ud.«

»Kan De det? Men De kan jo dog ikke staa der altid. Kjender De« — og idet han smaalo tog han fat i en af hans Knapper, »Historien om den franske Soldat, som stod paa Post i over et Aar. — Jo det var under en af Napoleons Krige, han blev sat paa Post paa en Bakke uden for en Mølle, men saa fik Regimentet pludselig Ordre til hurtig at bryde op, og han blev glemt. Han mærkede snart, hvad der var sket, men da Møllerens Datter var en kjon Pige — ha, ha, ha, — lod han sig trøste, tog Arbejde i Møllen og blev senere gift med den smukke Pige. Saa over et Aar efter blev han gruelig forskrækket ved at høre, at hans Regiment igjen var kommen til Byen. Hvad skulde han nu gjøre? Skydes som Desertør vilde han nødig. Men

den gamle Møller var en Fiffikus. Han løb ned til Chefen og sagde: Aa Hr. Oberst, tag Dem dog lidt af en stakkels Fyr, som nu har staaet paa Post over et Aar uden for min Mølle, lige fra De var her sidst. Saa maatte de alle ud og se paa den standhaftige Skildvagt, som havde staaet der et helt Aar. Men Fyren havde faaet sin gamle Uniform paa og Geværet i Armen og stod nok saa strunk og stiv paa sin Post og saa' nok saa fornøjet ud. Saa blev han da afløst paa reglementeret Maade og slap for Tjenesten, fordi han havde været saa standhaftig.« Den gamle Mand lo skælmsk og sagde: »Ja det er naturligvis kun en Historie, men nu maa vi ogsaa se at faa Dem afløst, for der er nok ingen smukke Piger i den Mølle,« og han pegede op imod den sorte vingskudte Mølle, idet han gik sin Adjutant i Møde.

Felix syntes, at det var et helt Æventyr, han havde oplevet, og da han virkelig lidt efter blev afløst, var han i en meget oprømt Stemning. Og da Korporalen i en beklagende Tone fortalte, at han havde faaet »en ordentlig Firemarker« af Lieutenanten, fordi han rent

havde glemt, at de havde en Post der paa Volden, var der ingen Vrede tilbage hos ham over at have staaet paa Post i over fem Timer.

Da han kom ind i Jærnstøberiet, sad de fleste af Bataillonens Officerer omkring Bordet og drak Punsch, der var brygget i et stort Vandfad. Der stod Lys i Flasker hist og her paa Bordet mellem Glas og Kopper af alle Former og Størrelser. Han gik hen til Kompagnichefen, som sad ved Siden af Kapitajn Knudsen, og meldte sig tilbage. »Du maa jo være sulten,« sagde han og gav ham en Avis med noget tørt og uappetitligt Smørrebrød, som Felix spiste, skjønt han havde det bedre selv. Nede ved den anden Ende af Bordet sad v. Kaden og holdt Bank, »faites votre jeux, Messieurs,« sagde han engang imellem og tog sig en stor Slurk af en Thekop. Han havde ingen Kappe paa, og hans lange magre Legeme saa' dobbelt spinkelt ud i den snævre Frakke, i hvilken der manglede en Knap. Højer fyldte rolig Punsch omkring i de tømte Bægere.

Der var en politisk Samtale i Gang ved

den ene Ende af Bordet, og Sander talte ivrigt og højt med en haard, energisk Stemme.

»Er det Krig!« sagde han. »Slagteri det ene Sted og Ørkesløshed det andet. Man maa tvivle paa, om det hele er Alvor og ikke Spilfægteri. Skulde man tro, at vi kæmpede for Livet! Skulde man tro, at det netop kom an paa for os at vise, hvor meget vi sætte ind paa dette Spørgsmaal? — Det slesvig-holstenske Spørgsmaal maa og kan kun ud-kæmpes paa Liv og Død — og saa staa vi og gloer!«

»De kjøbenhavnske •Aviser taler ud af Dem,« sagde Kapitajnen. »Hvad er det egentlig De vil?«

»Hvad jeg vil? Jeg vil Kamp — jeg vil, at vi skal gjøre noget, fylke den hele Hær og gaa paa, slaa som vore Fædre gjorde, gjøre Udfald og lade staa til. Vi bør vise hele Verden, at vi er villige til at ofre alt for vort Land, saaledes som vi skulde have gjort det nede ved Dannevirke, og hvad enten det gaar os godt eller ilde, vil vi ikke mere komme til at staa forladte. Sent eller tidligt maa Indignationen rejse Stormagterne, og Europa vil høre op

med at være passiv Tilskuer til en saa aabenbar Krænkelſe af al Ret, en saadan Mis-handling af en næsten Værgeløs.«

»Det er Fantasier og ikke sund og rolig Fornuft« svarede Kapitajnen, »vi har været og er inde paa en gal Politik. Fællesforfatningen var Vanvid, og denne haabløse Krig er Følgen. Tænk paa Fremtiden! Hvad tror De Landet vinder ved saa fanatisk at sætte alt paa ét Kort? — En lang Næse vinder vi!« Og han gjorde en utaalmodig Bevægelse med Skulderen og vendte sig halvt om fra Sander, i det han slog det ene Ben over det andet, saa at Sporerne klingede.

»Hvad har vi da vundet ved at forlade Dannevirke?« vedblev Sander og brød ud i et lidenskabeligt Angreb først paa Ministeriet og saa paa Overkommandoen for dens Ledelse af Tilbagetøget og meget andet; »nej det er alt sammen saa utrolig slet, at man næsten kan forstaa, at de i Kjøbenhavn tror paa Forræderi, dér hvor der kun er Raadvildhed og Hjælpeleshed, og fortæller, at selve Hærens Generaler gjøre alt for at fremkalde Fred og

Vaabenhvile. — Folket véd jo ikke, om det er kjøbt eller solgt«.

»Ja det kan man s'gu heller ikke godt vide i en Krig,« svarede Kapitajnen og vendte sig igjen imod ham, »men lad os bare ikke tabe os i en frugtesløs Kritik, det sømmer sig ikke, og det er uretfærdigt. Alt hvad De der siger er maaske sandt, men vi er ikke i Stand til at se det klart nu. Naar jeg vil, vi skal bøje os, da er det, fordi vi kæmpe uden Haab. Og en Kamp uden Haab er det værste af alt; thi det er kun at ofre Mennesker og Penge til ingen Nytte. Jeg tror nu for min Part ikke paa Hjælp hverken fra Stormagter eller fra Smaamagter, og mindst af alt paa de kjøbenhavnske Blade. Fremtiden skal vise, hvem der har Ret, gid jeg ikke havde det.

»Undskyld, De taler om Fremtiden, men det er netop den, der skal bygges paa det danske Folks Modstand. Generalerne har ikke Del i Regeringens Færd og Soldaterne ikke i Generalernes — men hver dansk Mand maa føle, hver for sig, at han har en blodig Uret at hævne, og denne Uret bør samle vore

Arme i ét kraftigt Slag, der skal ramme saaledes som Mjølner rammede, Thors vældige Hammer. Landets Sønner vil intet høre om Krigens Ophør nu, vi skal kæmpe for vort Land og for vort Modersmaal til sidste Mand, vi skal slaa til Kræfterne svigte og saa falde med Ære — mere kan man ikke naa!»

»Jo for Satan!« raabte Kapitajnen, der saa' at Sanders Begejstring gjorde Indtryk paa de andre, »man kan mere end falde med Ære, man kan staa med Ære. I enhver Kamp er der et Øjeblik, hvor man med Ære kan bede om Pardon.«

»Det hører der Mod til at sige,« sagde en Officer.

»Mod,« svarede Kapitajnen højt og tilføjede stille, »hvem holder inde med at kæmpe af Frygt for sit Skind? Ingen elsker sit Fædreland højere end jeg, men jeg lader Fornuften tage min Kjærlighed fangen. Dog hvad nytter denne Tale? Vi Soldater — og for Øjeblikket ere vi ikke »Folket« og ikke »Landets Sønner«, men Soldater — vi ville gjøre vor Pligt, selv om vi i vort Indre ikke altid forstaa, hvorfor vi skal lade os slaa

ihjel, vi vil gjøre den uden at kny, hvad enten vi skal ligge her og vente, eller vi skal lade os smadre nede ved Dybbøl.«

»Faites votre jeux Messieurs!« hørte man v. Kaden raabe.

»Hør lad os drikke et Glas med Lieutenant Sander,« sagde Kompagnichefen med sin lidt hæse Stemme, da Sander atter vilde tage Ordet, »i Morgen giver han os et Bevis paa, at han ikke kjender Fornuft, naar det gjælder Kjærlighed, for saa rejser han til Middelfart og gifter sig.«

Sander stod med lysende Øjne og klinkede med Kopper og Glas.

I det samme gik Døren op, og en høj, slank Officer traadte ind og blev modtaget med støjende Udraab af Overraskelse og Velkomsthilsener. Han var ved et Avancement forsat til Regimentet og var samme Dag kommen fra Dybbøl. Man stimlede sammen om ham, trykkede hans Hænder og spurgte ham ud. Han havde et alvorligt og kjækt Ansigt, der var aldeles glatraget, lige som Haaret var klippet ganske tæt. Alle de skinnende blanke Knapper i den ualmindelig

lange Vaabenfrakke vare tilknappe, og der var noget ægte soldatermæssigt over ham.

»Han liknar min lif og sjæl Karl den tolfte på ett hår,« sagde Svenskeren til Felix.

»Du er — o — en Perle,« hikkede en tyk Lieutenant, der havde drukket lidt for meget, »Du er en brilli-a-ant Per-le, du gamle Fyr!«

Den unge Mand, som gjorde saa megen Lykke, greb alle de Spørgsmaal, der strømmede ind paa ham om Dybbøls Belejring, om Venner og Bekjendte osv., og forstod at samle sine Svar i en Beretning, som han afgav med lidt mere Vægt og Applomb, end det var nødvendigt. Der var ligesom en Tone af Overbærenhed med Tilhørerne, fordi han var den eneste, der havde oplevet disse Ting. Nu, da han sad trygt i den lune Stue, i den hyggelige Duft af Punsch og Tobak, stod alle Dybbøls Rædsler ham for første Gang rigtig klart. Han var en flink og tapper Officer, og medens han fortalte, var han sig dette vel bevidst.

Og han fortalte om det uhyggelige anstrængende Liv ude i Skanserne, om Gra-

naterne, der regnede ned over dem, og som hver Nat skød Skanser og Blokhuse sønder og sammen, om Fjendens Batterier, der før laa uden for vor Rækkevidde, og som nu, da de vare paa Livet af os, overdængede enhver Skanse, som blot vovede at skyde et Skud, med en Mangfoldighed af Projektiler. Han fortalte om Sønderborgs Bombardement, om Kampene den 17. og 28., om Tabet af nogle bekendte Officerer og om en Ven af ham, der faldt ved hans Side; han fortalte hvorledes Preusserne vandt Terræn Dag for Dag; de bed sig fast, hvor de kom frem, glade over hver en Alen Jord, de vandt, og hvor godt de vidste at bruge den; paa et Par Dage afdækkede de et nyt Batteri med Skydeskaar og det hele, og saa blev det hurtigt monteret med deres mageløse Kanoner. Han fortalte om Skanserne der nede, der nu kun vare Jorddynger, om de slemme Saar, Granaterne forvoldte, om Stemningen mellem Folkene, der vare anstrængte, men endnu i Humør, — — men længe kunde det hele ikke gaa, »det er den almindelige Mening,

Armeen skrumper ind der nede Stykke for Stykke, — vi maa gaa — eller slagtes!« —

»Der kan De høre,« sagde Kapitajnen sagte til dem, der sad ham nærmest.

Lysene brændte døsig og rødligt i den tætte Tobaksdamp, og de sad alle stille og alvorlige i den pludselige Stilhed, da Lieutenanten tav.

VI.

Der er intet, en Mand værner sig saa hurtig til, som til at være Soldat og til Soldaterlivet. Han bliver magtstjaalen. Han mister sin Vilje, og han har ikke Brug for den. Alle det daglige Livs Bekymringer forsvinde, og han behøver næppe at tænke. Han faar Mad og Drikke, Hus og Hjem, han behøver ikke at skaffe sig det selv, og faar han det end ikke altid i Krigens Tid, saa deler han kun Lod med Tusender af andre Soldater, og han sulter og fryser uden at kny; thi hvorfor skulde han vel have det bedre end de andre? Der bliver sagt til ham: staa, og han staaer, eller gaa, og han gaaer, selv har han intet at sige, ikke mere end en Mursten, naar Huset bygges; den ligger, hvor den bliver lagt. Derfor sløves ogsaa den menige Mand i aandelig Henseende, men Vaabnet, han fører, bliver skarpere,

jo mere han underordner sig, jo bedre han lyster.

Dagene gik. Felix levede sig helt ind i de militære Forhold, saadan som de vare, han undrede sig ikke mere over noget, kritiserede ikke, men befandt sig ret vel i det ensformige Liv. Kun Rastdagene vare ham besværlige. Hver Dag vant til at handle paa given Ordre var det ham vanskeligt selv at beskæftige sig og møjsommeligt at have en hel Dag til sin Raadighed. Efterhaanden var han resigneret, og hans Tørst efter Daad og Kamp tabte sig mere og mere.

Ked af at se Kommandersergenten skrive og lave Lister den hele Dag drev han ud og søgte sine faa Venner. Sander var bleven gift i Middelfart og var nu, da han havde naaet sit Maal, bleven mere rolig og stille. Han var ikke mere en saadan Ordets Mand som før, men skrev Brev paa Brev til sin unge Hustru, der var i en Præstegaard paa Fyen.

Da Felix en saadan Rastdags Aften kom hjem fra et lille Gilde hos et Par Kammerater, lidt svimmel af Punschen og lidt ør af

Tobakken, var der ikke som ellers Lys i Bøsemagerens lille Hus, og Sergenten var der heller ikke. Han krøb i Mørket hen i Halmen og ned under sine Tæpper. Han havde allerede sovet en god Stund, da han blev vækket ved, at der var nogen inde i Stuen.

»Hvem er det?« raabte han, og en, der famlede omkring og stødte imod Stolene, svarede: »det er mig, er her ingen Svovlstikker?«

»Hvad vil De — hvad er det?« gjentog Felix, der endnu var forvirret af Sønnen; og samtidig med at en Del Gjenstande ramlede fra Bordet ned paa Gulvet sagde Stemmen: »hvor er Kommandersergenten dog henne?«

»Er det Dem, Larsen?« spurgte Felix, »Hvad er der dog i Vejen?« og han kom op og tændte Lys.

»Jeg maa tale med Kommandersergenten,« svarede Underkorporalen, »jeg er bange for, at vi ikke kan blive færdige. — Ih, men Gudbevares,« tilføjede han og saa' sig omkring, »har De ikke pakket endnu, Aspirant?

Klokken er s'gu mange — har De ikke faaet Ordren?»

»Ordren!«

»Ja, vi skal jo stille ved Havnen Klokken fire. — Regimentet skal til Dybbøl.«

»Dybbøl!« raabte Felix aldeles forvirret.
»Er det sandt?«

I det samme traadte Sergenten ind, men han havde saa travlt, at han ikke kunde besvare hans Spørgsmaal. Underkorporalen fik Ordre og løb; der blev raabt ud af Vinduerne, Bagagevogne blev trukne ud paa Gaden med stor Larm i den stille Nat, Soldater kom og gik, og Felix fik kun saa meget at vide, at der pludselig var kommet Ordre til øjeblikkelig Afmarsch: ved Daggry skulde de sættes over til Fyen og i største Hast transporteres til Dybbøl.

Endelig! tænkte Felix, men da det store Ønske stod ved sin Opfyldelse, syntes han, at Glæden ikke svarede helt til hans Forventninger — hvorfor var ham ikke rigtig klart. Han blev betaget af en nervøs Iver efter at pakke sammen og faa sine Ting i Orden, og lige som elektriseret ved det travle

Liv omkring ham kom han i en underlig op-
hidset Stemning ved Mængden af alle de
Følelser, som stormede ud og ind af hans
Sind. Nu kom altsaa det store Øjeblik, nu
skulde de da endelig der hen, hvor Livet ikke
var trægt og sejt, men hvor det stod paa
Spil hvert Sekund, til det Sted alles Tanker
drejede sig om, hele Europas Tanker.

»Vi skal vist gjøre en Ende paa det der
nede, kan De tro,« sagde Sergenten; »jeg har
været hos Premierlieutenanten lige til nu;
han mente, vi skulde ned og være med til et
stort Udfald fra Skanserne.«

Sergenten bad Felix om at hjælpe sig,
og lidt efter lidt kom der fuldstændig Ro over
ham, og saa kom først Glæden, en rigtig ung-
dommelig Følelse af Lykke over at skulle
føres til Liv og til Daad.

Hed i Hovedet af Spænding og Forvent-
ning stillede han med Kompagniet nede ved
Havnen.

»Naa er Du nu glad?« spurgte Kompagni-
chefen, »ja nu kan Du saamænd faa Kjærlig-
heden at føle. Har Du afleveret Geværet?

Det var godt. Patrontasken? Aa behold den, det er altid godt at have noget i Reserve.

Kort efter gik Felix ombord i Transportbaaden med sin Halvdeling. Han var altfor optaget af at sørge for sine Folk til at faa Tid til at kaste et Blik tilbage til det Sted, hvor han havde gjort sine første Erfaringer som Fædrelandsforsvarer.

VII.

Fyens Kyst laa fredelig smilende, som et Land, der slet intet havde med Krigen at gjøre, og da de kom ind i Baaringvig, saa' Huse, Haver og Marker i den klare graa Luft saa renlige og uberørte ud som en Æske Legetøj, der lige var pakket ud. Da Felix satte Foden i Land, havde han, der nu var sluppen ud fra Fæstningens høje Volde, en Følelse af Befrielse, som naar man kommer op af en Kjælder og ud i den friske Luft. En stor Park af Høstvogne holdt paa en Mark i Nærheden, og efterhaanden som Folkene kom i Land, blev de beordret tilvogns. Det lod til at have Hast, og længe varede det ikke, før det store Vogntog satte sig i Bevægelse. Han sad paa Agebrættet hos Kusken, en tyk og livlig Gaardmand. Folkene laa bag i Halmen. »Saa kjør vi da,« sagde Manden, da der lød et Hornsignal langt forude.

Den kølige Morgenluft viftede Felix om Kinderne; den bar med sig en Duft af Nattedug og Lugt ude fra Markerne, der gjorde ham ellevild af Fornøjelse. »Hvor her er kjønt,« sagde han til Manden og viste ud over det temmelig kjedelige Landskab.

»Aa de' ve' je' da sgu'tte,« svarede denne, »nøj ne'e ve' Sky'ebjerg, der æ' meje bæ'er.« Folkene begyndte at synge, og ved den raske Fart, ved Sungen og Latteren, kom han til at tænke paa Skoleskovturene, det var lige som nu, lutter Fornøjelse, lutter Glæde. Vognen rumlede, saa han maatte raabe højt for at høres, men naar der kom en Bakke, og Farten standsede, saa at Vognstangen var lige ved at kjøre ind paa Vognen foran, og Soldaterne, der sad i denne, klappede Hestenes Muler, saa hørte han gjennem Hjulenes Rullen og Mandskabets sorgløse Snakken Lærkerne synge højt oppe under den graa Himmel. Da de kom ind paa den brede Landevej, stod Folk i Landsbyerne parate med Mælk og med Øl, men der var ingen Tid til at standse, og Soldaterne takkede for den gode Vilje med vældige Hurraer, i det de raslede forbi. Time

paa Time blev Kjørslen ved, og først midtvejs blev der skiftet Kjøretøjer og gjort et ganske kort Ophold.

Det var neden for Kirken i en stor Landsby, at Vognene holdt. Med den hvide Stenmur tronede den højt oppe paa en Bakke, og ude paa en Eng holdt de lange Rækker af nye Bøndervogne. Folk var strømmet til fra Omegnen for at se Soldaterne, som efter at være komne ned af Vognene satte Geværerne sammen og strakte de tunge Lemmer efter den lange Kjørsel. De vare lige som forstumlede af den pludselige Forandring i Omgivelserne, af Vognenes Skumplen, af at se Mænd i civile Dragter og Kvinder, men især af Spændingen ved, at de nu skulde ned, hvor det gik løs. Der var en Vrimmel af Stemmer, som raabte og sang og talte i Munden paa hinanden som paa en Markedsplads.

Felix, som var bleven træt af at kjøre, drev omkring imellem Folkene. Den underlige Modsætning imellem de stille Marker, Hegnene ved Vejen med de larmende Spurve,

den hvide skinnende Kirke og den forvirrede Larm af de mange Stemmer, i hvilken der undertiden blandede sig en Kos Brølen og nogle forskræmte Høns's Kaglen, satte ham i en sælsom bevæget Stemning. Folkene lagde sig op ad Kirkebakkens Skraaning, og højere oppe under et mægtigt Træ, som maatte være dejligt ved Sommertid, stod en stor Gruppe Officerer. Han saa' ogsaa nogle Damer imellem dem, og da han nærmede sig, kom Sander ud af Klyngen og raabte ham i Møde: »Her er min Hustru!«

Felix blev ganske forlegen ved pludselig at se hende, som han havde tænkt saa meget paa. Saa' hun saaledes ud? Hun var blond og høj, og da hun gik uden Krinoline, saa' hun maaske højere ud, end hun var. Det var som om der udstraalede lutter Fryd og Glæde fra hendes lyse Ansigt og hendes prægtige Smil, og hun færdedes imellem Officererne med sikre og rolige Bevægelser, i det hun stadig holdt sin Mand ved Armen. Hun var kjørt til Landsbyen, da hun hørte, der kom Soldater, uden at vide, at Sander var imellem dem.

»Nej dog, er De saa ung,« sagde hun, da hun saa' Felix, og saa spøjte hun let og fornøjet med ham og de andre, som hun uimodstaaelig trak til sig ved den mærkværdige, sorgløse Frejdighed, der var over hende.

»Det er sørgeligt for Dem at sende Deres Mand afsted til Dybbøl,« sagde en af Officererne til hende.

»Aa, hvad — det finder man sig i, jeg er jo nu Soldaterkone, synes De maaske jeg hellere skulde klynke og græde?«

v. Kaden var især imponeret af hende. »Nej, hun er jo aldeles mageløs, den Jomfrukone,« sagde han. »Sikken et Humør hun har! Nu kan jeg s'gu godt forstaa, han vilde giftes over Hals og Hoved.«

Imellem de Folk, som havde ledsaget hende til Stedet, fik Felix Øje paa en ung Pige, hvis Ansigt kiggede ud af et stort graat Tørklæde, saa at han kun saa' et Par mørke Øjne og en lille meget rød Mund. Han mærkede, at hun fulgte ham med Øjnene, og hans unge Hjærte bankede, hver Gang deres Øjne mødtes, men han turde ikke tale til hende. Tiden fløj, man spiste og drak og

talte i al Hast i en underlig bevæget, lidt forceret Stemning. Lidt efter lød Hornsignalet, og Soldaterne fik atter travlt med at komme tilvogns.

Bataillonschefen kom hurtig hen til Sander og sagde: »Vil De blive hos Deres Hustru i Dag, Hr. Lieutenant? De kan møde os i Morgen tidlig Klokken tre i Faaborg.« En voldsom Rødme steg op i Sanders blege Kinder, men før han kunde komme til at svare, sagde hun:

»Tak Hr. Kapitajn, men nu er Afskeden næsten taget, nej — nu forlade vi hinanden for denne Gang, ikke sandt min Ven?«

»Jo,« svarede Sander mekanisk, »nu forlade vi hinanden.«

Officererne tog Afsked og gik ned ad Bakken, men Felix saa' sig om og sprang saa i et Par dristige Skridt op imod den unge Pige med det store Tørklæde: »Farvel,« sagde han og rakte hende Haanden, og hun blev blussende rød og stammede: »Tak, og lev vel.«

Hvor hun er dejlig! tænkte han og løb ned forbi Sander og hans Hustru, og han saa' i Forbifarten, at hun havde lagt begge sine

Hænder paa hans Skuldre og talte til ham med et muntert Smil.

Lidt efter lød Hornsignalet atter, og de kjørte.

Det var mørk Nat, da de marcherede ind i Faaborgs Gader, hvor der straaledes Lys fra mange Vinduer, og kort efter var alt indkvarteret og i Ro. Felix boede hos en gammel Embedsmand, som han ikke saa' noget til, men Datteren, en høj streng Dame, der saa' paa den unge Mand med opmærksomme Øjne, viste ham til Rette i Huset, og kort efter sank han ned i et Hav af Dynner og i et Hav af Drømme.

Det var første Gang i lang Tid, han laa i en Seng, men han sov kun en urolig Søvn. Han hørte stadig Lyden af de mange rumlende Vogne, og Lyden blev højere og højere som Brøl, ja som Brølen af skydende Kanoner og Granater, der sprang, og i Skæret af dem saa' han mørke Øjne og røde Læber, der smilte og hviskede: levvel! levvel! — Saa græd det omkring ham, og det var Sanders Hustru, der stod og græd og græd, — men Sander greb rask et Horn og blæste, ikke et

kvikt og flot Signal, men en stille, sørgmodig Psalme — saa vaagnede Felix og rejste sig og lyttede. Det alvorlige Signal lød endnu — nede paa Gaden — det var Reveillen.

Kort efter stod han paa Stillepladsen nede ved Havnen.

VIII.

Da det blev lyst, vare de allerede langt ude i lille Belt, og Dampskibet nærmede sig med Transportbaadene paa Slæb hurtig Als's Kyst. De fleste Officerer havde i den tidlige Morgenstund søgt et Hvilested, men Felix stod paa Dækket og stirrede frem efter Land. Han følte en Længsel efter dette Sted, som han dog nærede en uvilkaarlig Gru for.

Den høje Premierlieutenant Staal — den Officer, som lignede Karl den Tolvte — stod forude og gav ham og nogle andre en Forklaring over Kysten og Landet. Felix saa' med Beundring op til den høje Lieutenant, der nu lige saa stiv, stram og soigneret i sit Ydre som altid, blev ført tilbage til dette forfærdelige Sted, hvorfra han lige var afløst. »Tys, kan De høre Skuddene?« spurgte Staal. Nej, ingen kunde høre noget. »Ja vent bare lidt, naar vi kommer i Land.«

De lagde til ved Broerne ved Hørup Hav,

og efter nogle Timers Marche vare de ude i en stille Landsby, hvor de skulde blive Natten over for næste Morgen at marchere til Dybbøl.

Om Aftenen stod Felix ude i Kaalgaarden med en gammel Kone, hos hvem han var indkvarteret. »Kan De høre?« spurgte hun og hævede Pegefingeren. Og i den stille Aften hørte han en hul dump Lyd i det Fjærne, der gjentog sig uafbrudt, og som han syntes blev tydeligere og tydeligere, jo inere han lyttede.

»Aa Gu' ja,« sukkede Konen og gik ind, men han stod endnu længe alene og lyttede og lyttede; det var stadig den samme hule korte Brummen han hørte, intet andet, og endnu, da han laa i den grove Bondeseng, troede han at høre de fjærne Drøn, der kom ligesom dybt nede fra Jorden.

Da han sprang op næste Morgen, og Solen allerede skinnede ind til ham, skyndte han sig med at komme ud af det lille Karlekammer med dets Lergulv og mugne Lugt af Halm. Det var ikke alene det straalende Vejr, der lokkede ham, men efter den stærke Søvn følte han en ubændig Lyst til at komme

afsted, til at tage fat, til at være virksom, og da der skulde stilles nogle Timer før Afmarchen, sagde han Farvel til Konen og gik over imod den store Gaard, hvor Kompagnichefen boede. Solen bredte sig i hvide kolde Straaler, hvis skærende Lys laa overalt og fandt Vej overalt. Nattens Væde var næsten fordampet, og der var kun vaadt endnu nede ved Foden af Hegnenes bladløse Buske og i Bunden af det stive Græs. Han stod stille uden for Huset — nej, i Dag hørtes intet fra Dybbøl, ikke en Lyd hørte man, ikke en Fugl engang, kun langt borte gæde en Hund.

Der var travlt paa Brakmarken ved Kompagnichefens Kvartér. Folkene bleve set efter, saa godt det lod sig gjøre. Ved et Bord stod en tyk Sergent og synede Geværerne, trak gamle Skud ud og byttede gamle Patroner om imod friske. Ved en Planke, som laa paa et Par Tønder, lavede Kommandersergenten Lønningen til, og mange af Folkene havde selv travlt med at ordne deres Ting. Der var Liv, men alligevel en vis Stilfærdighed, over det hele. Henne ved Huset havde Lægen nok at gjøre, thi der havde meldt sig

en overvældende Mængde Syge denne Morgen. Den forestaaende Marche til Stillingen bragte Spænding i Sindene; de følte sig utilpas, de vidste ikke, hvad der var i Vejen med dem, de maatte være syge, mente de, men efter en kort Undersøgelse blev de jaget tilbage igjen næsten alle sammen.

Felix var beskæftiget med sine Folk, da der kom Bud efter ham fra Kompagnichefen, der stod henne ved Trappen.

»Hør min Ven, Du kan gaa forud til Lasarethet i Tandslet med to Syge,« sagde han og da han saa' et skuffet Udtryk i hans Ansigt, tilføjede han: »ja, det er et Tillidshverv.«

»Vel,« svarede Felix, som dog havde mest Lyst til at følge med Kompagniet, men lidt efter var han efter at have faaet nærmere Ordre paa Vej med et Par stakkels syge Soldater.

Den ene var en spinkel og gusten Fyr, der led af Koldfeber, og som havde tilbragt megen Tid paa Sygehusene, han snakkede glat væk løs til Felix og vilde give det Udseende af, at han nødig vilde paa Lasarethet. Han skammede stadig sin Kammerat ud, fordi

han ikke kunde vinde med. Denne var en lille svær Soldat med kort Hals og runde Skuldre; hans Ansigt blussede mørkerødt i Feber, og hans blodsprængte Øjne skulede omkring som en Tyrs, ængstelige og dog lige som pønsende paa noget ondt.

Felix var næsten bange for ham i hans Uhyggelighed, men da han saa', at han var meget syg, hjalp han ham paa alle Maader og bar hans Gevær og hans Tornyster. Han vilde gjerne hurtig afsted, saa at han i god Tid kunde faa sine Folk afleverede og saa slutte sig til Kompagniet, naar det marcherede forbi Lasarethet.

»Hvad fejler De, 94?« spurgte han ham.

»Ork,« svarede den anden, »Doktoren sa'e, han fik bestemt en Tyfos, naar han kom i Seng.«

Saa gik de hen ad Vejen i det klare Vejr. Da de kom op paa en Bakke, hørte de tydelig Skuddene fra Dybbøl. 94 gik og brummede: »A ka' itt' mer, a ka' itt' mer.«

»Sikke no'et Slu'er; Du maa strænge Dæjan, maa Du,« sagde den gustne.

»Ja hold nu bare ud lidt endnu, saa er vi der snart. Kom lad os faa Dem under Armen.«

Spurvene pludrede lystigt løs ved Grøftekanterne og sloges om Hestegjødningen paa Vejen. Bum, bum, lød det inde fra Sønderborg, og 94 snakkede uophørlig. »Aa Gu' i Hemlen, ka' Do itt' løs' op faa me«, stønnede han. Saa maatte de lægge ham lidt ned, for at han kunde hvile sig. Han var næsten ikke til at faa afsted mere, de smaa Øjne rullede i Hovedet, og han talte vildt om allehaande Ting.

Flere Kompagnier var allerede marcheret forbi dem, medens de laa i en Grøft, og de havde endelig med et lettende Pust naaet Lasarethet, da deres eget Kompagni kom marcherende.

»Du maa støde til os ved Sønderborg«, sagde Kompagnichefen i Hast til Felix under Forbimarchen. -- »Aa den stakkels Fyr, se snart at faa ham til Ro.«

Da Felix langt om længe havde faaet de Syge anbragt, begav han sig paa Vej, og alene som han var faldt den ham nu meget

lang. Højere og højere hørte han Drønene foran sig, og Lyden var ikke mere saa hul, men længere og mere haard. Det var ligesom han følte Lufttrykket af dem, og han tabte sig i allehaande Tanker, især i Frygten for, at han skulde være bange. Spændingen klemte ham som med en Klo om Struben og trykkede ham i Maven, og hans Hjærte slog snart hurtigt og uroligt, snart mat og bange.

Jeg er vistnok ogsaa selv syg, tænkte han. Blot han ikke har smittet mig, jeg kan mærke, jeg er syg, det kommer mere og mere. Hvor det banker i mit Hoved, og min Tunge er ganske tør — —

Han hørte Hestetrav bag ved sig, den nærmeste af Rytterne, en Oberst, holdt sin Hest an i Skridt:

»Hvad gaar De her og driver efter alene. Hvor er Deres Afdeling?« spurgte han, og da Felix svarede utydeligt, at den var forude, afbrød han ham: »ja Sludder og Vrøvl har vi nok af, De maa s'gu tage Benene med Dem. Det ser ikke godt ud, dette her, hører De«; og han gav Hesten Sporerne uden at høre de forklarende Ord, som Felix søgte at komme med,

vendte sig blot om i Sadlen og raabte: »jeg sagde, De skulde tage Benene med Dem!« Et Øjeblik efter var han forsvunden henad Vejen med de andre Ryttere.

Felix var rasende — han troede, jeg var en Marodør! tænkte han. Han glemte aldeles, at han for et Øjeblik siden havde følt sig saa syg, og med raske Skridt ilede han afsted; han vilde klage, han vilde — Bum! — Bum! lød det, og han kunde nu tydelig høre Skuddene og undertiden Granaterne, naar de sprang. Han talte Skuddene, han lyttede efter dem, og samtidig med sin Harme over den haarde Tiltale, som var overgaaet ham, fyldtes han med en højtidelig Frygt for det ubekjendte, han nærmede sig, en Frygt, der virkede paa hans Sjæl som paa hans Legeme, og som voxede med Larmen af de springende Granater til en nervøs exalteret Stemning.

IX.

Felix fandt sit Kompagni tæt uden for Sønderborg, hvor hele Regimentet var samlet paa en Mark, men han kunde endnu ikke se Byen, som laa nede bag en Bakke. Kompagniets Officerer sad i en Grøft, han gik hen og meldte sig til Tjeneste og gav i en irriteret Tone en Beretning om sin Hændelse med Obersten. Kompagnichefen gjorde kun et Par spøgende Bemærkninger derom, men ellers tog ingen synderlig Hensyn til hans Meddelelser. Han satte sig krænket ned i Grøften, tændte en Cigar og gav sig til at ryge, men det smagte ham ikke, — skjønt han havde mest Lyst til at smide den igjen, blev han dog ved, da han mente, det tog sig godt ud.

Der blev næsten slet ikke talt imellem Officererne. Det var dog nogle ubehagelige Lyd, tænkte han. Nogle af dem lød som Begyndelsen til et Tordenskrald, der slaaer

ned; men han ventede efter hvert Skrald for-
gjæves Tordenens langt hendøende Rullen.
Blot han dog ikke blev mere syg, det ham-
rede i hans Hoved, og hans Øjne vare
saa hede.

»Gaar der ingen Granater herover?«
spurgte han Sander, der laa og stirrede op
mod den klare hvide Himmel.

»Det véd jeg saamænd ikke,« svarede
denne ligegyldigt.

At de dog alle kunne være saa rolige! tænkte
han. Han selv mærkede jo hvorledes al Ting var
i Bevægelse og Oprør inden i ham. Men de
lader maaske kun saadan, Du er jo selv
ganske rolig udvendig og der er vist ingen,
som kan se noget paa Dig, maaske de andre
ogsaa ere ligesaa tilmode. »Er jeg bange?«
spurgte han sig selv. — Nej bange var han ikke,
men det var jo dog saa underligt, alt dette
her. Hvorfor talte de ikke med hinanden, de
andre? Ja Sander tænkte vel paa sin Kone.
— Hvad skulde han nu tænke paa? Paa
Gud? Ja det vilde han, han vilde i sit stille
Sind bede en Bøn om Forladelse for sine
Synder og om at han nu maatte bære sig rigtigt

ad, naar de kom i Ilden og ikke være bange, og hvis — — han lagde Cigaren tra sig og søgte skjult at folde sine Hænder under en Flig af Kappen, men saa kom han til at se hen paa Folkene, af hvilke nogle sad i god Ro i Grøften og spiste Smørrebrød, tykt Rugbrød med Pølse, og han følte pludselig en tærende Hunger.

»Jesper!« raabte han, »har ingen af Jer set Jesper?« og lidt efter kom Oppasseren kluntende paa de ømme Fødder.

»Har Du noget Mad?« spurgte han, men et voldsomt Brag og en stærk Ramlen og Kna-gen overdøvede i det samme hans Ord.

»Han faldt i æ Sønderborg, troer a« sagde Jesper og kom frem med Kurven. Felix svarede noget med en tyk og utydelig Stemme og begyndte med stor Omstændelighed at pakke Kurven ud, alt hvad der var i den, og lagde det derefter ligesaa omstændeligt ned igjen alt sammen.

»Ve' De saa itt ha' nouet aa spis'« spurgte Jesper. Felix, der rent havde glemmt, hvad han vilde, tog nu et Stykke Smørrebrød, men da han fik en Bid, rullede det sig til Kugler

i Munden og havde ingen Smag. Han lagde det fra sig igjen og spurgte Sander: »hvornaar skal vi afsted?« Da denne ikke svarede, sagde Højer:

»Naar det begynder at blive mørkt, det har De jo for Resten spurgt om. Hørte De Granaten?« Et overflødigt Spørgmaal, da den havde bragt dem alle til at fare sammen.

Felix tog Brændevinsflasken og drak for at skylle den stridige Bid ned. — Aa hvor det gjorde godt! Han tog endnu en Snaps. Nej, jeg vil ikke drikke for meget, tænkte han. Ingen skal sige om mig, at jeg maa drikke for at være modig, men han tog dog endnu en dygtig Slurk, inden han satte Proppen paa. Aa, hvor det gjorde godt! Det kan ikke nytte, hvad man siger, Brændevin er dog en god Ting, især naar man er syg.

Han lagde nu først rigtig Mærke til Omgivelserne. Lidt mere ind ad Sønderborg til stødte en bred Vej til den, han var kommen ad, og her laa en Mølle paa en høj Banke, hvor fra der vajede et stort Flag. Nej se hvor kjønt, tænkte han. Noget oppe paa en Mark ved den anden Vej, saa' han nogle andre Afdelinger, der

ventede ligesom de. Soldaterne og deres Geværpyramider stode skarpe og sorte mod den lyse Aftenhimmel, der havde en skær gul Tone, som endnu mere mod Øst lidt efter lidt gik over i det dybeste Blaa. Sundet var skjult for ham af Egnen mod Vest.

»Har De set Flaget dér, Lieutenant Sander?« sagde han og pegede op imod Møllen uden egentlig at mene noget dermed.

»Ja det er Ambulancen.«

»Naa saadan.«

En ung Officer kom travende ned ad Vejen fra Kjær By og holdt sin Hest an. »Goddag, goddag,« sagde han og hilste, »skal De over i Aften?« Nogle Officerer fra de andre Kompagnier kom til, de fleste af dem havde Felix aldrig set før. De vilde høre nyt fra Adjutanten, en lille Mand med et grimt haaret Ansigt, der saa' frygtelig træt ud og var tilstænket helt op til Sadlen. Hesten lod Hovedet hænge, og dens Aande stod i to tætte Straaler af Damp ud af dens Næsebor. Adjutanten talte meget højt og snøftede stærkt, kun af hans Svar kunde Felix slutte sig til de andres Spørgsmaal. »Ja, ja vist — længe kan det

ikke vare, det kan De være rolig for — saa?
 — nej det tror jeg ikke — blot De maa komme
 fra det — hvad behager? død? nej det er i
 højre Knæ — men K. er død igaar paa
 Augustenborg. — Ja farvel, jeg maa afsted,
 hyp!« sagde han, og med en ubekymret Mine
 red han videre ind ad Sønderborg til.

»Herregud«, hørte han Kompagnichefen
 sige, »er han død, det var saadan en rar
 Mand.«

Felix blev atter lidt beklemmt, de talte
 her om Liv og Død som om dagligdags Ting.
 Hvis jeg nu ogsaa bliver skudt, tænkte han,
 — hvor De saa vil blive bedrøvede hjemme og
 græde. Mon de ser det i Aviserne først eller
 faaer det at vide paa anden Maade? Og han
 tænkte paa hver enkelt af sine Kjære der
 hjemme og paa sin lille Søster, som skulde
 gaa i Sorg og ikke forstaa hvorfor, — og paa
 sin Begravelse, og paa Præsten, som holdt
 Tale ved hans Kiste. »Denne unge Mand«
 vilde han sige »som er falden for Fædrelandet«,
 og disse Ord »falden for Fædrelandet« blev
 han ved at gjentage for sig selv, indtil han
 saa' Kompagnichefen komme hen imod ham.

Hvis han kommer hen og taler til mig, saa falder jeg for Fædrelandet, sagde han til sig selv i overtroisk Frygt, da Kompagnichefen nærmede sig, — og ved hvert af hans Skridt blev han mere og mere frygtelig angst. Jo han kommer, han kommer, han kommer, tænkte han fuld af Skræk — men saa blev Kompagnichefen standset, og Felix listede sig bort fra det Sted, hvor han stod, for at det Varsel, han havde taget, ikke skulde gaa i Opfyldelse. Saa bebrejdede han sig sit Snyderi. Men Herregud, naar man kan redde Livet, tænkte han halvt i Spøg, idet han gjorde Nar af sig selv.

Ilde tilmode og trykket satte han sig hen til de andre, han følte godt, at han ikke var bange, men Spændingen, Uvisheden, det truende ubekjendte gjorde ham nervøs.

»Hvad er Klokken?« spurgte han, og atter svarede Højer »henad sex« og tilføjede lidt efter: »er De ikke rask?«

»Jeg?« svarede Felix, der ingen Ro havde paa sig og nu igjen rejste sig op. »Jo jeg har det meget godt.« Højer saa' paa ham med et dvælende Blik, snørede Munden sammen i et skjælmsk Smil og spurgte, »hvor vil De hen?«

»Aa hen til Folkene,« svarede han og mærkede godt, at Højers Blik fulgte ham, da han gik. Folkene sad stadig og spiste.

»Naa Tulstrup,« sagde han med forceret Munterhed til en af dem, »nu skal vi nok snart afsted, er De saa glad.«

»Frem og tilbaves æ' li'e langt,« svarede den store Soldat.

Felix sagde ikke mere. »De er vistnok ogsaa forknytte,« tænkte han og følte sig lige som trøstet derved. Saa hørte han pludselig Sang og saa' Bataillonerne, som havde holdt Hvil oppe paa Bakken, komme marcherende. Den mørke Kolonne snoede sig efter Vejens Bugtninger ind ad Sønderborg til. Soldaterne sang: stolt med oprejst Pande, frejdig skal Du stande osv. Han kunde ikke skjelne Officererne og havde ikke Lyst til at gaa nærmere, da han dog ingen kjendte af dem, men Synet af den store Masse Mennesker gjorde ham godt og gød ham Varme i Blodet. Hør hvor de synge, vi er dog mange alligevel — hvilken Vrimmel! Han hørte Officererne raabe: slut op! slut op! hvor der hist og her var taget for megen

Afstand i Kolonnen, og Soldaterne sluttede saa op i Løb, saa Tornystrene hoppede op og ned paa Ryggen af dem.

Da han vendte sig om, saa' han Officererne fra hele Bataillonnen staa samlede i en Klynge, og da han gik derhen, mærkede han, at hans Fødder vare kolde og ligesom vaade, og at han var hed i Hovedet, saa Kinderne brændte.

Han kom hen til Officererne samtidig med, at et af de høje, skrattende Knald igjen lod sig høre. Inde i Klyngen stod en ældre Officer, en lille Mand med et stort, brunt Skjæg, og forklarede, idet han slog ud med sin Ridepidsk: »Nej, jeg forsikrer Dem, de har ikke i lang Tid skudt saa lidt som i Dag, gjennemgaaende kun et Par Skud i Minuttet; men de Sataner véd, naar vi løser af, og saa skyder de fra Broager paa Broerne. Ja, naar De er færdig«, sagde han til Bataillonschefen, »saa vær saa artig.« — Der blev givet nogle Ordre, og der blev traadt til Gevær.

Felix fløj hen til sin Halvdeling. Alt var i Orden, kun et Par »Forglemmigejer«

havde faaet Støvlerne af igjen og taget Træskoene paa.

»Ja men det er dog alt for galt!« raabte Felix, »det gaaer jo ikke an.«

»Hvad er der?« spurgte Kompagnichefen, og da han hørte Aarsagen til den unge Mands Vrede, sagde han: »Aa Skidt, lad dem gaa, det er jo snart mørkt.« Surmulende gik Felix hen paa sin Plads.

Da de vare komne lidt forbi det Sted, hvor Vejene stødte sammen, kunde Felix se Sundet og Broerne, som førte over til Stillingen. Men intet der ovre saa' mærkeligt ud, Skanserne kunde ikke ses, men kun den høje, stejle Skrænt nedentil for Brohovedet og nogle Telte til venstre for Broerne, som i den klare Luft saa' skinnende hvide og pyntelige ud. Drønene vare endnu dumpe og hule, men engang imellem saa' han pludselig højt oppe i Luften en lille gulgraa og tyk Røgsky og hørte derefter et lille Skrald, der mindede ham om en Raket, der udfolder sig.

»Det er Granater, som springer i Luften«, sagde Kompagnichefen, »det er for at gjøre Marchen over Broen vanskelig.«

Sat i Stemning af de foran marcherende Afdelinger gav Folkene sig til at synge, mest vel for at overdøve deres Uro, men da Vejen begyndte at sænke sig ned imod Byens røde Tage og mange hvide Ruiner, døde Sangen efterhaanden hen, og inde ved Byen stod desuden Regimentsadjutanten og sagde med sin dybe Stemme til Kompagnichefen, at alt skulde være stille, samt noget om, at Broerne ikke maatte passeres i Trit. Det gik rask fremad helt ned til Byen, men i Steden for at følge Gaden, som temmelig ryddelig laa for dem, blev der gjort en Svingning, og over Murbroker, Sten og Kalk maatte de stolpre frem imellem Ruiner, igjennem en Gade, som var banet ved Ildebrande og Nedrivning af Huse. Dér stod en Skorsten endnu og dér dinglede et Vindu, dér et Skilt paa sit Hængsel. Oppe i et Hus, hvor kun den ene Væg var faldet ned og nogle Jærnkere strakte deres skeletagtige Arme frem, hang Tapeterne i Pjalter sværtede af Røg, en gammel Lænestol stod endnu paa sin Plads ved Siden af Kakkelloven.

Der blev gjort Holdt foran. De kunde intet se for et stort Hus, som spærrede Udsigten foran dem. »Hvorfor staar vi stille?« sagde Kompagnichefen og gik frem foran. Felix fulgte ham. Da de kom nærmere, kunde de se, at Vejen gik uden om til venstre af den store Bygning, men alle Soldaterne saa' til den modsatte Side. Hvad mon der var i Vejen? Det var nogle saarede, som blev baaret bort. Der var tre Baarer, de to forreste kom hurtigt afsted og var ved at dreje ned tilvenstre; han saa' kun utydeligt de Legemer, som laa udstrakte paa dem; en af de Saarede rakte Armen ud og vinkede hilsende. Den tredje Baare havde gjort Holdt længere tilbage og var omringet af Soldater, som alle snakkede højt og i Munden paa hinanden, men ud fra Stimlen lød der Skrig og Stønnen, og da Felix kiggede ind imellem Folkene, saa' han en Soldat, der med Hænderne fast knuget om Baarens Stænger, laa og udstødte hvinende Skrig med højt opspærret Mund, saa at han kunde se ham langt ned i Halsen, og den lange stive Tunge, som var

blaaagtig hvid. Den Saaredes Ben var en ubestemmelig Masse af trevlet lyseblaat Tøj og sort Blod eller Kjød. Et Par Mand vilde give ham Vand.

»Frem med den Baare!« raabte Kompagnichefen. »Naa tag fat!« Den ene af Ambulance-soldaterne svarede noget, idet han bukkede sig for atter at løfte Baaren.

»Naa, nu rask afsted!« raabte han atter og stødte sin Stok imod Jorden. Fremad! hed det i det samme foran. »Fremad!« raabte Kompagnichefen.

Felix gik ganske bleg og stille foran Kompagniet. Han hørte ikke andet end de grufulde Skrig henne fra Baaren, der allerede var kommen et langt Stykke bort.

Kompagnichefen var vred over, at de Saarede bleve bragte samme Vej som Trop-perne marcherede.

»Det skal nok tage Pippet fra os, — var det slemt?« spurgte han Felix. »Kom og tag en Slurk, drik Du kun,« og rakte ham sin lille Kognaksflaske. Felix, som havde en Følelse af Kvalme, blev oplivet af den stærke

Drik og marcherede rask til. Han tænkte paa en druknet Bagersvend, han engang for mange Aar siden havde set ude ved Taarbæk og overtalte sig selv til at tro, at denne havde set meget værre ud.

X.

Kort efter vare de ved Broen. Saa hurtigt Benene kunde flytte sig, kom Soldaterne over. Deres Skridt lød hult paa den gyngende Pontonbro. Da de vare midt paa den, sprang en Granat i Luften. De saa' alle op imod den, idet de forreste uvilkaarlig gav sig til at løbe med nogle forvirrede Raab og de bageste holdt sig tilbage, saa at der et Øjeblik blev et tomt Rum omtrent midt paa Broen, men Granatstumperne plaskede ned i Vandet helt ovre ved den anden Bro.

Da de vare komne over og ind under den høje Skrænt, følte de sig atter trygge. De marcherede et Stykke langs Stranden og lidt efter op ad en Skraaning, hvor der paa en næsten nøgen Brakmark blev kommanderet »Holdt« og »Fald ned«. Felix opdagede først nu, at Kompagniet var alene, og fik at vide, at de skulde blive der, til det blev hel

mærkt; før maatte de ikke komme ud i Løbegravene for at afløse.

Han kunde ikke forstaa, at han nu befandt sig i »Dybbølstillingen«. Hvor var Skanserne? Det var jo Marker alt sammen, og da han gik lidt op ad Bakken, saa' han kun, at denne hævede sig højere og højere, især mod sydvest, men det var allerede for mærkt til rigtig at skjelne noget. Solen var nede bag Højderne, og et klart Tusmørke strakte sig dækkende ud over Jorden. Engang imellem hørtes langt ude fra den anden Side af den vældige Bakke, som de laa paa, og som nu i Mørket saa' ud som et højt sort Bjærg, et Knald, dumpt og uden Gjenlyd, og lidt efter kom Granaten farende i Luften med hæsblæsende Hast, hvæsende i en urimelig graadig Il, idet den kløvede Luften foran sig og efterlod en kort Ildhale, der paa den mørke Himmel atter mindede om Fyrværkeri. Alles Øjne fulgte Granaternes Baner, og deres Ansigter drejede sig langsomt efter dem, indtil de hørte dem springe i Jorden et eller andet Sted langt borte med en skratende, skurrende Lyd. Folkene sad paa Jorden

med Geværer i Armen, den ene Deling bag den anden. Man hørte ikke en Lyd fra dem. Lidt længere nede imod Sundet skimtede man et af de andre Kompagnier, der som en ubevægelig Masse laa paa Skraaningen og ventede.

Himlens Stjærner stode blege og forskræmte omkring Maanens hvide Sølvlygte, men længere borte blinkede de med livlig Tindren i det blaasorte Mørke; dybt nede skimtedes Sundets Bølger og i mørke Skygger Kysten derovre. Granaternes larmende Færd lød dobbel forfærdelig i den store Stilhed, en øde Stilhed, der i Pavserne fremhævede enhver Lyd. En Vogn slæbte sig tungt afsted nede ved Stranden, man hørte Kuskens Hyp og Smækken med Tungen og Hjulene, der knasende skar ned i det dybe Sand. Saa et højt kort Knald, klarere end forhen, og raslende og kogende kom Projektilet flyvende, indtil det med et afbrudt Smæld smækkede ned oppe paa Bakkens Top ovenfor Kompagniet.

»Det var nok i en af Skanserne,« sagde en af Officererne.

»Ja, men den sprang ikke,« svarede en

anden. Skjønt de talte dæmpet, lød deres Ord dog meget lydt; en Soldat gabede højt.

Officererne sad paa Jorden, kun Kompagnichefen gik om imellem Folkene og talte ganske sagte med dem. Der var den besynderligste Stemning over dem, en stærk Spænding. men Ro overalt, og de sad tættere op ad hinanden end ellers. Højer var den eneste, som røg Tobak, men imod Sædvane røg han i Dag en Cigar. Engang imellem tog han sit Uhr og og oplyste den lille Skive ved Hjælp af den brændende Cigar. Endelig rejste han sig op og gik hen til Kompagnichefen og talte med ham. Og uden at kommandere, men med sin sædvanlige Stemme sagde denne: »Træd an.« Man hørte kun en sagte Klirren af Folkenes Vaaben, da de rejste sig, og saa gik det fremad og op ad Banken. Kompagnichefen og Højer gik saa langt foran, at de med Nød og næppe kunde ses af de andre. Granaterne blev ikke mere iagttagne saa opmærksomt; man længtes efter at komme til Stedet, og alle saa' frem i Mørket med stirrende Blik, saa at det næsten gjorde ondt i Øjnene. De kom ud paa en Vej, der

drejede til højre, og Kompagniet fulgte den. Lige foran laa en stor Bræddebarakke, hvis Planker lyste i Mørket, og netop da de havde naaet den, lød et kort Sekund en Granats hylende Larm og saa: — et splintrende Brag, et døvende Skrald, — et klart lyst Skjær. Alle som én kastede de sig ned eller sank dybt i Knæ, medens Sten og Jord, Brædestumper og Splinter raslede ned over dem. Granaten var gaaet igjennem Hytten, lige over Kolonnen, og sprunget tæt ved Vejen. Efter et Øjeblikks lydløse Tavshed hørte man Kompagnichefens Stemme foran i Mørket: »Er der noget i Vejen?« Ingen svarede, men idet Marchen fortsattes, hørtes en stærk Jamren bag i Kolonnen. Sander løb tilbage, og der var Forvirring bagved. Først senere fik Felix at vide, at nogle af Folkene vare blevne saarede. Han følte ingen Frygt mere, og da Granaten sprang, havde han heller ikke været bange, men kun følt Længsel efter at komme til Skansen.

Han saa' pludselig, at Kompagnichefen stod og talte med en fremmed Officer, der

var dukket op i Mørket, og da han naaede hen til ham, raabte han: »Vi skal tilvenstre og saa ligeud, en Deling ad Gangen — nu fremad!« Felix løb afsted i Mørket, over knudret, hullet Jord, først ned i en Grav, saa op igjen over en lille Vold, saa frem over et fladt Stykke; han hørte Folkene komme efter sig over Grøfter og Huller, indtil han forvirret og forpustet faldt ned bag en Jorddyng, der var et Par Alen høj. Nogle Soldater, som laa der, da han kom, forsvandt paa et Raab: »Nu rask!« Der sprang et Par Granater ikke langt fra ham, men han havde ikke Sans derfor. — Afløsningen var gaaet for sig. De vare i Løbegravene imellem Skanserne.

Da han saa' sig om efter Kompagniet, kunde han kun se nogle enkelte Folk i Nærheden af sig. Pless var imellem dem og da denne sagde, at han ikke vidste, hvor de andre var, kunde han skimte hans store tandløse Mund. Volden eller Jorddyngen, de trykkede sig opad, var Løbegravens sammen-skudte Brystværn. Felix stak Hovedet op og

saa' ud over Egnen, som i den stille klare Nat laa i roligt Mørke. Det lyste derude i dette Mørke med et lille bitte Glimt. »Dæk!« blev der raabt oppe i Skansen, saa et dybt, kort Knald, og han puttede sig ned igjen for den kommende Granat, der ligesom fraadede i sata-nisk Raseri. Næppe var den slaaet ned i Skansen, som høj og sort ragede op til højre, før endnu én og atter én og endnu én fór ned, ned over dem og atter ned. Han var aldeles forstumlet og forvirret. Hvor var de andre? Var de slaaede ihjel? Han vilde rejse sig og gaa, men Pless kom krybende hen til ham og sagde: »bliv bare liggende.« En Granat slog i det samme ned og sprang paa Skansens ydre Skraaning med et knusende Brag, der fulgtes af nogle hvinende Skrig inde i Skansen, medens Sten og Jordklumper med smaa trillende Lyd raslede ned i Graven.

Felix mærkede en kvælende Fornemmelse nede i Halsen. Nu kommer Turen snart til os, tænkte han — nu kommer Turen snart til os, — hvor er de andre dog henne — de fulgte mig dog alle sammen, da jeg løb herud — de kan dog ikke være skudt alle sammen. »Pless, hvor

er de andre?» raabte han højt. »Hører De ikke, hvad jeg siger, hvor er de andre?»

»De er bagved,« sagde en rolig Stemme, og han saa' pludselig Kompagnichefen ved Siden af sig. »I er kommen for langt,« sagde denne og gik nu rolig om og ordnede Folkene i Løbegraven, udstillede et Par Udkigsposter og sendte de andre tilbage. Engang imellem raabte han højt: »Dæk!«, idet han stadig holdt Øje med Blinkene fra Fjendens Batterier, og saa snart Granaten var slaaet ned og var sprunget eller fløjet videre højt over dem, rejste han sig og fortsatte sit Arbejde.

»Nej se der!« sagde han, da de hørte Knald fra en hel ny Retning, inde fra Als, og højt oppe over deres Hoveder fløj en Granat med en endnu mere lysende Straale efter sig end de andre og borede sig skurende gennem Luften ud i Natten i den Retning, hvorfra Glimtene kom fra de tyske Kanoner. Og endnu en fulgte, og endnu en.

»Det er vore egne,« sagde Kompagnichefen, »det er de riflede Feltkanoner fra Als.«

»Dæ' ka' je' li'e, a' de svarer dæ' Rakkerpak,« sagde en Mand, der stod som Udkigs-

post. Der blev en lille Pavse i Preussernes Skydning, og da den atter begyndte, gik Granaterne i smukke Buer højt over dem, idet de besvarede vore Kanoners generende Indgriben i Beskydningen af Skanserne.

»Naa kom nu,« sagde Kompagnichefen, efter at han var færdig, og løb tilbage. Felix begyndte at krybe, men rejste sig strax og løb efter ham. Han var næppe kommen et Par Skridt, før han i en Fordybning i Jorden — en lang Rende eller Grav — stødte paa nogle af Folkene, som laa sammenkrøbne med Geværerne i Armen. Længere henne i et andet Hul laa der endnu flere. Han skimtede et Lys, der ligesom kom op af Jorden, og gjenkjendte Kompagnichefens Lygte; nede i en rummelig Hule; der var gravet dybt ind i Jorden, fandt han saa ham og Kompagniets andre Officerer.

Det var en lang, lang skrækkelig Nat. Den uafbrudte Skydning og Granaternes uhyggelige Springen holdt dem vaagne og vagtsomme, idet de lyttede, om der ikke fulgte Skrig eller Jamren af Saarede efter. Tilsidst overmandede Søvn de andre, og Felix blev

kjed af at sidde nede i Jordhullet, især efter at Lyset i Lygten var brændt ned, saa at han ikke mere havde noget at sidde og stirre paa. Han listede sig ud, og skrævende over de sovende Skikkelser krøb han hen til Bankettet og saa' ud over Egnen.

Han lænede sig mod Brystværnet og hørte paa Spadens Slag i Jorden oppe i Skansen. Hver Gang der blev raabt »Dæk«, standsede Arbejdet deroppe, og han bukkede sig saa og trykkede sig ind i Volden, der af de tidligere Bevogtere var bleven udgravet med Huller til dette Øjemed. Det er altsaa Slesvigs Jord, Du staaer paa, tænkte han, og mange skjønne Ord og mange Fraser, som vare sagte og sungne om det ulykkelige Land, steg frem i hans Sind. Og saaledes som det var gaaet ham i Fredericia, gik det ham nu ogsaa her. Saaledes havde han ikke tænkt sig Krigen. Hverken her eller der var der jo nogen egentlig Kamp. Ja, her var der jo Fare nok, mere end nok, men ogsaa her maatte han staa uvirksom, og der gaves ham ingen Lejlighed til at vise, hvor det brændte i ham efter at forsvare, efter at kæmpe for sit Fædreland,

saaledes som det fra Barnsben var bleven ham fortalt, at det var Manddommens Pligt. Han faldt i dybe Tanker, idet han stirrede ud over den berømte Valplads. Men de advarende Raab og den uophørlige Skydning gav ham ingen Ro. Saa søgte han at komme i Snak med Udkigsposten. Det var en af Forstærkningsmændene, som nu stod støt i sine Træsko tæt ved ham og passede paa Granaterne, naar de som glubende Rovfugle kom farende efter Bytte.

»Her er ikke rart at være,« sagde han.

»Nøj,« svarede Manden.

»Det var bedre at være hjemme i sin lune Seng, ikke sandt?« vedblev Felix og søgte at anslaa en gemytlig Tone, men da Manden ikke svarede, spurgte han: »Er De gift?«

»Ja, wæl æ' a gift, a haar trej Bøen.«

»Herregud, hvordan gaaer det saa hjemme?«

»Ja, a truer nok,« sagde Manden rolig, idet han kiggede op imod et Projektil, som sled sig afsted med en rødlig osende Tande efter sig, »a truer nok, at a haar dæ' bæjer her, end som de haar'et hjæmm'.«

»Er det saa daarligt derhjemme?«

»Ja wal æ'et dæ, — men a ska' si'e vos, a huor skidt dæ' æ' her, will'et dow wær' møje wær' it' at wær' her. — Dæk!« raabte han i det samme højt og bukkede sig ned.

Da Felix rejste sig, saa' han Sander ved Siden af sig. Denne kunde heller ikke sove og satte sig nu hos Felix og gav sine Tanker Luft i sine sædvanlige stærke Udtalelser. Han talte om vore Pligter mod Gud og Fædrelandet, og om at vi maatte være beredte til at ofre alt for dette: Liv, Kjærlighed og Lykke. Felix svarede ikke. Ordene fandt ikke Gjenklang hos ham. Han tænkte paa Soldaten i Træskoene, paa hans Kone og Børn, og paa Sanders Hustru derovre paa Fyen. Var hun mon ogsaa beredt til at ofre Kjærlighed og Lykke og ham, der var alt for hende? Han fulgte med Øjnene en Granat, som kom brølende og hoverende og da der blev raabt »Dæk«, og de andre kastede sig ned bag Volden, blev han staaende oprejst, saa' med roligt Blik, at den sprang tæt ved dem, og hørte Stumperne svirre

omkring med mange Slags Lyd, pibende, brummende, klagende. »Pyt,« sagde han næsten højt med Træskomandens Ord: »Det vilde dog være meget værre ikke at være her«, og han gik hen i Hulen og sov til Dagen skinnede ned til ham.

XI.

»Du er sovet fra det varme Øl, min Dreng; men jeg tænkte, Du havde bedre af Søvn«, sagde Kompagnichefen ind i Hulen. Felix sprang op, kravlede hen til Aabningen og saa' ud. Det var højlys Dag, og som han laa der paa Maven med den halve Krop udenfor i den friske Luft, hørte han noget borte Dugmagerens Psalmesang, dæmpet og kvalt som fra en Kryptkirke.

Skydningen blev mindre om Dagen, naar Kanonerne paa Als tav. De fik nu alle bedre Lejlighed til at orientere sig, ubekjendte med Forholdene som de vare. Saaledes saa' alt-saa Løbegravene ud og Skanserne! Store og smaa Grushobe, uordentlig imellem hinanden, hist og her Levninger af Ingeniørernes korrekte Anlæg, men det meste styrtet sammen,

hobet over og hinanden, skudt op og ned, Jorden oprodet, furet og pløjet af Projektilerne, Huller og Huler, Smaavolde paa Kryds og paa tværs, udtænkte og udførte af Besætningerne for at skaffe Dækning, Dyngge ved Dyngge, som om et Kæmpedyr i en ubændig Dødskamp havde flænget og flænset omkring sig.

Nu saa' de først, hvor dumt de om Natten havde søgt Dækning, hvor ingen Dækning var, og i Dagens Løb lærte de med forbavsende Hurtighed at vænne sig til Granaterne. Lidt efter lidt forsvandt hos de fleste den betagende Rædsel; de kastede sig ikke mere fladt ned paa Jorden for ligesom at bønfalde den om at optage dem i sit Skød og skjule og dække dem mod de forfærdelige, ubønhørlige Jærnkumper. De søgte Dækning, naar Raabet lød, men mere sindigt og langsomt end før, ja de opgav det næsten aldeles. De lærte hurtig Ilden at kjende fra Fjendens Batterier og stod tit og saa' ud imod de hvide Glimt derude fra og paa Røgen, der tungt og langsomt tabte sig i den klare Luft. En sløv, resigneret Følelse beherskede dem alle,

og der blev ikke sagt mange Ord rundt omkring i Hulerne og Gruberne.

Om Natten blev der arbejdet i Skanserne paa at bøde den Skade, som Granaterne havde forarsaget, men om Dagen herskede der en fuldstændig Uvirksomhed i Stillingen, da Fjendens Kanoner med stor Hurtighed strax blev rettede mod ethvert Maal, der kom til Syne. Fjendens Ild blev ikke besvaret, de fleste Kanoner vare skudte sønder og ødelagte, og som tavse Lig efter et virksomt Liv vare de blevne nedgravede i Jorden. De faa brugelige vare ikke Kampen voxne, og den Skanse, som vovede at sende et Skud imod Fjenden, blev strax efter overdænget af hans Ild, som den havde lokket til sig. Tavse stode Kanonerne paa deres skrøbelige Underlag, ladte med Kardætsker for i Stormens Øjeblik at gjøre deres sidste Pligt, stumme ventede de den uundgaaelige Skæbne, som truede den danske Hær og med hvert Øjeblik nærmede sig, sikkert og uafvendeligt med sin knusende Afgjørelse. —

Henad Aften var Felix krøbet ud af Hulen for at strække Lemmerne; det lakkede mod Solnedgang, og det luftede køligt. Der var

ikke længe til det Øjeblik, da Kompagniet skulde afløses for i det følgende Døgn at være Besætning i en af Skanserne. Han stod med sit Kort i Haanden ved Brystværnet for at finde de Steder, som efterhaanden vare blevne berømte. Der laa Ragebøl Skov ude, og foran den maatte der være et Batteri, thi der kom Granater derude fra, men de fleste Skud kom ude i Retning fra Dybbøl Kirke, hvor Fjenden havde sine bedste Batterier. Men saare besværligt var det at orientere sig i Terrænet, thi Skydningen var bleven livligere henad Aften, og Felix dukkede sig trevent, naar det fra Udkigsposten hed: »Avnbjerg dæk« eller »Dybbøl dæk«. Det var tydeligt, at der blev skudt med Granater efter enkelte Personer.

Da en Luftning pludselig tog Kortet fra ham, saa at det fløj ned i Graven foran ham, svang han sig op over Brystværnet og ned i Graven for at faa det igjen. Men inden han endnu havde faaet Tid til at tænke paa, hvorledes han skulde komme op igjen, fór en Granat brølende tæt hen over ham, slog med et højt Pladsk ind i Brystværnet og blev siddende uden at springe. I et Nu sprang

han op, men var næppe kommen ned paa Bankettet, før Kompagnichefen fór imod ham og slog ham til Jorden med et haardt Tag i hans Skulder og kastede sig over ham. I det samme sprang Granaten med et hæst Skrald, rev Bunker af Jord og Grus løs og efterlod et bredt, dybt Hul. Kompagnichefen rejste sig med et Sæt, saa at den smuldrede Jord trillede ned ad hans Kappe, og med et af Vrede blegt Ansigt overvældede han Felix med Bebrejdelser, som denne i Begyndelsen ikke forstod.

»Ikke alene Deres eget Liv udsætter De, men alle dem, der er omkring Dem! Skal det være Raskhed? Drengagtighed og dum Dristighed er det«, sagde han og han vendte ham Ryggen og gik, idet han blev ved at skænde.

Felix, som havde ligget paa Jorden, forvirret af Stødet, af sin Chefs Vrede og af Granatens Sprængning, rejste sig op og rystede Jorden af sig, ulykkelig og flau. Han havde ikke tænkt paa andet end paa at faa sit Kort, ligesaa sorgløs som et Barn bukker sig efter sin Boldt, der er trillet fra det. Han satte sig forknytt med Ryggen

til Volden. Ned i Hullet vilde han ikke gaa for ikke at faa flere Bebrejdelser. Det var bleven næsten mørkt, og Afløsningens Time nærmede sig, da han hørte Kompagnichefen kalde paa sig, og han skyndte sig saa hen til ham, der uden at sige et Ord trak ham ned i Hulen, hvor Spritkedlen stod og spruttede, og hvor Theen, som de skænkede i Kopper og Glas, duftede ham imøde. Da saa det andet Bryg blev gjort kraftigt med Kognak, rakte Kompagnichefen sin Kop henimod den lille gule Syltekrukke, som Felix drak af, og sagde: »Skaal, min Dreng«, men denne, der havde siddet tavs hele Tiden, vendte sig om for at skjule, at han fik Taarer i Øjnene. De andre spurgte: »Hvad er'et, er det Fødselsdag?« men Kompagnichefen svarede, at det var noget, som de to havde imellem sig. »Ja, det er en rigtig Kjæledægge, De der har faaet Dem«, sagde Højer med sit godmodige Smil og tændte sin evige Pibe.

»Hvad er det?« sagde han pludselig; »Geværild!« raabte han. »De stormer, min Salighed!«

De fór alle ud, og kort efter stod det

meste af Kompagniet i Løbegraven bag det halvt nedskudte Brystværn. Der lød næsten ingen Ordre, ingen Kommando. Men foran laa Egnen ganske rolig i Tusmørkets Dunkelhed. Henne fra Stillingens venstre Fløj hørtes et Øjeblik en fjærn Raslen eller Skratten af Geværild, der kort efter hørte helt op. »Dæk!« blev der saa raabt fra Skansen, og alle forsvandt i Jorden. — Der var intet usædvanligt mere at se eller høre.

»Blind Allarm!« sagde Sander ligesom bittert.

Afløsningen, som var noget forsinket, gik kort efter for sig med samme Hast som Aftenen forud, men Felix var nu mere erfaren og førte sine Folk med temmelig Ro over den næsten helt sønderskudte Trækbro ind i Skansen, hvor Natten skulde tilbringes. I samme Nu som de var kommet ind i Skansen, spredtes de alle til højre og venstre og forsvandt i Mørket bag Bunker og i Huller, som om en Stormvind havde fejet dem bort. Folkene fra de andre Delinger gjorde det samme. Som ved Hexeri vedblev Skansen at være tom.

»Lad dem blot dække sig«, sagde en Stemme bagved ham, og han saa' da Kompagnichefen, som sad i en Fordybning i en Travers. De høje Jorddynger — thi Volde kunde de ikke mere kaldes i deres ødelagte, halvt nedskudte Tilstand — gjorde Skansens Indre temmelig mørk. Det store Blokhus var splintret, Traverserne ødelagte, Palisaderne rundt omkring sammenfaldne.

En Mand kom ud af Krudtmagasinet's Dør lige over for dem. Da der blev raabt: »Dæk!« kom han i kluntet Løb hen imod Traversen og puttede sig ned, og først da Granaten var sprungen, kom han hen til dem. Det var en gammel Fyrværker med et langt, hvidt Skjæg, der gjorde ham let kjendelig i Mørket; han haltede stærkt og spiste af en Pakke Smørrebrød, som han havde i Haanden.

»Er det Kompagnikommandøren?« spurgte han.

»Javel,«

»Jeg maa have lidt Mandskab til at fylde Sandsække.«

»Er det nødvendigt?«

»Brystværnet og Skydeskaarene ere helt faldne sammen.«

»Dæk!« blev der raabt, men den Gamle fulgte Granaten, der i hamrende Stød hastede hen over dem, med et langsomt Blik og tyggede roligt videre. Felix fik Ordre til at udtage Folk til Arbejdet og gik med Fyrværkeren.

Folkene laa i tæt sammenpakkede smaa Hobe puttede ned rundt omkring. Han kunde ikke faa dem op, de lystrede ham ikke. Han skammede sig for den fremmede Mand og sagde nogle Ord til ham derom, men denne lod fuldstændig ligegyldig ved det hele, og Felix, der før havde undret sig over, at han havde talt til Chefen uden at gjøre Honnør og med Munden fuld af Mad, ærgrede sig nu over hans passive Holdning og over hans Ro.

»Ja skal der arbejdes, saa maa det jo gjøres,« sagde han ivrig. »Vil I op med jer! Naa, for Pokker, saa rejs jer dog! — ja, saa henter jeg Premierlieutenanten«, og han vilde allerede til at gaa. De forreste kom da endelig op, saa fulgte et Par andre. Den Gamle gav nogle Anvisninger og viste, hvor der laa Spader

og tomme Sække. Felix, der var ivrig efter at gjøre Nytte, fik Folkene med sig, og uden at bryde sig om Fjendens Ild arbejdede de nu rask væk, idet de knap gad søge Dækning, naar de hørte Udkigsmandens Raab. Flere smed endogsaa Kappen, og blandt dem, der tog bedst fat, var den gamle Forstærkningsmand med Træskoene, som med lange Uldstrømper uden paa Buxerne og i sin islandske Trøje sled sammen med Fløjmanden og Pless, saa Sveden haglede af dem, og den sidste rev Vittigheder af sig, hver Gang Granaterne var borte.

Aa, tænkte Felix, Sander har Ret. Hvorfor gjør vi dog ikke Udfald med saadanne Folk, her kan jo dog ikke tabes noget. Han tog selv Haand i Arbejdet, dels for at opmuntre de andre, dels af ren fysisk Trang til at bruge sit Legeme.

»Ska' vi fløtt' fler' Sækk' op po æ Sky'skoer?« spurgte han med Træskoene, der kom tilbage med et Par Mand, som havde baaret Sække derhen.

Lige som Felix vilde svare, raabtes der »Dæk!« Han bukkede ned sig bag et Par Faskiner, og saa: en susende, hvæsende Lyd,

et Lysskær, et bragende Skrald, et Øjeblikks Stilhed, medens Jordklumper og Grus piske- des omkring, derpaa korte Smæk i Jorden og igjennem Stilheden nogle Skrig og en ynkelig Stønnen.

»Ambulancen!« raabte en høj, klar Stemme. Felix rejste sig med Svaret til Træskomanden paa Læberne, men han fik ikke svaret — en underlig uformelig Masse af Blod og Jord var Resterne af Forglemmigejens Legeme.

Arbejdet blev opgivet paa Grund af den stærke Ild, og sammenkrøbne sad de og sov eller halvsov, forvaagede og trætte. De Saa- rede vare blevne bragt bort tilligemed det døde Legeme, og et Par Spader Jord blev slaaet hen over Blodpølen. I Løbet af de følgende Timer blev endnu et Par Mand saarede af de springende Jærnstykker. Halvt gravet ind i en Travers sad Kompagnichefen, lænet tilbage, som om han sov, sammen med de andre Officerer. Højer rejste sig af og til og gik op paa en høj Travers og saa' sig rolig om. Han inspicerede Udkigsposterne og sørgede for deres Afløsning, og Felix hørte

ham flere Gange sige: »Tys, er det Geværild?« idet han stadig saa' ud over Egnen og over imod venstre Fløj. Men i de faa Pavser under Skydningen var der intet at høre; kun Stilhed overalt i den mørke Nat. Engang imellem hørte de Stemmer derude: det var Preusserne, som talte i deres Skyttegrave. Saa satte de sig hen igjen.

»Skal De ikke sove?« spurgte Højer.

»Nej, jeg kan ikke. — Kan De?«

»Jo, jeg kunde nok, for jeg er dødtræt, men jeg vil ikke«, og efter en lille Pavse tilføjede han: »Jeg vil ikke rammes, mens jeg sover.«

Saa sad de der, de frøs ikke i den kolde Nat, de tørstede og hungrede ikke, og Højer tændte ikke engang sin Pibe, da den gik ud.

Store Skyer havde efterhaanden samlet sig i Vest og sænkede sig nu henad Morgenstunden ned over Jorden i en tæt og klam Taage. Fjendens Skydning holdt inde og Alsbatterierne tav. Ved Dag gry skulde Besætningen forlade Skansen og søge bedre Dækning bag ved denne. Kun Udkigsposterne

skulde blive tilbage. Nu nærmede Tiden sig; det blev lysere bag det graa Taagetæppe, som hang i Luften. Kompagnichefen rejste sig og strakte Lemmerne. »Hvad er det, har jeg sovet, hvorfor skyder De ikke? Sikken en Taage,« sagde han, da han gik hen til Brystværnet med de andre Officerer.

»Det gaar ikke an at forlade Skansen i denne Taage«, vedblev han. »Den kan altfor godt benyttes til Angreb.«

»Den varer itt' læng'« sagde Udkigsposten, men til alles Skuffelse maatte de dog vente nogen Tid, saa lettede den virkelig lidt efter lidt, — og bag ved Taagen stod Solen, smilte gladelig ud over den fugtige Jord og bredte sine varmende Straaler ud over Venner og Fjender. Lærkerne svang sig op i den samme Luft, der endnu var ligesom hed af Granaternes glødende Færden, og sang saa frejdigt, at Felix følte, at Livet havde andet tilovers for ham end Krig og Død og Blod og Elendighed. — Der var Foraar i Luften.

Kort efter var Skansen forladt, og i den graalige Jord bagved, der var undermineret

af Huller og Gruber, fandt Folkene sig snart tilrette. Han stod ved den skrøbelige Bro, da de løb over den, og han lagde nu først Mærke til, at deres Ansigter vare blegte og forandrede.

XII.

Da han selv løb hen for at søge sin Plads, hørte han et Raab efter sig, og en Granat strøg hvinende hen over ham, slog ned og sprang. Han hørte nogle Skrig, men da han kom hen til Udgravningerne, var alt roligt. Saa stak Fløjmanden sit skjæggede Ansigt op af Jorden næsten lige ved hans Fødder og pegede over mod en Jordbunke. »Det var der henne,« sagde han. Felix gik derhen. Han saa' en splintret Geværkolbe paa Jorden og to Soldater, der laa ganske stille, den ene af dem var blodig, og da han tog den anden i Skulderen, faldt hans Hoved tilbage. — De var døde begge to. Han meldte det roligt til Kompagnichefen, der bad Højer om at skrive deres Navne op og faa fat i Ambulancen, naar den kom tilbage.

Hen ad Formiddagen kom et Par inspi- cerende Officerer til Kompagniet. Det var en Kapitajn, der havde en overordnet Plads i

Dybbølstillingen, og hans Adjutant. Kapitaen var en lille trivelig Mand med en stor ubarberet Dobbelthage.

»Aa,« sagde han, idet han stak Hovedet ind i Kompagnichefens Hule, »her har De det rigtig godt, lad mig slippe lidt ind.«

»Ja kom, kom,« sagde Kompagnichefen, der var glad ved at kunne faa lidt at vide om, hvad der foregik omkring dem ude i Verden. De havde undertiden haft en Følelse af, at de vare ladte tilbage ganske alene; nu kunde de endelig faa noget at vide.

»Kjære,« sagde den tykke Kapitaen, »her har De det jo dejligt. — Jo Tak,« sagde han, da der blev budt ham en Snaps, »jeg er saa udaset, aa, ah! — Tak for en Bid Brød!«

Adjutanten, som ogsaa havde klemt sig ind, — der var til Nød Plads til fem Mennesker, — var en høj svær Mand med begsort Haar og et Fuldskjæg, som bedækkede det meste af hans brune Ansigt. Hans sorte Øjne lynede livligt, naar han talte, og naar han lo, glimtede de store kraftige Tænder under den vældige Bart. Det var en Holstener, og han

snurrede paa Konsonanterne, saa hans Tale lød som smaa Trommehvirvler.

»Harr De værret i Skantsen i Nat?« sagde han, »Død ok Pine, firra den trrettende harr vi trrukket alt ut derfra. Af hvem harr De faaet Orrdre?«

De fik at vide, at Situationen nu var saaledes, at man hver Dag kunde vente, at Fjenden vilde storme. Hans Forposter stod sine Steder kun 60—70 Skridt fra vore.

»Vi er hans sikkre Bytte, der er ikke mere at gjøre, undtagen ét: vi burde gaa vor Vej og skaane alle de mange Menneskeliv, men nej,« sagde Kapitajnen bittert, »der skal ofres mere endnu.«

»Hvorfor saa ikke hellere bryde ud med hele Hæren, gjøre et Udfald, nu da han mindst venter det,« sagde Sander, hvis blege Ansigt lyste i Hulens Baggrund.

»Aa kjære De, — véd De hvad et Udfald er? Og hvorfra vil De falde ud? — Fra disse Grusdynger? Hvorledes skulle vi faa ryddet Plads for de Tusender, som skulde ud, uden paa en Gang at blive masede til Bolledejg. Nej, unge Mand, De kan tro mig, Dybbøl ma

falde, og nu er Dagene talte. — Her er ingen Ting at gjøre.«

Han tog Brillerne af med en træt Mine og pudsede deres Glas, medens han blændet saa' sig omkring. »Ja, nu maa vi afsted,« sagde han. »Jeg skal have en Melding op til Møllen. Blot jeg kunde blive her; her er saa godt.« Adjutanten tilbød at gaa, men det vilde den anden paa ingen Maade tillade. »Nej, lad os faa en paalidelig Mand her, saa kan vi tage os en lille Lur,« foreslog han. »Vi har ikke sovet siden iforgaars.«

»Maa jeg gaa,« sagde Felix, idet han i sin liggende Stilling tog Haanden til Huen.

»Nej vist ikke nej,« sagde Kompagnichefen, »jeg kan ikke undvære mine Officerer — nej De heller ikke, Sander, paa ingen Maade.

»De er altsaa endnu vred paa mig fra i Gaar, Hr. Premierlieutenant,« hviskede Felix til ham, »De stoler ikke mere paa mig.«

»Err De Officer?« spurgte Adjutanten. »Nej Aspirrant, ser jeg. Kan han ikke gaa? Den unge Mand kan være der i et Rruff.«

Felix kravlede ud, og inden Kompagnichefen rigtig fik lagt sig imellem, havde han

faaet et Brev i Haanden. »Also, barre ligeut, til Møllen, forschtor De, saa afleverrer De Setlen og kommer herr.«

»Ja vel, Hr. Premierlieutenant,« svarede Felix fornøjet og løb.

Over Mudder og Snavs havde den lette Nattefrost lagt en tør Skal, som kunde bære, men nu da Solen var kommen frem, var Jorden bleven til et blødt, tommetykt Dynd. Han skred frem over dette Jordsmon, idet han, uagtet hans lange Støvler i Forvejen vare graa af Støv og Snavs, undgik de smudsigste Steder. Med Velbehag indaandede han den friske foraarsvangre Luft, det var ham en Nydelse at komme i Bevægelse, og han var stolt over at være sendt i et vigtigt Ærende, et Tillidshverv. Med Huen paa Snur over det lyse Haar, med Læberne halvt aabne, idet han aandede let, skred han frem, og hvor Terrænet var mindre oprevet og gjennemrodet, gik han rask til, saa han hurtigt blev varm. Han stod da stille, spændte Sablen af for at faa Kappen op, og da han havde faaet Gehængenet lagt om Livet, lod han den frit flagre om sig.

Til den lyksalige Følelse af Sundhed og Ungdom kom en barnlig Selvbevidsthed og Glæde over, at han saa' flot og rask ud; han lod Sablen slæbe klirrende efter sig og frydede sig ved denne Lyd. Dybbøl Mølle stod foran ham uden Hat og uden Vinger, den, som saa længe havde trodset Fjendens Granater. Til højre hævede det sønderrevne Terræn sig op til Skanser og Løbegrave, og paa den anden Side strakte Landet sig ned mod Alsund, men saa jævnt, at han ikke kunde se andet end de store tomme Marker, og langt nede nogle Tropper bag Hegnene, men dér, hvór han nu gik, syntes alt ham øde og forladt.

Foran ham, henne ved et Gjærde, laa noget, som han først troede var et Menneske, men da han kom derhen, saa' han, at det var Liget af en Hest, som var halvt bedækket med Jord. Øjnene hang blaa og brystne langt ud af Hovedet, af hvilket den nederste Del var borte. Han blev staaende lidt fra den, søgte med Sablen at faa Mudderet af sine Støvler og blev derved opmærksom paa det tynde visne Græs ved Gjærde da

han saa skrabede Mulden bort, saa' han nogle lysegrønne Spirer. — »Foraar!« sagde han til sig selv, og han lyttede nu, medens han gik videre, med dobbelt Opmærksomhed til Lærkernes travle og iltre Sang, som kun engang imellem blev afbrudt af en susende Granat.

Alt, hvad han havde hørt for lidt siden, forekom ham nu næsten utroligt. Han kunde i Øjeblikket ikke tænke sig, at Fjenden stod paa Lur saa kort fra ham, og at al denne Ro og Friskhed kunde vexe om til Kamp, til Larm og Skrig og Skud og blodig Elendighed. Hans unge Hjærte svulmede i Foraarsfønmelser, og hans Tanker svang sig bort til lysegrønne Skove med hvide Blomster i den grønne Bund, til unge, glade Piger, smukke, leende — til alle dem, som — — —

»Hov — hvor skal De hen?« raabte en Stemme pludselig. Bag en lille Stump af en Palisaderække og helt nede ved Foden af denne saa' Felix nogle Hoveder, som kiggede efter ham. Han var naaet hen bag den næste Skanse, hvis Besætning ogsaa var trukken tilbage og laa i Grusdyngerne. I en Hytte, som var langt bekvemmere end det Hul, de havde ved

hans Kompagni, sad flere Officerer af Batalionen. Kapitajn Knudsen hvilede i sin fulde Længde med Hovedet saa lavt, at hans lange Fipskjæg stod lige op i Vejret. v. Kaden og Reinhardt sad ved Siden af hinanden, og det saa' ud, som om den første havde overtaget Undervisningen i Engelsk, thi de havde Bogen liggende imellem sig.

Felix fortalte med en vis Selvfølelse om sit Hverv, og v. Kaden, som var ivrig beskjæftiget med, hvad han kaldte sit Morgentoilette, der bestod i, at han snoede sit lange hængende Overskjæg op til Øjnene i to tynde Kroge, kaldte ham en »værdig Søn af Mars«. Men Mars's værdige Søn trykkede sig dog længere ind i Hytten, da en Granat sprang i Nærheden. Det var ham paafaldende, hvor de derinde saa' blege og trætte ud. Han tænkte først nu paa, hvor forsømt og smudsig han selv, efter de andre at dømme, maatte se ud, og han spurgte dem, om de ikke havde Vand til at vaske sig i. De saa' lidt forbavsede paa ham, og der blev en lille Pavse, men tilsidst sagde en Offleer, han ikke kjendte, med en gnaven Stemme: »De har vel nylig læst i

Skolen om, at Romerne prydede sig til Kampen, hva'? Men Preusserne vil næppe have Sans for, om vi have rene Skjorter paa eller pudsede Negle. De vil tælle vore Lig, vil de, hvis de ellers kan overkomme det, og Fanden ta'e mig ikke se paa, om vi er smukke eller grimme.«

Felix blev rasende over den Maade, han blev tiltalt paa, sagde kort farvel og gik. Reinhardt fulgte ham ud.

»Igaar Aftes angreb Fjenden lige til venstre af os. Hørte I det?« spurgte han.

»Ja, vi hørte Geværild. Faldt der mange?«

»Ja det véd jeg ikke, men X og X,« — han nævnede nogle Officerer — »ere skudte. Véd De, at Staal er falden?«

»Staal!« raabte Felix.

»Der sprang en Granat i et Hul, hvor Kompagniets Officerer sad, den gik tværs igjennem ham, og Kapitajn K. blev saaret; de andre slap. — Se jeg har ogsaa faaet en Rift.« sagde han og viste ham sin indbundne højre Haand, som han havde holdt inde paa Brystet under Kappen.

»Det er forfærdeligt,« sagde Felix.

»Aa, det kan jo ikke vare saa længe, Fjendens Forposter staa ikke 100 Alen fra os, og vi har Mas nok med at holde Folkene fra at snakke med dem, — de der henne har jo ikke tabt Humøret endnu,« tilføjede han, da de hørte Latter i Retning af, hvor Folkene laa. »Man siger, der bliver sluttet Vaabenstilstand med det allerførste,« vedblev han.

»Og hvad saa?«

»Ja hvad saa, saa kommer vi vel levende fra dette her, og det er jo dog altid noget.«

De stod lidt endnu, saa trykkede de hinanden fast i Haanden før de skiltes.

Lidt fra ham laa Møllen paa den anden Siden af den brede Chaussée. Han skulde bringe en Melding til en Oberst, som havde sin Plads der. Meddelelsen om, at Staal var dræbt, havde grebet ham dybt; han skulde aldrig mere se den stolte Officer — og saa tænke sig, at det kommer saa pludseligt, naar man mindst aner det! Mon jeg kommer levende tilbage? Hvad vilde jeg ogsaa indlade mig paa denne Tur for? Af Forfængelighed -- for at vise mig. Ja, ja, ikke for andet. Mon Gud vil straffe mig derfor? Men dog

vel ikke med Døden. Nej nej, det var for
 haardt. Ikke sandt, Du gode Gud, jeg skal
 ikke dø, jeg er saa ung — —

Da han saa' nogle Ingeniører, som, uagtet
 det var Dag, arbejdede ved den tilbagetrukne
 Linie, blev han skamfuld, som om de kunde
 have hørt hans Tanker.

Paa en Skraaning ned mod Vejens Grøft
 laa Ligene af to Soldater lidt fra hinanden;
 paa den ene var Hovedet knust, hans Hue,
 der var fuld af Blod og Hjærne, laa i Nærheden
 af ham. Den anden havde man vistnok været i
 Færd med at forbinde, da der laa en hel Rulle
 Bandage ved ham, og da han var halvt
 afklædt, saa' han den oprevne Mave, hvor-
 fra Tarme og Blod var drevet ud, og
 som i brune levrede Farver stak stærkt af
 imod Huden, der var graa som Kit. Han var
 blevet dræbt paa det Sted, han laa; thi paa
 en lille Busk oven over ham hang der lasede
 Trevler af Tøj og nogle røde Smaapletter —
 Kjød, som var sprøjtet omkring paa Grenene.

Felix stønnede højt ved Synet af Ligene,
 men gik videre hen imod Møllen. »Hvem der!«
 raabte en Soldat nede i et Hul. Han spurgte

om Obersten. »Her,« sagde Soldaten. Længere inde i Hulen sad en Premierlieutenant med lakerede Ridestøvler ved et lille Bord, som vistnok hørte til Møllen, og skrev i en lille Bog.

»Det er godt,« sagde han og rakte Haanden ud. Han aabnede Konvolutten. »Er der mere?« spurgte han. »Hvad nyt?« Felix stod med Haanden til Huen og fortalte, hvad han vidste. »Det er godt,« gjentog den anden, »hvad er Klokken? Modtaget Klokken,« skrev han uden paa Konvolutten, »hvad var det nu den var — sex, værs'go', vil de aflevere den,« og han satte sig atter til at skrive i sin Notitsbog.

Felix gik. Det var kort Besked, saa fik han altsaa slet ikke talt med Obersten selv, han havde glædet sig dertil og havde tænkt sig, at denne vilde klappe ham paa Skulderen og sige ham et Par anerkjendende Ord, spørge om hans Navn og saadan noget, — og hvis saa en Granat var slaaet ned, vilde han — Felix — staa med Haanden til Huen uden at røre sig, medens de andre styrtede ned og dækkede sig.

Det begyndte at blive mørkt, og han skyndte sig tilbage. Han løb over Vejen forbi de døde Soldater. En Granat kom brasende og slog ned nogle Alen foran ham; han blev staaende stiv, urokkelig — sprang den dog ikke snart? — saa løb han et Stykke baglængs og saa i en stor Bue uden om den, og medens han hørte Granaten springe, tog han Sablen i Haanden og løb saa hurtig, han kunde.

»Blot jeg kommer levende tilbage!« sagde han til sig selv, og han tænkte sig liggende henslængt, sprængt og knust, som den døde Soldat. Han havde en Følelse, som om Døden var i Hælene paa ham og vilde indhente ham. Døden med udhængende farveløse Øjne som den døde Hest, og han fløj afsted, som om han kunde løbe fra Granaternes higende Hast. — En rødskjægget Officer stak engang Hovedet frem og raabte efter ham: »Hvad er der?«, men han standsede ikke, men løb og løb, til han forpustet stod bag sin Skanse. Allerede, tænkte han, hvad gaaer der dog af mig? —

Lidt efter blev det meldt Kompagnichefen,

at der gik en Parlamentær ude i Terrænet. »En Parlamentær!« raabte han, »ja der skydes jo heller ikke.« De sprang op alle sammen og tørnede ud. Kun fra Broager kom der nogle Skud, ellers var Skydningen standset. Nede mod højre Fløj saa' de nogle Skikkelser med et stort hvidt Flag bevæge sig ind imod Stillingen. »Han kommer ikke til os,« sagde en af Folkene, »mon der er sket noget?«

»Der er vel sluttet Fred,« sagde en anden.

»Aa,« sagde Sander, »Fred — det vilde jo være en Skjændsel!« Kompagnichefen rystede paa Hovedet og tav.

Lidt efter sagde Sander: »Ikke en Gang Aviser har vi faaet herud. Vi ane ikke, hvad der sker i Verden, vi, der dog har mest at sige af dem alle.«

»Ja jeg skal love for det,« sagde Højer med sit stille Smil og tilføjede med en lille Latter, »vi har svært meget at sige.«

Luften var kold og klar. Solen var næsten borte, men Himlens skarpe Renhed lyste endnu over Egnen. Nede paa Sundeveds Strand brændte et lille Hus, Luerne slog livligt flammende i Vejret, næsten uden Røg, men ovre

paa Als var en stor Gaard skudt i Brand, og en tyk graasort Røg steg op fra et voldsomt Baal og strakte sig som et langt Uhyre i bugtende Ringe, der blev farvet rødlige af Solens sidste Glans, ned imod Syd, lavt hen over Jorden, og dens Ringe blev sortere og sortere, alt som Solen sank og Nymaanen kom frem. Felix blev staaende og saa' paa Ilden, efter at de andre vare blevne kjede af at vente. Han stod og nød den store Stilhed og den Sikkerhed for Liv og Lemmer, som den korte Stilstand tillod. Det var som et Tryk, en Byrde var lettet fra hans Bryst. Det var som om Markerne sov. Som en Syg, der havde raset i Feber, syntes Naturen ham nu træt at strække sig ud i rolig Hvile, medens de mange Mennesker vaagede, men som Vægteren vaager, som Skildvagten vaager med Haanden paa Sværdet, med truende Miner imod den, der vilde vove at antaste Hus og Hjem. Saa glimtede det derude. »Dæk!« blev der raabt. Og Beskydningen begyndte igjen.

Kort efter gik Afløsningen for sig i den sædvanlige febrilske Hast, og under den sæd-

vanlige Overdængen af Granater maatte Kompagniet hen i Løbegravene.

Natten var lang som de forrige Nætter. Kompagniet skulde næste Dag tilbage til Barakkerne og ligge der et Døgn, inden det med sin Afdeling gik tilbage til Als. Det viste sig ogsaa i Soldaternes Færd, at de glædede sig til, at der kom Forandring. De vare blevne mere tavse og saa' trætte ud, de sank ned i Knæene, naar de gik, og Ryggen var mere bøjet end ellers. Om Morgenen var de vrede over, at det varme Øl ikke kom ud til dem, og de ytrede højroestet deres Harme, højere end ellers deres Nag til Fjenden. Officererne vare livligere i Forventning om, at der den kommende Dag ventede dem større Sikkerhed og flere Bekvemmeligheder. Skydningen var ogsaa stilnet af, og Kompagniet fik ingen Saarede. Natten gik, og Dagen kom; den var lang og drøj som de andre Dage.

XIII.

Den Bataillon, som afløste dem om Aftenen, havde mange Gange før været ude i Stillingen, og Soldaterne kom løbende delingsvis med en vis Trevenhed, ligesom i indædt Forbitrelse over, at de atter skulde derud. De kjendte de forskjellige Lokalteter og indtog deres Pladser med kjendte Mænds Sikkerhed. De andre derimod, Felix's Kammerater, havde travlt med at komme bort; de trippede af Utaalmodighed, og da Raabet: »Første Deling!« lød, fór de op, og med en Hast, som man især ikke skulde have tiltroet de gamle, blaakappede Forstærkningsmænd, fløj de alle afsted i Mørket efter Felix — hvorhen vidste de ikke. Men noget længere tilbage stod Højer, som rolig tog Piben af Munden og sagde: »lige tilbage til Vejen og vent saa dér.« Da saa

Kompagniet var samlet, gik det videre i rask Marche. De kom forbi Barakken, hvor de havde faaet de første Saarede; den var nu helt skudt sammen. Talen blev mere højrestet, end den havde været i flere Dage; thi de følte sig nu trygge ved, at hele Kompagniet igjen var sammen, efter at det i disse Dage stadig havde været spredt i smaa Hobe. Talen drejede sig da mest om dem, der ikke mere vare med: de Dræbte og Saarede. Idet de ofte snublede paa den ujævne Vej, rykkede de snart efter forbi Barakkelejren, en Samling Bræddehytter, som vare gjennemhullede af Granater, og ud paa den brede Chaussée, svingede til højre og gjorde Holdt ved et temmelig højt Gjærde, som løb imod Nord paralelt med Skanse-rækken derude. Der laa Halm i Grøften, og Folkene satte sig ned i denne i en lang Række.

I en Krog af Gjærdet, nærmest ved den brede Landevej, var der lavet en Slags Hytte for Officererne, en lille Vold var gravet op om Grøften, der var lagt Brædder hen til den fra Gjærdet som Tag, og ovenpaa dette

der bunket et flere Fod tykt Lag Jord. Det saa' solidt ud, og Kompagnichefen var henrykt over dets Bekvemmelighed, da han var krøbet derind. Han strakte sig i Halmen efter at have faaet Møllertøjen paa, og nu først vedgik han for de andre, at han ikke var rask, og at han havde været syg hele Tiden; men nu vilde han tage sin Medicin og hvile sig, »og naar vi i Morgen kommer over paa Als,« sagde han, »har jeg hele fire Dage at komme mig i, for jeg har et Jærnhelbred«, og saa lo han med sit vindende Smil. Højer havde derimod ikke Ro paa sig den Nat og krøb stadig ud og ind af Hytten.

I Begyndelsen faldt der forholdsvis kun faa Granater, eller de mærkede dem maaske ikke saa meget her som ude i Skanserne. Felix krøb saa ind i Hytten for at hvile sig rigtig ud. Der var lummert der inde i det lille jordede Rum. »Kom her hen, min Dreng«, sagde Kompagnichefen og flyttede sin Lygte, men da Felix lagde sig hen til ham, var det ikke tæt nok endnu, han skubbede sig helt op til ham, idet han stadig smaasnakkede

med ham. Han talte om dem derhjemme, om sin Hustru, som var saa høj og slank og saa smuk, men især talte han om sin lille Pige. Felix lyttede tavs til alt dette, som ikke havde nogen egentlig Interesse for ham, men han nænnede ikke at flytte sig.

»Du skulde se, naar min lille Tøs smiler i Søvn«, sagde han, »og naar hun saa slaar sine store Øjne op og ser forbavset ud og ler endnu mere med alle sine smaa hvide Tænder, der ser ud som Risengryn — og saa krummer hun Fingrene begærlig for at faa fat i mig, og de er saa smaa, saa smaa, og Neglene er som bitte rosenrøde Kunstværker — aa, naar jeg en Gang igjen skal mærke hendes smaa varme Arme om min Hals, saa vil jeg synes, at alt dette her er ingen Ting.«

Han tav, og Felix troede allerede han sov, men saa hørte han ham sige ligesom for sig selv: »nej, nej, mit Barn gav jeg ikke hen, om jeg saa kunde frelse hele Danmarks Rige derved.« Lidt efter sov han, og da en Granat slog ned i Nærheden med et vældigt Brag, krøb Felix ud for at se, om der var

noget i Vejen. Det var mørk Nat udenfor. Højer og Sander gik op og ned foran Folkene.

»I maa ikke sove«, sagde de til dem, »vi skal passe paa i Nat, i Morgen kan vi faa os en ordenlig Lur.«

»Nej vel!« svarede Folkene, og lidt efter faldt de saa hen igjen.

»Kan De ikke fortælle en Historie, Pless?« sagde Felix, »De sover da ikke?«

»Gu' velsigne Dem, Hr. Lieutenant« — Felix elskede ham, fordi han altid kaldte ham Lieutenant. — hvor ka' man sove, naar man æ' saa tøstig som jæ' æ'«.«

Felix fik fat i sin Flaske, hvori der endnu var et Par Snapse, der strax forsvandt i Pless's Gab, og saa begyndte han at fortælle. Kun de nærmeste hørte efter, men deres dæmpede Afbrydelser og Smaalatter lokkede flere til. Men ogsaa blandt dem var der mange, som af Udmattelse faldt i Søvn med Hovedet paa Side-mandens Skulder og med et Smil paa Læben over Pless's Skildringer af sine Oplevelser med en Jordemoder paa et Dampskib. Fløjmanden sad og lo, og hver Gang der var noget

rigtig morsomt, sagde han: »Den var s'gu go'« og puffede til sin Sidemand, som sad og nikkede af Søvn. Længere nede ad Gjærdet gav Soldaterne sig imidlertid helt hen i Søvn; nogle laa paa Ryggen med bøjede Knæ, andre paa Siden med Ansigtet nede i Jorden, flere af dem snorkede højt, en enkelt mumlede utydeligt i Søvn.

Da Felix kom helt ned paa Fløjen, stod en Mand alene med Geværet i Haanden, og saa' ud imod Skanserne.

»Hvad staar De der efter, Underkorporal Larsen?«

»Aa, Hr. Aspirant«, svarede han, »jeg staar og tænker paa, at det vistnok snart maa gaa løs. Kommandersergenten, som venter paa Kompagniet ovre i Byen med Bagagen, har været herude for lidt siden.«

»Naa, og hvad sagde han?«

»Ja, han har hørt sige saa meget derinde. Der handles nok svært om Vaabenhvile, men hvis De ikke skynder sig lidt, kunde det hændes, at der ikke kom mange af os over Broen igjen.«

»Sagde han det?«

»Nej, det siger jeg«, og efter en Pavse tilføjede han, »ser De, Hr. Aspirant, Preussen er inte dum, og han véd s'gu nok Beskeden om, hvordan det staar sig med os, da vi ikke svarer fra Skanserne — naa, saa kreperer det mig, at vi ikke er derude for at tage imod ham, naar han kommer«, og han rettede sig lidt og strakte Armen ud imod det Sted, han tænkte paa.

Felix gik tilbage igjen og traf uden for Hytten nogle andre Officerer fra Bataillonon, som stod i en Klynge. Han blev staaende lidt fra dem, idet han ventede paa en Opfordring til at nærme sig, og hørte v. Kaden udmale, hvilken udmærket Aften de skulde have, naar de kom over paa Als. Den store svenske Officer lo af hvert Ord han sagde. — »Men der staaer jo Martis egen Kjæledægge!« sagde han. »Naa, hvorledes gaaer det, har de faaet nok af dette Tivoli? Hvis jeg havde et Par ordenlige Støvler«, vedblev han til de andre, »ville jeg gjøre Visit i Morgen hos hin Præst, man taler saa meget om, og om hvem Sagnet melder, at han skal have en Overflod

af Vin og smukke Døtre af en Kvalitet, som ingen skal kunne modstaa.«

Noget derfra gik Reinhard frem og tilbage og talte ivrig med en Officersaspirant. Felix gik hen til dem. Han syntes, de saa' saa underlig blege og ophidsede ud. De besvarede hans Spørgsmaal kort, og han mærkede tydelig nok, at han var tilovers. Da han gik, begyndte de atter at tale med hinanden, og Reinhardt sagde aandsfraværende Farvel. Felix syntes, at ingen rigtig vilde give sig af med ham, og han krøb saa ind i Hytten til sin bedste Ven. Der var kvalmt og lummert der inde i det lille Rum og ganske stille. Tæt trykket op i en Krog laa Kompagnichefen og sov fast, Lygten stod paa den anden Side paa en Sten i Halmen og skinnede lige ind i Sanders lille, fine Ansigt. Ogsaa han sov, men ikke saa roligt; endog i Søvnne var der et levende Spil i hans Ansigtstræk. Felix strakte sig ud ved Siden af ham og laa og stirrede paa denne fintskaarne Mund, som selv i Søvnne vedblev at tale.

Han blev vækket ved at Højer sagde

noget ind i Hytten. Han laa i Aabningen paa alle fire ligesom en Hund.

»Er der noget i Vejen?« spurgte Felix.

»Det er en Skydning, som vi aldrig har hørt Mage til!« svarede den anden. Felix krøb ud, og lidt efter kom Kompagnichefen og Sander.

XIV.

Det var, som om alle Helvedes hylende Aander vare slupne løs. Den stille graa Morgenuft spaltedes, hurtigere end man kunde tælle, i høje Buer af Tusender af susende Granater. Næppe havde den ene standset sin hvæsende Il for strax at springe i mangfoldige svirrende Stykker, før den næste kom skurende og sprang, før den naaede sit Maal, ret som om den i sit fortærende Raseri ikke kunde give sig Tid. Underligt lød det da, naar i den korte Stilhed de kantede Jærnstykker fløj om som forvildede Fugle med summende, klagende Toner. Det var en Regn af Ild og Jærn, som aldrig forhen var set, og denne Regn tog mere og mere til i Løbet af sex rædselsfulde Timer. Brag og Brøl og Hyl og Hvin!

Felix laa henne mellem Folkene; ingen af dem sagde et Ord, de maatte raabe til hinanden for at høres, saa tav de hellere.

Deres uhyggelige Ro og Tavshed forvirrede ham, han følte et Tryk over sit Bryst, som om det var spændt sammen med en Gjerd. Han havde Lyst til at skringe højt, til at raabe med i denne øredøvende Larm, men han kunde ikke. Han saa' en Officer staa paa et Gjærde og kalde og vinke ivrigt, han saa' en Soldat, — en Oppasser — komme løbende, en Granat springe og Oppasseren falde og rejse sig igjen, tumle omkuld og blive liggende.

Det er umuligt, tænkte han, vi komme aldrig fra dette her, vi skal dø alle sammen. Tæt ved ham tog en Soldat sin Brødpose frem og gav sig til at spise. Felix sad og saa' tankeløst paa, hvorledes hans brune Kjæber gik op og ned, medens hans sløve Øjne saa' efter Projektilerne.

Og Larmen tog til. Som tunge Vogne rumle hen over hule Broer, som Raslen med Kjæder paa Stengulve, som styrtende Fald af mange Vande, som Brag af Tømmerstabler, der ramle sammen — en Samling af uhyre Lyd. Felix mærkede, at Jorden rystede under ham, — ja, saadan maatte Jordens Undergang begynde!

Kompagnichefen kom gaaende med sin Stok i Haanden, han sagde noget, som ikke kunde høres, saa bukkede han sig, tog en lille Granat, der næsten var hel og raabte til Felix, at den vilde han have hjem med til Erindring. Felix og et Par af Folkene begyndte at lede efter lignende Stumper, men de fleste sad forskræmte og trykkede sig op ad Gjærdet. Kompagnichefen dukkede igjen ned i den varme Hule, men Felix krøb snart hen til Højer, som laa og røg, og snart til Sander, som stadig ventede, at der den Dag endelig skulde komme Breve ud til ham. Han havde været halvvejs inde ved Brohovederne, raabte han, men ikke mødt andet end springende Granater. Og Larmen og Regnen tog stadig til. En Regn af Ild og Brand og glødende Jærn, en Larm slynget sammen af alle bedøvende, knusende Lyd.

Saa — ligesom i et Nu — blev det stille. Skydningen hørte op. Den pludselige Stillehed gjorde et næsten svimlende Indtryk. — Man hørte en Lærke slaa højt oppe i Luften

»Hvad er det?« spurgte Højer.

»Det er Geværskud!« sagde en af Folke

»Ja min Salighed!« raabte han og sprang hen til Hytten. »De stormer der ude!« skreg han. »Til Gevær!« Idet Felix sprang op, hørte han en Lyd forbi Øret som af en brummende Bi og saa en pibende Fløjten, og medens han og Folkene traadte an bag Gjærdet i Kompagnikolonne, lød der en sælsom raslende Skratten og Knitren i det Fjærne.

Kompagniet stod allerede paa Plads, da Kompagnichefen kom hen imod det; alle saa' hen paa ham, men han blev standset af Bataillonsadjutanten, som kom i fuldt Løb i sine store Ridestøvler. Idet han gik Adjutanten i Møde, raabte Kompagnichefen til Folkene: »Tag Patronerne i Lommerne fra Tornystrene!« og de fik travlt med at efterkomme Befalingen. Nu gjælder det, tænkte Felix og var ivrig for at gjøre sin Pligt. Han gjorde af og til nogle Kast med Hovedet, naar de matte Kugler summede forbi. Larsen havde smøget sine Kappeærmer op ved Hænderne og plukkede Skraatobak itu. som han i smaa Stumper delte ud til sin Sektion.

»Naa Folk!« raabte Kompagnichefen, der nu stod foran med skrævende Ben, støt og fast og ligesom mere høj og rank end ellers,

»gjør nu jeres Pligt og stol paa Gud og paa mig og paa Jer selv!« Han gav en Ordre, og i Sektioner satte Kompagniet sig i Løb, svingede venstre hen imod Chauséen, svingede højre og fulgte denne. Felix løb foran ved Kompagnichefens Side. Det hele havde varet et Par Minutter fra Højers første Raab.

Et Stykke længere fremme blev den voldsomme Larm endnu voldsommere, den bragende Knitren samlede sig i et eneste, uafbrudt Skrald, alt foran stod i en tæt, hvid Damp — saa frem i Dampen, langt der ude mylrede det med sorte Skikkelser. »Frem ad!« raabte Kompagnichefen, idet han kastede sin Stok og trak sin Sabel, »frem ad!« og han svingede Huen. Opflammet ved Raabet fulgte Felix. Den lange Sabel blev revet ud, og med Huen i Haanden, flammende Øjne og opspilede Næsebor, næppe sig selv bevidst, fløj han afsted med det samme Raab, ligesom baaret frem af en mægtig Begejstring. Og hvorledes det gik til, vidste Felix ikke, men han forstod pludselig, at vore Skanser vare tagne af Preusserne, og at disse nu for enhver Pris maatte kastes tilbage. Kompagniet kom ud over

Markerne, udviklede sig i en lang Linje, løb igjennem blød og sumpet Jord, der sprøjtede op om dem, og saa videre frem til et Gjærde. Folkene kastede sig ned og skød. Der laa nogle Mennesker lige over for ved et andet Hegn; Felix hørte Smæk paa Smæk i Jorden af Kuglerne, der kom, og Smæld paa Smæld af Kuglerne, der gik. Der var tæt Røg overalt, han kunde intet se, — jo bagved, der laa nogle Soldater paa Marken. Det fór igjennem ham: Er de døde eller vil de ikke med? Hvem giver Ordre? Hvor er Kompagnichefen? — »Frem!« skreg han, »frem ad!« —

»Vent lidt!« raabte Kompagnichefen, der pludselig kom tilstede, »vi maa vente lidt!« Felix tog sig sammen ved at se, hvor rolig han var. Ovre bag det næste Gjærde saa' han Preussernes flade Huer og en lang Række smaa hvide Røgskyer.

»Der henne staaer en Officer!« raabte Larsen, flyttede sit Sigte og skød; Officeren forsvandt, og en anden kom løbende hen til Stedet. Larsen smed sit Gevær og rev et andet fra sin Sidemand. »Er det ladt?« spurgte han og skød næsten samtidig. Officeren gjorde et

højt Spring, og Felix saa' ham ikke mere. En af Folkene ladede med rystende Hænder og spildte alt sit Krudt, men rammede dog Kuglen ned. Aa, De er et Fæ!« raabte Felix. — Plask! Noget varmt sprøjtede ham i Ansigtet, og »Fæet« faldt sammen med et jamrende Skrig; men i samme Øjeblik hed det: »Frem ad!« Det blev raabt nede fra venstre og gjentaget op til højre og saa: op over Gjærdet og videre frem til det næste Hegn over den hullede Mark, over Knolder af Jord, over Mennesker, der laa og vred sig med Skrig og Hyl eller stille, med krummede Fingre og Blod over Ansigterne. Hidset af Kruttdampens vamble, lunkne Em, opflammet af det flyvende Løb, blev Felix atter revet med — de flade Huer forsvandt fra Gjærdet foran og løb tilbage, og i Øjeblikkets Fryd følte han en ubændig Lyst til at styrte afsted efter dem og faa alle med. Han sprang op imellem de nøgne Buske og vilde sætte Foden paa Ryggen af en Død, som laa paa den anden Side i Grøften, da én greb ham i Kappen og trak ham tilbage bag Gjærdet. Kuglerne væltede over dem, smækkede i

Jord, slog i Kjød — han hørte det ikke — svippede i Grenene, nappede i hans Kappe — han mærkede det ikke. — »Til højre, til højre!« blev der raabt, men til højre var der et Gjærde, som løb lodret paa de andre og stødte sammen med dem i en tæt Tjørnehæk. Der var intet at se for Røg. Felix vilde frem, men hans Folk løb igjennem Tjørnene, og da han rask trængte igjennem disse, gik han paa noget blødt, og han syntes han skimtede lyseblaa Kroppe under sig. Paa den anden Side af det lange Hegn stod Kompagnichefen. »Her hen, langs Gjærdet!« raabte han, men rakte i det samme Armene højt i Vejret og faldt forover.

»Tilbage!« blev der raabt. »Nej, frem ad! — Nej, Premierlieutenanten er falden!« og nogle af Soldaterne gav sig til at løbe tilbage. Felix svang sin Sabel i den yderste Exaltation og skreg: »Frem ad, for Satan, fremad!«

En Officer kom langsomt gaaende: »Vi skal trække os tilbage!« sagde han højt.

»Tilbage? Nej, frem ad! Frem ad!« raabte Felix, men fik i samme Øjeblik et stærkt Slag, han følte ikke hvor, og styrtede om. — — —

En tyk, hvidgraa Sky af Damp rugede over Dybbølbanke, og inde fra denne Sky sivede et Gny og et Bulder af Tusender Geværskuds dumpe Knald; det drøenede og hamrede, som om en Vulkan var i Udbrud, som et Jordskælvs revnende Brag, og der hørtes Skrig og Raab, og smertefulde Hvin og rasende Hyl — saa overdøvedes alt af en sælsom uhyggelig Lyd, der fik Hjærtet til at stivne af Rædsel og klynke af Angest, — en Dødsrallen, som af et helt Folk, der rallede i Dødskamp. —

Dybbølstillingen var i Fjendens Vold, de Danske hastede tilbage til Broerne, for at komme over til Als.

XV.

Da Felix kom til sig selv, laa han udstrakt paa Maven bag Gjærdet. Han kunde ikke røre sig, ikke bevæge et Lem, ikke rejse sit Hoved. Med Oplydelsen af alle sine Kræfter fik han Ansigtet om til Siden og saa' Kompagnichefen blive baaret bort af nogle Soldater. Nu bliver jeg taget til Fange, var hans første Tanke.

»Tag mig med!« raabte han, men han hørte ikke sin egen Stemme.

»Kom!« sagde en Stemme til ham, og en Korporal bukkede sig ned over ham og tog ham i den højre Arm. Felix skreg af Smerte. »Er det der?« spurgte Korporalen, tog ham i den anden og trak ham efter sig hen ad Jorden som en Sæk. En Soldat kom til, de fik ham lettet op, og nu gik det hurtigere tilbage.

Han vidste ikke, hvad der skete med ham, før han kom til sig selv i en Grøft.

Han vendte Hovedet efter en klagende Lyd ved Siden af sig; dér laa Kompagnichefen. Hans brede Skikkelse syntes ham sammenfalden og lille, han var ganske hvid i Ansigtet, og han stønnede svagt. Felix selv var kun let saaret, men som det ofte gaaer, troede han, at det var meget mere. Det stak ham i Brystet, og han kunde ikke faa Vejret. Altsaa har jeg en Kugle i Brystet! tænkte han, men det var ham ikke muligt at faa Haanden ført op. Nu skal jeg altsaa dø, — jeg er lige ved at dø, men min Sjæl er her endnu i mit halvdøde Legeme, om et kort Sekund er jeg deroppe, og han saa' op imod den hvide Himmel, men da han mærkede, hvorledes Kuglerne endnu peb hen over ham, ønskede han, at han kunde trykke sig dybere ned i Jorden. Alt er jo ikke forbi endnu, nej, nej, tænkte han, naar blot jeg kunde blive forbundet.

Nogle Soldater kom løbende med en tom Baare, Korporalen løb foran. »Her! her!« raabte han, og de tog fat paa Kompagnichefen, der udstødte nogle halvkvalte Skrig. »Kom nu,« sagde Korporalen til Felix,« op med Dem!« Han tog sig sammen, nogle Folk

kom til, og saa blev han halvt ført og ledet, halvt baaret tilbage en lang, lang Vej, som aldrig fik Ende. En Granat gik saa tæt hen over dem, at de sank i Knæ under Lufttrykket, og slog ned i Jorden. Den sprang, Stumperne røg frem efter, og de gik hen over Hullet. Det forekom ham, de mødte nogen, der sagde: »lad ham ligge, han er jo død,« men saa rettede han sig op og ravede med, indtil det paa en Gang blev Nat omkring ham — og saa vidste han intet mere.

Det bølgede og vaklede under ham; han sank, nej, nej, han sank ikke, han fløj — svævede højt, højt op, saa atter ned med en knugende Vægt paa sit Bryst, det slog sammen over ham, Bølger, Jord, Vand, det stoppede hans Mund, det kvalte hans Aandedrag, -- »Hjælp!« skreg han, og med en voldsom Anstrængelse fik han Øjnene op. Han laa paa en Ambulancebaare og blev ført afsted af et Par Soldater. Da han skreg, satte de Baaren, og han smilte nu med et fredeligt, træt og lykkeligt Smil. En hel Del Soldater og Officerer kiggede ned paa ham og skyggede for Solen. »Hvor er han saaret?« spurgte de. Han laa

og smilte og var saa glad over, at Solen skinnede saa lyst og muntert, og da de gik videre med ham, forstod han, at han var ovre paa Als, og at de bar ham op ad en Bakke til Møllen. Den bageste Soldat maatte løfte Baaren i krumme Arme, for at den ikke skulde hælde. Han laa og saa' paa den forreste Soldats brede Ryg og tænkte paa, hvor de vare gode imod ham, og han tænkte paa de saarede Soldater, som de havde mødt den Dag, de gik over til Dybbøl; han vendte sig lidt og vilde vinke med Haanden, men saa kom Smerterne igjen, og han stønnede.

»De ska' itt' røre po Dem, Hr. Løjtnant, bare rolig«, sagde Ambulancesoldaten bag ved ham. En Masse Soldater drog forbi ham i modsat Retning. De kommer vist for sent, tænkte han. — Saa satte de Baaren ned uden for Møllen.

Der var en tæt Stimmel af Mennesker og lange Rækker af Baarer med Saarede. Soldater med tomme Baarer løb rask ned ad Bakken. Der hørtes ikke en Lyd fra de Saarede, men inde fra Husets aabne Vognport lød en skrækkelig Jamren, og under-

tiden blev en forbunden Soldat ført ud, enten paa en Baare eller støttet af Soldater. En lille Artillerist, der var ganske blodig i Ansigtet, stod og kastede op henne ved en lille Trappe, paa hvis Trin der sad en Del Folk.

Saa kom Felix ind. En høj Mand uden Spor af Farve i Ansigtet kom ham i Møde. Det var en Læge, som han kjendte af Udseende fra Kjøbenhavn. »God Dag«, sagde Felix indsmigrende med Stemmen fuld af Angest. Lægen nikkede, hans Arme vare blottede til Albuerne, og han havde et langt Forklæde paa, som drev af Vand, paa dets nederste Kant klæbede nogle blodige Haar. Frakken blev taget af Felix, men hans Skjorte skar Lægen igjennem med et rask Snit af en Sax.

»Sig mig strax, hvis det er farligt«, sagde Felix bønligt.

»Brystet rent. Hvor gjør det ondt? Naa der! Aa, det er en Kontusion; bevæg Armen, det gaar jo!« sagde han og smækkede et vaadt Kompres paa, saa Felix følte det kolde Vand løbe ned ad sin varme Krop. »Bind hans Arm op!« En Militærarbejder bandt ham et smalt Bind om Halsen og lagde Armen i det.

»Til Hørup Hav!« sagde Lægen. — »Den næste!«

Felix rejste sig fra Baaren. Han var alt-saa let saaret! Han syntes, at hele hans Styrke vendte tilbage, Blodet rullede ham atter rask igjennem Aarerne, og Tankerne, som vare trætte af kun at dreje sig om det dødelige Saar, han mente at have faaet, fik nu en andet Retning.

Han kastede et Blik omkring sig i den store Vognport og saa' med Gru de Skikkelser, som længere tilbage skreg og klynkede, og som fægtede i Luften med nøgne Arme og Ben, medens Lægerne tumlede med dem. Han blev ført ud og sat ned paa Jorden med Ryggen lænet op til den hvide, solbeskinnede Mur. Et uendeligt Velvære fyldte hans Legeme, han følte sig saa sund og dog saa mat og betaget af en blød og blid Stemning. Hør hvor de skyder derude, sagde han til sig selv. Gud i Himlen, hvor det er grusomt og afskyligt!

Saa rejste han sig og gik hen til Porten igjen, hvor Lægen kom tilsyne.

»Hør,« sagde han, »da jeg ikke fejler

noget synderligt, kan jeg vel gaa ud igjen og søge min Afdeling?»

»Hvad siger De?»

»Kan jeg ikke melde mig til Tjeneste igjen?»

»De? — Alle Letsaarede skal til Kjøbenhavn«, svarede Lægen kort og vendte ham Ryggen.

Han længtes efter at høre, hvorledes det var gaaet de andre, især tænkte han paa sin saarede Kompagnichef, og hvor de mon havde bragt ham hen.

Tøjet hang løst om ham, Skjorten var klippet itu, Frakken var ikke knappet og Kappen hang tungt over den ene Side, da den trykkede den daarlige Skulder; Huen havde han tabt.

XVI.

Der kom flere og flere Saarede. Nogle kom støttet af Soldater, og lænet forover vaklede de frem som berusede, andre blev slæbt i Baarer med Tornystret under Hovedet, medens Blodet sivede igjennem Baarens Sejldugsbund, og naar den stod stille, samlede der sig en Pyt af Blod paa Jorden. Der var kun faa, som jamrede sig, men de var altid omgivne af Soldater, som søgte at hjælpe dem og give dem at drikke, thi alle skreg de paa Vand. Intendanten løb omkring og raabte, Ordonnanser kom sprængende, søgte forgjæves en eller anden med en Melding og galoperede saa afsted igjen. Bøndervogne kjørte op neden for Møllen paa en Vej, hvis nøgne, kappede Træer tabte sig i det Fjærne. Der holdt allerede en lang Række, og inde paa en Mark endnu flere; lidt efter lidt blev de læssede med de Saarede, som uafbrudt blev baaret ud

af Vognporten. Under alt dette tordnede Kanonerne, og Solen skinnede og Fuglene sang, og man hørte lange, svævende Raab som af Hurraer i det Fjærne, nede ved Sundet eller ovre fra Dybbøl.

Felix stod stadig ved Ambulancen: Stedet trak ham magnetisk til sig. En Sygepasser kastede et Par Spande Vand ind over Gulvet, saa at en rislende Strøm af blodfarvet Vand skyllede ud igjen over Bjælken i Portens Dørtrin. Lægen laa paa Knæ foran en Baare og havde en tynd, blank Kniv inde i et Legeme, hvis Klæder vare smøgede op om Hoved og Bryst. Bagved raabte en med skummende Mund: »nej, la' vær'! — la' vær' for Satan! Er De gal Mand! Aa—aa—aa!« og det lød, som han bed fra sig som en gal Hund.

Han vendte sig om, og den samme blide Følelse kom over ham som før. »Gjør det meget ondt?« spurgte han en Mand, som sad ved Muren og havde hele Ansigtet indbundet paa Kryds og paa tværs. »Han har faaet et Skud gennem Kinderne,« sagde en Soldat, som sad ved Siden af ham med en forbunden Fod, af hvilken man kun saa' hans

grimme, smudsige Tæer stikke frem. »Og jeg har faaet én gennem Foden,« tilføjede han, »men det gjør ikke ondt.«

Felix satte sig ved Siden af dem og undrede sig over den Ro, der var over ham; han ligesom skammede sig ved at have en Følelse af Glæde over, at det hele nu var forbi. Han rykkede Græsstraaene op, som stod imellem de varme Brosten, og saa' paa dem, smed dem igjen og rykkede saa flere op endnu. Forvirrede Tanker skød igjennem hans fortunlede Hjærne, uden at han tænkte dem ud. I det ene Øjeblik glædede han sig over, at han skulde til Kjøbenhavn, og da smilte han uvilkaarlig. men i det næste faldt Tanken paa Kompagnichefen og Folkene, som han holdt saa meget af, og han følte sig da meget forknytt.

Pludselig nævnede en Stemme hans Navn; han saa' op: v. Kaden stod foran ham, lang og tynd. Huen var trykket ham helt ned over Ørene, og Kappen hang i lange Folder om den tynde Skikkelse. Felix vilde springe op, men mærkede nu først, hvor daarlig han kunde støtte paa Benene, og

han rejste sig derfor langsomt. v. Kaden fortalte ham, at han havde et Strejfskud i Siden og at hans Frakke var bleven liggende ved Ambulancen i Brohovedet, hvor han var bleven forbundet. De spurgte hinanden ud og fortalte.

»De er næsten faldne alle sammen,« sagde v. Kaden. »Preusserne har hele Stillingen, og vi er i Færd med at gaa over Broerne. Brohovederne har vi endnu. Kan De høre? Geværilden kommer nærmere. Tag Deres Hue, lad os gaa omkring og se efter dem fra Bataillonnen?

»Jeg har mistet den.«

»Naa, saa kom da uden Hue.«

Paa den anden Side Vognporten, i Møllens lille Gaard, laa en Del Haardtsaarede og flere blev stadig bragt derud. Soldater og civile Folk, ja endog en Kvinde gik imellem dem med Vandfade, Haandklæder og Glas. Henne i en Krog, i Skyggen, laa der nogle Skikkelser, som ikke rørte sig mere.

»Der vil mangle Makkere til Lhombren i Aften,« sagde v. Kaden, medens de gik der hen.

»Aa!« udbrød han pludselig og blev staaende, idet han pegede ned paa Reinhardts Lig, men tilføjede saa med en Galgenhumor, der lød som Graad og Latter paa en Gang og gjorde et stærkt Indtryk paa Felix: »Is our old friend here — no his is not here, but we are here — — and the dog has a long tail. — « Men de sidste Ord endte ligesom i en Hulken.

De gik. Felix ledte stadig efter Kompagnichefen, men han kunde ikke finde ham. Saa kom en Herre i en Uniform, som Felix ikke kjendte. »Alle de Letsaarede skal skynde sig lidt!« raabte han hæsblesende.

»Hvorned?« spurgte v. Kaden.

»Med at komme paa Vognene til Hørup. Det er jo sagt, vi maa af med dem her.« Han talte affejende, som om han havde Foragt for alle dem, der ikke var saarede til Døden.

»De bruger en ubehagelig Taleform, Sir,« svarede v. Kaden.

»Hvad behager?« raabte den anden forbitret.

»Øjeblikket bør formilde Deres Strenghed, Sir; vil De vise mig min Ekvipage.«

»Deres Navn, Hr. Lieutenant!« raabte den anden.

»Hvad er et Navn?« citerede v. Kaden; »den Blomst, vi kalde Rose, vil dufte lige sødt, hvad end den kaldes.«

Manden stirrede paa ham, som havde han en Vanvittig for sig, men v. Kaden havde allerede kastet sig paa Knæ foran en menig Soldat af hans Kompagni, som laa og væltede sig i Smerter, og han veg nu ikke fra ham, før han havde faaet ham lagt paa en af de lange Høstvogne, der holdt neden for Møllen.

XVII.

Felix satte sig op paa en Vogn hos Kuskens. Han havde fundet en Menigs gamle Hue og taget den paa. Bag i Langvognen laa fem Soldater, men kun en af dem var haardt saaret, og da endelig det lange sørgelige Vogntog satte sig i Bevægelse Skridt for Skridt,, gav den stakkels Mand sig som et Barn, uafbrudt og med smaa, hjælpeløse Klynk, der gik Felix til Marv og Ben. De andre laa i en Døs, trætte og udasede, engang imellem vaagnede de op og faldt saa hen igjen.

Vognene sneglede sig skumplende afsted henad den haarde Vej, Træaxlerne henknagede, og de svære Bønderheste hang med Hovedet og udsendte en stærk Lugt af Sved og Gødning. Et Hjul paa Vognen foran pøb uafsladelig. Ikke en Vind rørte sig. Der var tomt og stille ude paa de grønnende Marker, og man hørte kun Kragernes skræppende Skrig, naar

de fløj op og satte afsted lavt hen over Jorden, for atter med stive Ben at sætte sig længere fremme. De vare Vogntogets eneste Følge. Inde i Skoven, hvor Solen ikke kunde komme til, stod Træerne nøgne og sorte, Stamme ved Stamme, som stivnede af Skræk og Sorg. og her inde lød Kragernes Skrig dobbelt højt.

Felix talte først lidt med Kusken, en aldrende Bonde, som sad og døsede under den langsomme Kjørsel, og tænkte saa paa det forrige Vogntog derovre paa Fyen. Hvor muntert og lystigt havde det dog ikke været — og nu? Mon jeg kan telegrafere hjem fra Hørup? Endnu aner de ingen Ting. At tænke sig, at de gaar rolig omkring i Kjøbenhavn, som ellers, medens vi kjører her! — Der er mange Mennesker paa Gaden i Dag i det gode Vejr, ned ad Østergade, paa Kongens Nytorv, ud ad Langelinie til, de aner ingen Ting, og nu er det hele forbi, og vi kjører her. Om fjorten Dage er min Skulder rask igjen, hvordan mon den egentlig ser ud? — Hvor de vil være stolte over mig der hjemme — og Aviserne vil nævne de Saarede. Han var næsten lidt fortrydelig over at Saaret,

som gjorde ondt, hver Gang han rørte Armen, var saa let, og han bebrejdede sig, at han sad der med saadanne Tanker, medens den stakkels Fyr bag ved gav sig saa ynkeligt. Da det var forbudt at holde, fik han en Dreng, som de mødte, til at fylde en Feltflaske med Vand; den Saarede drak og takkede med sin lille hjælpeløse Stemme.

Vognene sneg sig hen Fod for Fod. Felix var tilsidst lige ved at falde sammen og bukke under for sin Træthed. Saa kom de atter gennem en lille Skov, og pludselig laa Havet, det store, blinkende Hav foran dem.

Der herskede stor Travlhed og vrimlede med Mennesker nede ved Vandet og ude paa Broerne, ved hvilke der laa et stort Dampskib og flere mindre Skibe. De Saarede blev bragt ombord, efterhaanden som Vognene kom. Felix vilde ikke antages for menig Soldat og smed derfor sin Hue i Vognen. Da han steg ned, kom en lille civil Mand hen til ham med en Spand og en Lerskaal, gav ham Vin og Vand at drikke og løb saa videre. Han gik ind imellem Vognene og ledte efter sin Kom-

pagnichef. Alle saa' paa ham med venlige Blikke, og flere civile Folk trykkede ham i Haanden og spurgte, hvorledes han havde det.

»Er De der?« sagde han til en saaret Aspirant, som blev baaret ned til Broen; det var en lille, kjøn, sorthaaret Fyr med et rundt Barneansigt.

»Jeg har en Kugle i Laaret,« svarede denne smilende. »Vi ses ombord.«

Vognene blev ved at komme. Han stillede sig, hvor de blev læsset af, men Kompagnichefen var der ikke. Et Øjeblik følte han sig som en Hund, der har mistet sin Herre, men tilsidst kunde han ikke holde Synet af alle de Ulykkelige ud, og da han hørte, at mange allerede vare førte ombord eller til Augustenborg, opgav han at finde ham her.

De saarede Soldater blev hejset ombord i en overskaaren Tønde og derpaa firet ned i Lasten, hvor de blev lagt i et tykt Lag Halm. Paa samme Maade blev to Jagter, som Damperen skulde have paa Slæb, fyldt med Saarede, efterhaanden som Skibet blev fuldt. Felix blev standset paa Broen af en Baare med en Saaret, der netop skulde tages op og

bringes ombord i Jagten. — Men det er jo min Fløjmand, tænkte han, da han saa' den store Skikkelse, der laa stiv og bevidstløs med det voxagtige Ansigt indrammet i det rødbrune Skjæg. »Han er vel ikke død?« spurgte han en Baadsmand, som lod til at lede det hele; »kan han ikke komme ombord paa Dampskibet?«

»Gu' ka' han det, hvis de vil ha' han!« svarede Baadsmanden, og Baaren blev saa ført længere ud og bragt ombord paa Damperen.

Dækket var fuldt af Saarede, af Soldater, indsvøbte i hvide Uldtæpper, og af Officerer af alle Grader, i smudsige, sønderflængede Kapper, som stod i Smaaklynger og talte med hinanden. Alle saa' de blege og forsømte ud. Henne ved Kahytstrappen blev de mere haardt Saarede baaret ned, hjælpeløst hvilede de i deres Bæreres Hænder, men kun sjældent hørtes der Klager fra dem.

XVIII.

Ved Foden af Trappen stod en Læge, en lille Mand med et tyndt, rødt Haar og en stor, kroget Næse. »Han sku' ha' værret i Baklasten«, sagde han med stærk norsk Betoning, »jæj ka' ikke ha' fler;« men da Fløjmanden blev lagt ned paa Gulvet, og de opknappede Klæder kom fra hinanden, saa' de i det brede, hvide Bryst to ganske smaa, sorte Huller, det ene henne ved den venstre Vorte, det andet oppe ved Nøglebenet, de blødte ikke, men var ganske runde og skarpe. Lægen hvislede noget imellem Tænderne, og Manden blev bragt ind i Salonen og lagt paa en Madrats. Han fik nogle Draaber af et lille Tinbæger, og da han lidt efter slog Øjnene op, og saa' Felix tæt over sig, stønnede han svagt — tale kunde han ikke.

Her i Salonen var de Haardtsaarede bragt ned. Den straaledede af Elegance, af rig For-

gyldning, indlagte Træpaneler, blanke Messingbeslag og mørkerøde Fløjls Hynder, men overalt, paa Hynder og Sofaer og over hele Gulvet laa der nu blege og blodige Mænd. De fleste sov eller laa i det mindste med lukkede Øjne og saa' allerede ud som Lig. Deres uragede Kinder og mørke Skjæg saa' grimme og grelle ud i de farveløse Ansigter. Kun hist og her hørttes en Stønnen og et Par uforstaaelige Ord. Et Par Sygepassere gik om imellem dem, og en ganske ung Læge med et blegt Ansigt og store forvildede Øjne søgte paa alle Maader at hjælpe.

Døren var aaben for at skaffe Luft ind i Rummet, der var forpestet af Blod og Uddunstninger. Felix, der var bleven hærdet imod alle Indtryk af slemme Saar og ødelagte Lemmer, stod og saa' sig omkring og opdagede flere og flere Ansigter, han godt kjendte: højere Officerer, som han havde set i Fredericia, Lieutenanter, som han havde mødt ved Sønderborg; de fleste kjendte han dog ikke. — Men saa! Det gav et Sæt i ham, — henne ved Kaminen med Messinggitret, udstrakt paa en Madrats, med lukkede Øjne

og gustne Kinder — som en Vind var han der henne — ja dér laa han, hans Kompagnichef! Overvældet sank Felix ned, idet han glemte sig selv og alt omkring sig.

Kompagnichefen slog Øjnene op, og da han saa' Felix, smilte han rolig, som om det var noget selvfølgeligt, at han saa' sin unge Ven siddende ved Siden af sig med blinkende Taarer i de lyse Øjenhaar. Da han faldt hen igjen, rejste Felix sig for at gaa. I Kahytten bag ved Salonen var der ogsaa Saarede, men dér maatte ingen komme ind. »De er meget daarlige der inde,« sagde en Sygepasser. Felix kiggede gennem Døren, da han gik forbi, en Officerskappe med Oberstdistinktioner laa paa Gulvet, og fra en Køje saa' han et Par mørke Øjene stirre sig i Møde. Var det Sander? tænkte han. — Ak ja, vi er her vel alle sammen.

Fløjmanden var flyttet hen ved Væggen, og da han ikke kunde taale at ligge ned, sad han lænet op imod den, med det blottede Bryst og de to smaa skrækkelige Huller, som det ikke kunde nytte at forbinde. Han saa' med store rørende Øjne op paa Felix, der tog

et Glas med Vand og holdt det til hans Læber, men drikke kunde han ikke. Felix heldte saa en Slurk i ham, men da den store Fløjmand vendte sig om til Siden, saa' Felix, hvorledes Vandet løb ud af hans Mund igjen.

Han gik op paa Dækket i den friske Luft, satte sig agterude paa en Bænk med Haanden under Kinden og saa' paa den Travlhed og det Liv, som herskede paa Broerne og i Land. Halvt i Sløvhed sad han og saa' paa alt dette. Søen var blank som Glas, og kun inde ved Stranden skyllede den lille Brænding dovent op imod de smaa Fiskerhuse, der var taget i Beslag af alle mulige civile og militære Folk, som gik ud og ind og lod Halvdørene staa aabne. Der kom stadig flere Vogne med Saarede.

XIX.

I den nederste Kahyt laa de, der havde mindre Kontusioner, lettere Kjædsaar eller sligt, som formentlig kun umuliggjorde Brugen af Lemmer og Legeme for en kortere Tid. Da Felix senere kom der ned, herskede der en ret munter og let Samtale. De fleste laa i Køjerne, andre sad med Armen i Bind og forbundet Hoved ved det store Bord. Der blev fortalt og berettet, spurgt og svaret; enhver havde Lyst til at fortælle sine Tildragelser under Kampen. Ogsaa dér traf han Bekjendte. Han gik hen til den lille Aspirant med det barnlige Ansigt.

»Hvordan har De det?«

»Udmærket. — Det var forfærdeligt, ikke sandt?«

»Jo. Gud fri os for at komme med igjen til en saadan Historie.«

»Ja, det har De Ret i, jeg har faaet mere end nok af Krig.

Felix fandt en velkommen Virksomhed i med Iver at søge at hjælpe dem alle, saa godt han kunde. Han kom i Samtale med andre, og senere, da der var kommen mere Ro ombord paa Skibet, og der blev bragt Mad og Vin ned til dem, blev Stemningen endnu lettere. De lo, da han og en svensk Officer skar Maden itu for hinanden, idet den ene kun kunde bruge den venstre, den anden højre Haand.

Men i et Hjørne af den umagelige Sofa sad en gammel Kapitajn, en kraftig og svær Skikkelse, hans store, furede Ansigt var dækket af Skjæg til helt op paa Kinderne, hvor fra det faldt langt ned over Halsen. Han sad indhyllet i sin store Kappe, der skjulte, at han intet andet havde under den end store, brede Bandager, der dækkede de Saar, som en springende Granat havde flænget i ham. Og som han sad der uden at tage Del i Samtalen og uden at spise, saa' han ud som hugget i Sandsten, med et forstenet, forvitret Udtryk i sit farve-

løse Ansigt. Han var kjendt som en Mand, der i høj Grad havde udmærket sig i vor første slesvigske Krig, og som nu havde forladt sin lille ensomme Gaard højt oppe i Jylland, sin Jagt og sin Baad for atter at kæmpe for sit Land. Han drak et Bæger Vin, da man bød ham det, men talte ikke og vilde ikke lægge sig; med Armene over kors under Kappen sad han og stirrede hen for sig.

Gulvet i Kahytten var opfyldt af allehaande Ting, og man snublede over Tornystre, Tasker og Forbindingssager. Bordet var uden Dug og fuldt af Smaasager, men der blev spist ved det med god Appetit, og da Lægen gav de fleste Lov til at drikke et Par Glas Vin, blev Samtalen efterhaanden næsten munter. De bekymrede dem ikke om, at han lagde Bind tilrette ved Siden af dem og forbandt en Saaret ved Bordet, hvor de spiste, ja de lagde næppe Mærke til at en lille Bæk af Blod løb hen ad Voxduget og fik noget af Indholdet af en væltet Tobakspung til at svømme. Den svenske Lieutenant tømte med Velbehag sit store Glas Rødvin, og idet han lagde Hovedet tilbage og vendte sit raske Ansigt

op imod Skylightet, saa Lyset brød sig i de hængende Vindraaber i hans fine Mundskjæg, udbrød han med et glad Suk; »Ja Livet är ta' mig Fa'n dock herrligt!« Det lød næsten som en Takkebøn. Men da Skibet endelig om Aftenen kom til at gaa, sov de fleste allerede og kun et Par sad i stille Samtale. Kun den gamle Kapitajn sad alene for sig selv og talte med ingen.

Felix gik op i Salonen og saa' til sin Kompagnichef, der laa hen som en Død. Han havde faaet Trang til Virksomhed og hjalp Lægerne og Sygepasserne, hvor han kunde. Den stakkels Fløjmand fulgte ham med Øjnene, hver Gang han gik forbi ham, hans hjælpeløse Blik havde mere af et saaret Dyrs Udtryk end af et Menneskes. Felix gav ham tit at drikke, og saa lænede den ulykkelige Karl Hovedet lidt til Siden, og han saa' atter, hvorledes Drikken løb ud af hans Mund. Men da han havde været borte en Stund og kom ind i Salonen igjen, sad Fløjmanden ikke mere henne ved Væggen.

»Har De flyttet ham?« hviskede han til en af Lægerne.

»Ja, op paa Dækket,« svarede denne. »Da

jeg saa' til ham før, var han død. Kan De huske at skaffe mig hans Skyldbog, som han vel har i Lommen. Jeg skulde gjerne have Rede paa hans Navn og Hjemstavn.«

Felix nikkede og gik inderlig bedrøvet ned i den inderste Kahyt for at samle sig lidt. Han havde tænkt rigtig at tage sig af sin saarede Fløjmand, naar de kom til Kjøbenhavn, at pleje, hjælpe og trøste ham og gjøre hans sidste Levedage blide. Nu var ogsaa han død.

Nede i Kahytten var der stille og tyst. Man hørte kun de Sovendes Aandedrag, en fjærn, dæmpet Larm af Maskinens Stempel­slag, og saa Vandet, der med smaa slikkende Lyd klukkede op ad Skibets Sider. »Hvor langt er vi?« spurgte en Røst fra en af Køjerne. Han gik derhen, og med en Stemme, der skjælvede af Sorg og Bevægelse, fortalte han om sin store Fløjmands Død, men medens han talte, hørte han nogen røre sig. Han vendte sig om og saa' da den gamle Kapitajn pludselig rejse sig i sin fulde Højde, saa at Kappen og Bandagerne gled ned af hans haarede Krop og blottede de lange, blodige

Flænger. Og idet han rakte Armene op imod Ka-hyttens Loft, stønnede han med en halvkvalt Stemme: »mit stakkels Land! mit stakkels Land!« og kastede sig ned over Bordet med Ansigtet paa sine Arme.

Felix sprang forfærdet op for at hente Lægen og gik saa op paa Dækket. Hans Sind var i et voldsomt Oprør. Han blev staaende henne ved Rælingen og stirrede ud i den stille Nat, hvor han saa' mørke Masser glide forbi, sorte Øer, hvor fra enkelte Lys blinkede, og han saa' op imod Himlen, hvor tynde Skyer som graalige Slør langsomt trak forbi den hvide Maane.

»Gud, Gud!« stønnede han, — »Aa, hvorfor skal alt dette dog ske? Jeg kan ikke mere holde det ud, jeg kan ikke mere forstaa Dig! Aa, Gud Fader i Himlen, hvis Du er der oppe, se dog til os i al denne Jammer! — Du maa hjælpe os — hvis Du er, som jeg har lært og som jeg har troet! Hjælp os, hjælp os — hører Du Gud! Du maa hjælpe os, Du maa, Du maa — —« Og han lagde sit unge, for-tumlede Hoved ned paa den vaade Ræling og græd.

Han rejste sig saa, og med Ansigtet vaadt og blankt af Taarer gik han forud i Skibet og steg op paa Bakken ad den smalle Jærntrappe. Dér laa nogle døde Soldater under et hvidt, uldent Tæppe, og da han trak dette bort, kjendte han strax sin gamle Fløjmand i den nærmeste. Ansigtet lyste gullighvidt i Maaneskinnet, Underlæben stod frem som sædvanlig, men var hel sort, og han saa' de døde, blanke Øjne under de halvaabne Laag. Han vilde atter dække ham til, men da han jo skulde have hans Skyldbog, stak han sin raske Haand ned i den aabne, stive Vaabenfrakke og følte efter Lommen, men der var fugtigt og klæbrigt, og da han trak Haanden til sig, var den fuld af koldt, levret Blod. —

Da Felix vaagnede næste Dag, laa han i sin Køje; det var langt henne paa Eftermiddagen, og et Par Timer efter lagde Skibet til ved Kvæsthushroen. — Kort efter var han hjemme.

XX.

Efter faa Dages Forløb var Felix's Saar lægt saa vidt, at han med Armen hængende i et sort Tørklæde fik Lov til atter at gaa ud. Hans første Gang gjaldt hans saarede Kammerater. Han havde allerede faaet Budskabet om Kompagnichefens Død, og den havde grebet ham dybt. Nu søgte han først Sander, som laa dødelig saaret paa Lasarethet, men han var der flere Gange uden at faa Lov til at komme ind; heller ikke Sanders unge Hustru, der plejede sin Mand, fik han i Tale. Hver Dag hørte han til ham.

Uden for Døren traf han et Par Gange en Student, en høj kraftig Fyr med en daarlig Holdning, Ryggen var krum og Hovedet bøjet. Da de delte Skæbne og ikke kunde komme ind, henvendte han en Dag nogle Ord til ham, men den anden svarede kejtet og undselig og gik hurtig bort. Næste Dag var Felix heldigere, og det var Sanders Hustru,

som selv lukkede ham ind. Det var ikke mere den frejdige unge Kvinde, som han havde mødt ved den hvide Kirkemur paa Fyen, hun havde mistet sit friske Udseende, og de før saa glade Øjne saa' forgræmmede ud. Ganske tavs førte hun ham hen til Mandens Seng. Felix kunde næsten ikke kjende ham igjen, som han laa der med lukkede Øjne, udtæret og bleg, med de blodløse Læber og den skarpe Næse. Hun stod ganske stille og saa' paa Felix, og da deres Øjne mødtes, vendte hun sig bort og gik hen til Vinduet og saa' ud i Haven, hvor man hørte Spurvene støje i Foraarsglæde og nogle lattermilde Stemmer, der talte neden for.

Værelset lignede en Klostercelle med sin tarvelige, smagløse Udstyrelse, men den lumre Hospitalslugt og den hvide Mand i Sengen holdt Tanken fast bundet til Stedet. Den unge Kvinde støttede sin Pande til Ruden og rørte sig ikke. Felix stod ved Fodenden af Sengen og saa' paa det gule Uldtæppe og paa Sanders hvide tynde Hænder, som laa kraftesløse udstrakte paa Tæppet langs Legemet. Guldringen paa hans Finger var

bleven saa stor, at den laa skraat op ad Fingeren.

Han slog Øjnene op og smilte, da han opdagede Felix, og denne saa', at hans smukke Tænder vare blevne gule, og at hans Øjne havde et andet Udtryk end de plejede: de havde ligesom intet Blik, ingen Bund. »Tak fordi De kom,« sagde han. »Nu har jeg det saa godt, det gjør næsten slet ikke ondt mere, men jeg er saa mat og saa træt. Naar jeg først rigtig faar udhvilet, troer jeg nok, jeg er helt rask; med Saaret gaaer det udmærket, jeg kan næsten mærke, hvor det læges og heles hver Dag. — Tænk to Officerer ved samme Kompagni med Kugler i Underlivet!«

»Du maa ikke tale saa meget,« sagde en næsten tonløs Stemme henne ved Vinduet.

Han smilte hen i Retning af Stemmen og sagde: »jeg skal nok være rolig.« For at skaane ham fortalte Felix ham nu jævnt og dæmpet om alle mulige Ting, og han laa ganske stille og hørte efter. »Hvor jeg har det godt,« sagde han engang, og hun forlod da sin Plads ved Vinduet og gik ud af Stuen,

idet hun sagde: »jeg kommer strax igjen.« Felix fortalte videre om de Efterretninger, han havde faaet fra Kompagniet. Kun da han kom til at berøre en mulig Vaabenhvile og Konferencen i London, skød en fin Rødme op i Sanders Kinder. »Jeg haaber det ikke, jeg haaber det ikke,« sagde han.

I det samme aabnede Døren sig, og den krumryggede Student traadte ydmyg ind og blev staaende.

»Er det Dig Bertelsen?« sagde Sander med noget af den gamle energiske Klang i sin Stemme, og efter at have betragtet ham et Øjeblik, under hvilket der viste sig et sælsomt Spil af Liv i hans Ansigtstræk, sagde han haardt: »Ja Du, Du — Du hører til dem, som styrter Danmark i Ulykke — som blive hjemme og hytte Jeres Skind, mens Fædrenes Land gaar tilgrunde. — Jeg skrev til Dig derovre fra, hvorfor kom Du ikke? — Har Du stillet for Dig?« raabte han, idet han rejste sig op i Sengen og talte med stigende Heftighed: »Se det kalder vi at væрге vort Land! Aa et usselt Folk, et elendigt Folk! Haa, haa, haa, — og saa troer I, at andre

vil hjælpe os! — Halvdelen af Landets Mænd gaaer omkring og driver og svirer og — —

Felix søgte at standse ham, men med begge Arme støttede mod Madratsen, udslyngede han i ubændigt Raseri en Lavine af skrækelige Ord, som han aldrig før havde haft i sin Mund. — »Landets Utøj er I — I tærer det op, I æder det op — og hvad giver Du derfor, Din forbandede Kujon? Ptøj, ptøj!« spyttede han, men havde ikke Kræfter dertil, og Væden drev ham ned ad Hagen, — »Du — Du Snyltedy, stærk er Du — stærk er Du og lader Landet bløde og vride sig — hvad vil Du her, Din Skurk? Grine af mig med Dit forsvirede Fjæs, — herud med Dig! herud! — — Den Lømmel, smid ham ud, den Kujon! Ud med ham! Ud med Kujonerne! Ud med — « og han faldt tilbage i Sengen, i samme Øjeblik som hans Hustru kom ilende ind i Stuen og hen til ham. Studenten, som havde staaet hvid og bleg og stirret paa Sander, medens han med dirrende Fingre krammede Huen, var forsvundet, og Felix saa' ham kort efter med krummet Ryg gaa over Gaardspladsen.

— — — — —

Felix havde ikke Ro paa sig mere. Skulderen var næsten rask igjen, alle de gamle Følelser var paany blusset op, og alle Elendighederne og Rædslerne vare glemte, han kunde ikke holde det ud i Kjøbenhavn, hvor alt gik sin rolige Gang, medens der maaske blev kæmpet derovre. — Saa drog han da afsted, atter besjælet af nyt Haab, af nye Længsler efter at kæmpe for Fædrelandet og ny Tro paa i nye Kampe at kunne vinde Sejer for Landet og Hæder for sig selv. —

